

35194

5527

A
KÜLFÖLDI MAGYAR INTÉZETEK
MŰKÖDÉSE ÉS A MAGAS MŰVELTSÉG
CÉLJÁT SZOLGÁLÓ ÖSZTÖNDÍJAK
AZ 1933—34. TANÉVBEN

AZ 1927. ÉVI XIII. T. C. 7. §-A ALAPJÁN ELŐTERJESZTI
A MAGYAR KIRÁLYI VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

ÖSSZEÁLLÍTOTTA
AZ ORSZÁGOS
ÖSZTÖNDÍJTANÁCS

BUDAPEST, 1935

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

A
KÜLFÖLDI MAGYAR INTÉZETEK
MŰKÖDÉSE ÉS A MAGAS MŰVELTSÉG
CÉLJÁT SZOLGÁLÓ ÖSZTÖNDÍJAK
AZ 1933—34. TANÉVBEN

AZ 1927. ÉVI XIII. T. C. 7. §-A ALAPJÁN ELŐTERJESZTI
A MAGYAR KIRÁLYI VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

ÖSSZEÁLLÍTOTTA
AZ ORSZÁGOS
ÖSZTÖNDÍJTANÁCS

BUDAPEST, 1935

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

600/

600/954

Az 1933/34. tanévben ismét az előző évi, az ösztöndíjakkció jelentőségéhez képest elenyésző csekély költségvetési keretek között bonyolódott le az ösztöndíjak adományozása, úgyhogy még a legszükségesebb és legmértányosabb tudományos és művészi érdekek is alig voltak kielégíthetők.

Ilyen körülmények között nagyban emelkedett a csereösztöndíjak intézményének fontossága és különösen azoknak az ösztöndíjforrásoknak jelentősége, amelyek a magyar állami költségvetés terhelése nélkül tették lehetővé a tudományos és művészi kiküldetéseket. Így Coburg Fülöp Józsiás herceg öfensége nagylelkű adományával ismét lehetővé tette egy további bécsi ösztöndíjas kiküldetését. A Rockefeller-alap szintén fenntartotta a magyar tudósok részére biztosított ösztöndíjas helyek régi számát. Hasonlóképpen nagy segítséget jelentett az Alexander von Humboldt-Stiftung, a párizsi Musée National d'Anatomie Comparée és a hazai Hariseion- és Smith Jeremiás-alapítványok támogatása. A külföldi államok közül az olasz és francia állam biztosított több ösztöndíjas helyet.

A jelentés felöleli mind a külföldi, mind a belföldi tudományos kutató ösztöndíjasokat. Utóbbiakkal a külföldi ösztöndíjasok után külön rész foglalkozik és az ösztöndíjasok betűrendes névsorában is külön szerepelnek. Jelentésünknek a külföldi ösztöndíjasokra vonatkozó része nagyrészt a kollégiumi igazgatók beszámolója alapján készült, amelyeket a lehetőséghez képest egységes szempontok szerint alakítottunk át. A belföldi ösztöndíjasokról szóló jelentés szaktanári láttamozással ellátott egyéni beszámolójuk alapján állíttatott össze. A külföldi ösztöndíjasokat a kiküldetési ország, a belföldieket a jelölő tudománykar, illetve főiskola szerint csoportosítottuk. Az egyes ösztöndíjasok neve után — esetleges statisztikai feldolgozások megkönnyítése érdekében — zárójelben jeleztük az illető születési évét, helyét és vallását is.

A felsorolt ösztöndíjasok csekély kivétellel valamennyien, tehát nemcsak a magyar állami ösztöndíjasok, az Országos Ösztöndíjtanács jelölése alapján nyerték el ösztöndíjukat.

Az Ösztöndíjtanács szervezetében a tanév folyamán nem sok változás történt.

Azok a tanácstagok, akiknek öt éves megbízatása a szervezeti és ügyviteli szabályzat I. §-ának értelmében az 1933. év végén lejárt, újból kiküldettek. Csak dr. Hutyra Ferenc helyébe küldötte ki az Allatorvosi Főiskola dr. Zimmermann Ágoston ny. r. tanárt.

Dr. Thienemann Tivadar és *dr. Huszti József* egyetemi ny. r. tanárok, a pécsi, illetve szegedi bölcsészeti kar részéről kiküldött tanácsstagok a budapesti egyetemre nyertek kinevezést. Ezért helyükbe a pécsi bölcsészeti kar *dr. Halasy-Nagy József* ny. r. tanárt, a szegedi bölcsészeti kar pedig *dr. Schmidt Henrik* ny. r. tanárt küldte ki az Ösztöndíjtanácsba.

Fájdalmasan érintette a Tanácsot biológiai albizottsága elnökének, *dr. Dégen Árpád* udvari tanácsosnak elhúnyta, aki az Országos Természettudományi Tanács egyik kiküldöttje volt. Helyének betöltése — tekintettel az 1934. évi VIII. t.-c. alapján előreláthatólag esz-közleendő szervezeti változtatásokra — egyelőre függőben maradt.

A tanév folyamán súlyosan megbetegedett *dr. Laban Antal* bécsi kollégiumi igazgató, tanácsstag helyettesítésével a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr *dr. Angyal Dávid* nyug. egyetemi ny. r. tanárt, a bécsi Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet igazgatóját bízta meg.

A következő tanév folyamán felmerült (különösen az 1934. évi VIII. és X. t.-c. alapján történt) változásokra csak a következő évi jelentés fog kitérni. A tanácsstagoknak a függelékben közzétett névsora azonban már figyelemmel van ezekre is, amennyiben még az 1934. év vége előtt eszközöltettek.

Az *intézőbizottság* összetételében csak *dr. Huszti József* tanácsstag kiválása okozott változást. Intézőbizottsági helyének betöltésére vonatkozólag azonban csak a következő tanév folyamán történt intézkedés.

I. A BÉCSI ÉS RÓMAI TÖRTÉNETI INTÉZETEK.

Wien, VII. Museumstrasse 7. — Róma, Via Giulia 1.

Első helyen mindig arról a két tudományos intézetről emlékezünk meg, amely szorosan véve nem tartozik az Ösztöndíjtanács hatáskörébe. Az intézetek tagjai közül azonban azok, akik hivatalos kiküldetésben hosszabb időt töltöttek el történeti kutatással az intézetek kötelékében, az ösztöndíjasokkal egy sorba vehetők. Ezeknek munkásságáról éppúgy emlékezik meg jelentésünk, mint az ösztöndíjasokéről, míg az intézeteiket igénybevevő többi kutatóról rövidebb felsorolást nyújt.

A Bécsi Gróf Klebelsberg Kunó Magyar Történetkutató Intézet ezidén is *dr. Angyal Dávid* nyug. egyetemi ny. r. tanár igazgatósága alatt folytatta munkásságát.

Az intézetnek az egész tanévre kiküldött állandó belső tagjai, illetve legalább három hónapig ott dolgozó változó belső tagjai, akik az ösztöndíjasokkal egy sorba vehetők, a következők voltak:

Dr. Csapody Csaba (1910, Budapest, róm. kath.) állandó belső tag november elejétől június végéig főleg II. József magyarországi vámpolitikájával foglalkozott. Felhasználta az államtanács aktáit az állami levéltárban, valamint az udvari kamarai levéltárban a Hungarn Maut és a Hungarn Commerz idevágó anyagát. A tárgy egy részét már fel is dolgozta „A Magyarország és Erdély közti vámhatár megszűnése 1784-ben“ címen (tanulmány az Intézet Évkönyvének IV. kötete számára). A Magyar Szemle májusi számában egy cikket tett közzé „A keresztény rendi állam publicisztikája Ausztriában“ címmel. Végül Lukinich Imre egyetemi professzor részére kikereste az udvari kamarai levéltár Hungarn-sorozatának 18 fasciculusából (1701—1703) a II. Rákóczi Ferencre vonatkozó okmányokat.

Dr. Csóka Lajos (1904, Bük, Sopron m., róm. kath.) bencés tanár, novembertől januárig mint változó belső tag, februártól júliusig mint vendég lakott az Intézetben. Mint az Österreichisches Institut für Geschichtsforschung tagja, rendszeresen résztvett az Intézet előadásain és gyakorlatain. Különben folytatta Kollár Ádám életének és működésének kutatását a különféle bécsi levéltárakban (Staatsarchiv, Archiv des Innern, des Unterrichtsministeriums, der Wiener Piaristen, Handschriftensammlung der Nationalbibliothek, azonkívül Sopronban a városi levéltárban és Thier László magángyűjteményében). Kutatása

Kollárnak eddig nem ismert vagy félreismert pedagógiai működésére irányult, amely kutatásaival a Ratio Educationis keletkezéstörténetére is új fényt kíván vetni.

Dr. Ember Győző (1909, Stájerlak, gör. kath.). A tanévet megelőzőleg augusztus havában, mint változó belső tag, „A magyar királyi helytartótanács gazdasági és népvédelmi működése III. Károly korában“ címen időközben megjelent doktori értekezésének anyagát egészítette ki a Staatsarchivban, majd november elejétől június végéig állandó belső tagja volt az Intézetnek. Ez alatt az idő alatt az 1761-ben alakult Staatsrat hatását kutatta Magyarország sorsának intézésére. Az 1761-től 1769-ig terjedő idő anyagát, tehát nyolc esztendő történetét dolgozta fel, amely időszakon belül különösen Borié, Stupan, Blumeneger, Daun, Haugwitz és Kaunitz, majd Starhemberg államtanácsosok szerepét vizsgálta. Ezenkívül megírta a magyar országos biztos hivatal 1723-i felállításának történetét az intézeti Évkönyv IV. kötete számára.

Dr. Ila Bálint (1903, Kúnszentmiklós, ref.) orsz. levéltári segédőr 1933 augusztus közepétől november közepéig Thurzó György nádor életére és korára nézve gyűjtött adatokat. E célból átnézte a Staatsarchiv, Hofkammerarchiv, Nieder-Öst. Landesarchiv erre vonatkozó anyagát, a Kriegsarchiv, Hofkriegsrat iratait, áttanulmányozta Linzben az Oberöst. Landesarchiv Annales köteteknek egykorú följegyzéseit, az Árva várában őrzött közbirtokossági levéltárban a Thurzó-levéltár ottmaradt iratait. Kutatásainak egy részét felhasználta az 1614-i nagy linzi conventről (az Intézet évkönyve számára írt) értekezésében, továbbá a Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár ezévi (XV. évf.), általa sajtó alá rendezett közleményének („A Thurzó-Levéltár protestáns egyháztörténeti iratai“) jegyzeteiben. Árvai kirándulásának tapasztalatai alapján megírta a Levéltári Közlemények 1933. évi 3—4. számában „Az árvai közbirtokosság levéltára“ című tanulmányát.

Dr. Kumorovitz Bernát Lajos (1900, Ötösbánya, Szepes m., róm. kath.) premontrei tanár októberben, novemberben mint az Intézet változó belső tagja, majd a tanév végéig mint vendég tartózkodott az Intézetben. Tanulmányainak az volt a célja, hogy egy készülő „Magyar pecséttan“ megírására végzett kutatásait kiegészítse a bécsi levéltárak és könyvtárak anyagával. Főleg a Staatsarchiv okleveles anyagát vizsgálta át alaposabban s a felkutatott pecsétekről, megfelelő jegyzetek elkészítése mellett, pecsétgipszmásolatokat és fényképfelvételeket készített. Az eredeti okleveles és sphragistikai anyagon kívül az említett levéltár két pecsétmásolat-gyűjteményének (kb. 20.000 darab) magyar anyagát is áttanulmányozta, főleg a szomszédos államok pecsétgyakorlatával való vonatkozásban. A levéltári munkával párhuzamosan az Intézet könyvtárában, a Nationalbibliothekban, de különösen az Institut für Österreichische Geschichtsforschung könyvtárában a tárgyára vonatkozó irodalmat is átkutatta s a talált adatokról jegyzeteket készített. Az utóbbi intézetnek tagja is volt. A tanév folyamán megjelent „A leleszi prépostság tagjai és hiteleshelyi személyzete 1569-ig“ című tanulmánya a Szent Norbert halálának 800 éves jubileuma alkalmából

kiadott Emlékkönyvben. Az Intézet Évkönyvének IV. kötete közli Kumorovitznak egy másik, „A magyar címer hármashalmának kialakulásáról“ készült tanulmányát.

Tarnay Zsuzsanna (1909, Budapest, róm. kath.) 1934 januárjában és februárjában mint változó belső tag, azután mint vendég folytatta kutatásait az Intézetben május közepéig. Az 1790./1. évi országgyűlésről kiküldött közpolitikai és úrbéri regnikoláris deputatiók munkálatait vizsgálta. Az államtanács aktáiban használta az 1790. évi rendi felterjesztéseket, az 1791—93. évekből a nádori utasításokat és az államtanácshoz került javaslatokat. Átnézte az egyes deputátusok személyes szerepére vonatkozó értesítéseket, az egykori nem magyar politikai irodalmat és ezeknek figyelembevételével vizsgálat tárgyává tette, hogy a munkálatok népjóléti, közbiztonsági, valamint úrbéri természetű kérdéseire minő hatása volt az udvar kezdeményezésének.

Három hónapnál rövidebb időt töltöttek az intézetben a következő **változó belső tagok**: *Dr. Haraszi Emil* egyetemi magántanár szeptember és október havában folytatta a már előző évben megkezdett kutatásait, amelyek a magyar főurak bécsi zenei szereplésére, Beethoven magyar barátaira és végül a verbunkos népi gyökereinek és színpadi formáinak kutatására vonatkoztak. — *Dr. Margitay Becht Dénes* orvos az orvostudomány fejlődéstörténetébe vágó tárgykörrel foglalkozott, nevezetesen a műtéteknél alkalmazott érzéstelenítés történetét tette kutatás tárgyává. — *Dr. Meszlényi Antal* egyetemi magántanár az 1870. évi vatikáni zsinat történetére vonatkozólag folytatott kutatásokat. — *Ossetzky Dénes* budapesti egyetemi könyvtári szakdíjnok a polgárságnak 1825 és 1848 között a politikai érvényesülés lehetőségéért folytatott küzdelmét kutatta, mely célból a Staatsarchivban a Geheime Informationsprotokolle-sorozatot, a Minister Kolowrat-Akten- és a Kaiser Franz Akten-gyűjteményeket nézte át. — Végül meg kell említeni, hogy *dr. Kring Miklós* előző tanévi állandó belső tag változó belső tagi minőségben 1933 szeptember végéig az Intézetben maradt, ekkor végzett munkássága azonban szerves kiegészítése lévén az előző tanévi munkájának, erről már az 1932/33. évi jelentés adott számot.

Mint **vendégek** egy hónapnál hosszabb időt töltöttek az Intézetben: *Bónis György* joghallgató (Systematica Commissio története), *Fischer Endre* tanárjelölt (ókori historiográfia-történet), *dr. Károlyi Árpád* államtitkár (Magyar Országgyűlési Emlékek újabb kötete), *Klein Erzsébet* tanárjelölt (Ernst Moriz Arndt és Magyarország), *dr. Lukinich Imre* budapesti egyetemi tanár (Rákóczi József élete), *dr. Paulay (Staff) Imre Károly* premontrei kanonok (Gärtner Vilmos működése), *Tóth László* joghallgató (újabbkori magyar kereskedelem-történet). — Egy hónapnál rövidebb ideig voltak az Intézet vendégei: *dr. Baranyai Béla* egyetemi tanár (jogtörténet), *dr. Domanovszky Sándor* egyetemi tanár (József nádor), *dr. Dercsényi Móric* középiskolai tanár (Balkán-történet), *Endrényi Tivadar* joghallgató (Quadripartitum), *dr. Gábor Gyula* kormányfőtanácsos (gazdaságtörténet), *vitész dr. Házi Jenő* Sopron városi főlevéltárnok (Sopron középkori története), *dr. Hegedüs Lóránt* v. pénzügyminiszter (Kossuth Lajos),

Horváth Konstantin zirci perjel (Zirc története), *dr. Illés József* egyetemi tanár (Quadripartitum), *dr. Incze Gábor* ref. lelkész (protestáns egyháztörténet), *dr. Jánossy István* gimnáziumi tanár (kiegyezés kora), *dr. Kampis Antal* egyetemi tanársegéd (művészettörténet), *dr. Kardos Tibor* középiskolai tanár (Vitéz János), *Kiss Tibor* műegyetemi tanársegéd (modern építészet), *Kőszegi Margit* iparművész, *dr. Lehel István* zeneakadémiai tanár (művészettörténet), *dr. Lósy-Schmidt Ede* főmérnök (kereskedelemtörténet), *dr. Márkiné Poll Katalin* (archaeológia), *dr. Nagy Miklós*, az országgyűlési könyvtár igazgatója (könyvtáradminisztráció), *özv. Paczkáné Wagner Kornélia* művésznő (képzőművészet), *Petik Jenő* joghallgató (Arad története), *Péhm József* apátplébános (Biró Márton élete), *dr. Resch Aurél* gimnáziumi igazgató (múzeumi tanulmányok), *Schermann Egyed* bencés főapáti helynök (Léka története), *dr. Szladits Károly* egyetemi tanár (magánjog), *dr. Thewrewk-Pallaghy Attila* egyetemi magántanár (porosz-magyar kapcsolatok), *dr. Veress Endre* ny. miniszteri osztálytanácsos (oláh-magyar kapcsolatok), *dr. Viszota Gyula* ny. tankerületi kir. főigazgató (Széchenyi naplói), *Weszetzky Vilmos* okl. középiskolai tanár (aegyptológia), *dr. Wellmann Imre* okl. mezőgazda (gazdaságtörténet), *dr. Ybl Ervin* miniszteri osztálytanácsos (Lotz Károly).

Külföldi vendégtagok a tanév folyamán a következők voltak: *Ahmet Zeki Validi* v. konstantinápolyi egyetemi tanár (islamtörténet), *Herczegh József* clevelandi lelkész (theológia), *dr. Heinrich Jerchel* boroszlói műtörténész (művészettörténet), *Raymond Lantier*, a St. Germain en Layes-i múzeum igazgatója (múzeumi tanulmányok), *dr. Elfriede Rensing* (Georg Wernher működése), *Mac Gower Smith* princetoni egyetemi tanár (diplomáciai történelem); továbbá a Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaft kiküldöttei: *dr. Reinhold Backmann* tanügyi tanácsos (Grillparzer), *dr. Eberhard Kessel* (oszt-rák-porosz hadjáratok) és *dr. Ferdinand Koepfel* (német kisállamok diplomáciai története).

A Római Magyar Történeti Intézet a Palazzo Falconeriben elhelyezve, ebben az esztendőben is a római kollégiummal (Regia Accademia d'Ungheria) szervezeti kapcsolatban fejtette ki működését. Az Intézetben a Magyar Tudományos Akadémia javaslata alapján a következők nyertek elhelyezést:

Dr. Bogyay Tamás (1909, Kőszeg, róm. kath.), bölcsészettudor, tanárjelölt. Féléven át volt tagja az Intézetnek. Munkásságát Róma városi építészeti emlékeinek megtekintésével kezdte meg, majd a gyűjteményeket tanulmányozta, különös érdeklődéssel követve a klasszikus görög típusoknak és motívumoknak az elterjedését és népszerűsödését iparművészeti termelés útján. Hasonló szempontból vizsgálta az etruszk emlékeket is. Majd, áttérve a barokk templomdíszítésekre, azoknál is a kollektív stílus-alkotó erők érvényesülését vizsgálta. Általános megfigyeléseit könyvtári munkával igyekezett kiegészíteni. Dolgozott

az Istituto d'Archeologia e Storia dell'arte-ban, a Biblioteca Hertziana-ban, a német Archaeológiai Intézetben és az École française-ban, valamint a Vittorio Emanuele-könyvtárban. Speciális kutatásokat végzett az úgynevezett „Ungarkreuz“ ikonográfiájára vonatkozólag és megállapította, hogy a típus Köln vidékén, Magyarországon és Toscanában fordul elő, de stílusösszefüggés csak az első kettő között van. Továbbá folytatta Houdonra vonatkozó kutatásait. Közzétette „Nouveaux documents sur les rapports des artistes français du XVIIIe siècle avec la Cour de Gotha I. Laurent Guyard“ című értekezését és elkészített egy dolgot a vallásos művészetről.

Dr. Dombi József (1910, Budapest, ág. ev.), bölcsészettudor, tanárjelölt. Féléven át volt tagja az Intézetnek, ez alkalommal másodízben. A német Archaeológiai Intézetben és a Vittorio Emanuele-könyvtárban főleg a római császárság első századának történetét tanulmányozta, valamint egyidejűleg a kor emlékeit is. Különösen Titus császár korával foglalkozott, kapcsolatban a Forum Romanumon lévő Titus-dialívvel. Előkészítette továbbá egy tanulmány anyagát az Augustus bimillenárium alkalmából rendezendő kiállításról. Az igazgatóság megbízásából, mint az Intézet könyvtárnoka, befejezte az intézeti könyvtár revízióját és megkezdte a szakleltár előkészítését. Tanulmányt tett Firenzébe.

Dr. Tamás (Trem) Lajos (1904, Temesvár, róm. kath.), egyetemi magántanár. Féléven át volt tagja az Intézetnek. Felvette a személyes érintkezést az olasz szaktudósokkal és látogatta G. Bertoni professzor óráit módszertanulmányi szempontból. Rendszeresen dolgozott a római Román Intézet könyvtárában, befejezte és kiadta a bukaresti Bulletin Linguistiqueben „Der dynamische Wortakzent der ungarischen Lehnwörter im Rumaenischen“ című értekezését.

II. BÉCSI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Wien, VII. Museumstrasse 7.

Allami ösztöndíjasok:

Dr. Bartha László (1906, Debrecen, ref.), bölcsészdoktor, díjtalan gyakornok a debreceni egyetemi Vegytani Intézetben (Bodnár János professzor). Egészévi ösztöndíjas. Kiküldetésének célja kísérleti növény- és mikrokémiai tanulmányok végzése volt, különös tekintettel a dohányra. Kutatómunkáját a bécsi egyetem Medizinisch-chemisches Institutjában Barrenscheen professzor vezetésével végezte. Munkája eredményeit a következő négy dolgozatban foglalta össze, melyek a Biochemische Zeitschriftben jelennek meg: „Eine neue Methode zur Bestimmung der Adenosin-triphosphorsäure in den verschiedenen Organen“, „Die stufenfotometrische Bestimmung des Methylglyoxals“, „Neue Mikroreaktionen für die Charakterisierung des Pyridins und der Pyridinderivaten“, „Abbau des Nikotins auf die Wirkung von

ultravioletten Bestrahlungen“. Befejezés előtt állanak „Stufenfotometriás módszer a dohányzással a szervezetbe vitt nikotin meghatározására“ és „A nikotinmentesített dohány és cigaretta érték meghatározása“ című dolgozatai. Könyvtári kutatást végzett a bécsi nagy könyvtárakon kívül az egyetemi intézetek szakkönyvtáraiban, valamint az Österreichische Tabakregie könyvtárában „A dohány minőségének megjavítására szolgáló módszerek a szabadalmak tükrében“ című nagyobb munkájához. Végül anyaggyűjtést végzett „A dohány analitikája“ és „A dohány kémiaja és biokémiaja“ címen írandó monográfiáihoz is.

Dr. Bibó István (1911, Budapest, ref.), jogtudományi és sub auspiciis Gubernatoris államtudományi doktor, ügyvédjelölt, Szegedről (Horváth Barna professzor). Egészévi ösztöndíjas. Jogbölcseleti és nemzetközi jogi kutatásokat és tanulmányokat végzett. Látogatta a bécsi egyetem jogi és bölcészeti karának előadásait. Verdross professzor jogbölcseleti szemináriumában „Rechtsbegriff und Zwangstheorie“ címen két előadást tartott. Elkészült „Kényszer, jog, szabadság“ című jogelméleti tanulmányának magyarnyelvű kézírata és ugyane tanulmány németnyelvű kéziratának egy része. Szintén német nyelven írta meg „Természetjogi tételek a tiszta jogban“ című jogelméleti tanulmányának egy részét. Verdross professzor nemzetközi jogi szemináriumában „Unrechtsfolge im Völkerrecht“ címen tartott előadást. „A szankciók kérdése a nemzetközi jogban“ című dolgozata a szegedi Jog- és államtudományi Intézet kiadványainak 3. számaként jelent meg. Könyvtári anyagot gyűjtött ezenkívül „A szimptomatikus bűncselekményfogalom“ büntetőjogi problémájához.

Dr. Bogsch László (1906, Vajdahunyad, ág. ev.), bölcészdoktor, tanársegéd a budapesti egyetem Földtani Intézetében, Budapestről (Papp Károly professzor). Egészévi ösztöndíjas. A bécsi Naturhistorisches Museum geológia-palaeontológiai osztályán Schaffer professzor és Kautsky palaeontológus vezetésével dolgozott. Sikerült kimutatnia, hogy a magyar középmiocénben is szétválasztható a helvét és torton emelet tisztán palaeontológiai alapon. Ez az eredmény azért jelentős, mert az eddigi felfogás szerint a szétválasztás csak tektonikai alapon volt keresztülvihető. Geológiai és palaeontológiai ismereteinek kiegészítése céljából résztvett az egyetem Földtani Intézetének kisebb kirándulásain, áprilisban pedig kéthetes tanulmányutat tett dr. Winkler-Hermaden egyetemi magántanár vezetésével a délnyugati és keleti stájerországi medencében.

Dr. Borbély Andor (1896, Kaposvár, unit.), bölcészdoktor, földrajz-természetrájk szakos középiskolai tanár, a kecskeméti állami reáliskola rendes tanára, Szegedről (Kogutowicz Károly professzor). Az első félévben volt ösztöndíjas, majd kutatásainak befejezése céljából engedélyt nyert, hogy a tanulmányi év végéig a kollégiumban maradhasson. Célja a hazánk térképezésére vonatkozó adatoknak és a magyar kartografusok életrajzi adatainak, nemkülönbön munkáinak felkutatása volt. A bécsi levéltárak és könyvtárak gyűjteményein kívül tanulmá-

nyozta ez év folyamán Göttweig, Melk, Seitenstätten, Salzburg, Linz, St. Florian, Kremsmünster, Admont, Innsbruck, Wienerneustadt, Kismarton, Lilienfeld, Petronell stb. gyűjteményeit. Gyűjtése anyagát katalógus formájában sajtó alá rendezte; a következő tanulmányokat publikálta: „Szavojai Jenő-kiállítás Bécsben“ (Hadtörténeti Közlemények, 1933, III—IV. sz.), — „Magyarország felmérésen alapuló első térképe“ (Földrajzi Közlemények, 1933, 9—10. sz.), — „Régi úttérképek és az első magyar postatérkép“ (Magyar Posta, 1933, 8. sz.), — „Adatok Tokaj vára helytörténetéhez“ (Debreceni Szemle, 1933, 10. sz.), — „Beiträge zum Problem von B. Molls Atlas Austriacus“ (Mitteilungen der Geographischen Gesellschaft in Wien 76. kötetében), — „Gödöllő és környéke katonai térképeinken“ (a M. Kir. Állami Térképészet különkiadásában, az 1933. évi eserkésztáborozás alkalmából), — „Régi térképadat a Balatonról“ (Természettudományi Közlöny, 1934. évf., 11—12. sz.), — „Kőszeg régi katonai térképeinken“ (Vasi Szemle, 1934. július). Végül a Hadtörténeti Közlemények közlésre elfogadta a „Zyndt Mátyás nagy haditérképe 1565-ből“ című dolgozatát.

Dr. Buday Kálmán (1908, Kolozsvár, ref.), bölcsészdoktor, okleveles történelem-földrajz szakos középiskolai tanár, fizetéstelen tanársegéd a M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem Magyar Művelődéstudományi Intézetében, Szegedről (Erdélyi László professzor). Az első félévben volt ösztöndíjas, de kutatásainak befejezése céljából engedélyt nyert, hogy a tanulmányi év végéig a Kollégiumban maradjon. Elsősorban a József császár-korabeli katonai térképfelvétel erdélyi lapjait dolgozta fel történeti szempontból, nevezetesen a kolozsvári hadikerület térképanyagát a Bécsben található kiegészítő anyaggal együtt. Iparkodott továbbá a földrajzi adatokat statisztikai, hely- és dűlőnévtörténeti adatokkal kiegészíteni. A bécsi Staats-, Hofkammer- és Kriegsarchivban folytatott ilyenirányú kutatásai kapcsán megismerkedett a levéltárak erdélyi anyagával. Másik problémaköre a nemzeti királyság és az erdélyi fejedelemség XVI. századbeli története volt, különös tekintettel az erdélyi fejedelemség kialakulására és Erdély egyháztörténeti szerepére. Erdély világtörténeti kapcsolatainak tisztázása céljából kutatásokat végzett a Staatsarchiv Turcica című gyűjteményében és tanulmányozta a kiadott forrásokat is. Foglalkozott továbbá nemzetiségi problémákkal, gyakran látogatta azokat a nyilvános előadásokat, melyeken magyar kérdésekről szó esett, az Österreichisch-Ausländischer Studentenklub illyentárgyú vitáján élénk részt vett. A Bécsi Magyar Akadémikusok egyesületében három történeti tárgyú előadást tartott.

Dr. Fludorovits Jolán (1904, Budapest, ref.), okleveles magyar-latin-német szakos középiskolai tanár, bölcsészdoktor, Budapestről (Gombocz Zoltán professzor). Egészévi ösztöndíjas. Multévi munkálkodásának folytatásaként igyekezett több oldalról megismerkedni a középlatin kutatások problémáival és eredményeivel. Míg tavaly inkább a németekkel foglalkozott, addig az idén a franciák illyirányú munkásságát ismerte meg. Saját szempontjából próbálta értékesíteni a klasz-

szikus latinságra vonatkozó modern kutatásokat; számos, a késői latin-ságra vonatkozó munkát és cikket dolgozott fel. Kísérletet tett a bibliai latinság legjellemzőbb sajátságainak saját szempontjából való rendszerezésére. Az általános jellegű munkálkodással párhuzamosan megkezdte a szorosabb értelemben vett magyar területen is a munkát. A két Szent István-legendát vette alapul, melyeknek legrégebb kéziratát a heiligenkreuzi kolostor könyvtárában tanulmányozta. Elkészítette a Legenda minor teljes szókészletét, a klasszikustól eltérő alakok bizonyos mértékben való feldolgozásával. Foglalkozott a problémáival kapcsolatos történeti háttér tanulmányozásával, valamint az általános nyelvészet kérdéseivel, különösen a modern értelemben vett stilisztikával és a latin stilisztika speciális problémakörével. Tanulmányozta a brüsszeli középtin szótár vállalat előkészítő munkálatait, folyóiratát. A tanév folyamán könyvismertetése jelent meg a Nyelvtudományi Közleményekben „Újabb magyar nyelvészeti irodalom“ címen.

Dr. Hartnagel Erzsébet (1909, Zebegény, Hont m., ág. ev.), bölcsészdoktor, magyar-német szakos okleveles középiskolai tanár, Budapestről (Gombocz Zoltán professzor). Egészévi ösztöndíjas. Már megkezdett szótörténeti kutatásait folytatta. Különösen azokkal az újabb német jövevényszavakkal foglalkozott, melyek a XVIII. század folyamán és a századfordulókor mint a Bécs közvetítette nyugati szellemi és művelődési áramlatok jelei tűntek fel. E szavak magyarnyelvi felépésének és életének megértéséhez a nyelvi szempontokon kívül szükséges volt a szellemi és tárgytörténeti háttér figyelembevétele. E célból megismerkedett a XVIII. századbeli Bécs szellemi és társadalmi világával, egyrészt az egykorú bécsi, lokális természetű művek, brosúrok és pamfletok, divathóbortok ellen irányuló „Lokalposse“-k, periódikus iratok és divatlapok, másrészt újabb művelődéstörténeti munkák, nyelvjarásszótárak és az egész kor lelki és művelődési arcát megrajzoló általános munkák tanulmányozása útján. További munkálkodásának célja lesz jövevényszavainknak az ilymódon megismert háttérbe való beleillesztése folytán kifejtetni a XVIII. és XIX. századi magyarság szellemi és lelki arcának számos új vonását.

Dr. Kulin László (1901, Zilah, Szilágy m., ref.), orvosdoktor, gyermekklinikai tanársegéd, Debrecenből (Bókay Zoltán professzor). Egészévi ösztöndíjas. Általános gyermekhematológiai, továbbá elektrokardiográfiai tanulmányok végzésére küldetett ki. Az egyetemi gyermekklinikán (Hamburger professzor) és a Karolinen Kinderspitalban (Prof. Knöpfelmacher) megismerkedett az ottani intézeti munkakörrel, therápiás iránnyal, néhány diagnosztikus és kezelési eljárással. Alkalma volt tanulmányozni az intézetek betegellátását, berendezését, adminisztratív szervezetét, továbbá megfigyelhette, hogyan iparkodnak az intézetek a tudományos nívó fenntartásával a takarékosági elvet megvalósítani. Januártól a bécsi egyetem Herzstationján Zak professzor vezetésével elektrokardiográfiai tanulmányokat végzett. A tanév folyamán két tudományos dolgozata nyert befejezést „Az eosinophil-sejtek változó szerepe fertőző betegségekből“ és „Bénult harántesikolt izmok elektrogrammjai“ címen.

Dr. Mészáros Gábor (1900, Potok, Lengyelország, ref.), a diatétika magántanára, klinikai tanársegéd, a M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem betegélelmezési osztályának vezetője, Szegedről (Berecz János professzor). Ösztöndíjas a II. félévben. Problémaköre az ételzsírok emulgeálódó képességének vizsgálata volt. Ilyirányú kísérleteit a bécsi állatorvosi főiskola tejhigiéne-, élelmiszer- és takarmányvizsgáló osztályán (Prof. Dr. Zabrizcky Ferenc), valamint a Bundesanstalt für Nahrungsmitteluntersuchungen zsírvizsgáló osztályán végezte. Az emulziók előállítására után az emulgeált zsír mennyiségét határozta meg különböző közvetlen és közvetett módszerek segítségével.

Dr. Papp János (1908, Székesfehérvár, róm. kath.), sub auspiciis Gubernatoris bölcsészdoktor, okleveles latin-görög-magyar szakos középiskolai tanár, Szegedről (Förster Aurél professzor). Egészévi ösztöndíjas. Kiküldetésének célja Platon legelső munkáinak, az úgynevezett szokratikus dialógusoknak vizsgálata volt, valamint szaktudásának kiszélesítése és elmélyítése. Alaposan megismerkedett a bécsi egyetem klasszika-filológiai életével előadások rendszeres látogatása és különböző fokú szemináriumi gyakorlatok tanulmányozása útján. Közelebbi összeköttetésbe Mewaldt professzorral lépett. Szorosabb értelemben vett témájának kidolgozása céljából olvasta Platon fiatalkori dialógusait és a rájuk vonatkozó irodalmat, a Philologiai Szeminárium és a nagy bécsi könyvtárak könyvtárájának igénybevételeivel. Élénk részt vett Comperz professzor filozófiai gyakorlatain, a pseudo-platonikus dialógusok egyik csoportjának tárgyalásában. A Bécsi Magyar Akadémikusok Egyesületében magyar és német nyelven tartott előadást.

Dr. Schmidt Ádám (1910, Budapest, róm. kath.), jogtudományi doktor, Budapestről (Navratil Ákos professzor). Egészévi ösztöndíjas. Közgazdasági tanulmányok végzésére küldetett ki. A gazdasági élet primárjelenségeit, a termelést, termelékenységet, hozadékalakulást és költségelméletet, valamint a módszertani kérdéseket tanulmányozva feldolgozta a bécsi nagy könyvtárak, továbbá az egyetemi Institut für politische Ökonomie und Gesellschaftslehre és a bécsi Handelskammer könyvtárának idevágó német- és angolnyelvű anyagát. Munkájának eredményeként „Termelés és termelékenység“ címen elkészült egy dolgozata, melyben a termelékenység problémáit iparkodik megoldani. Az egész év folyamán előadásokat hallgatott főképp Hans Mayer és Degenfeld-Schonburg professzoroknál, Morgenstein és Mahr magántanároknál. Résztvett Degenfeld-Schonburg, Mises és Hans Mayer professzorok szemináriumi összejövetelein, utóbbi szemináriumában bemutatta a technikai fejlődés és a munkanélküliség között lévő viszonyra vonatkozó felfogását. Hasonló tárgykörből tartott előadást a Bécsi Magyar Akadémikusok Egyesületében „A racionalizálás“ címen. Gyakorlati ismereteinek kibővítése céljából megtekintette a bécsi Nemzetközi Vásárt és meglátogatott több termelési üzemet.

Dr. Szabó József (1909, Hódmezővásárhely, ref.), jog- és államtudományi doktor, Szegedről (Buza László professzor). Egészévi ösz-

töndíjas. Kiküldetésének célja nemzetközi jogi tanulmányok végzése, közelebbről az állami szuverénitás nemzetközi jogi fogalmával összefüggő kérdések vizsgálata. Jogi és jogbölcséleti ismereteinek kibővítése céljából hallgatta A. Verdross és A. Hold-Ferneck professzorok előadásait és résztvett szemináriumi órákon. Hold-Ferneck professzornál benyújtott két szemináriumi munkát „Semleges konzulok kiütetése Belgiumból a világháború alatt“ és „A Fryatt- eset“ címen. Ugyanott előadást tartott „Danzig nemzetközi jogi helyzetéről“. Dolgozata megjelent a M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Intézetének kiadványai között. Átkutatta a bécsi könyvtáraknak az állami szuverénitás nemzetközi jogi fogalmára vonatkozó német-, francia-, angol-, olasz-, spanyol-, holland- és latinnyelvű irodalmát. Összegyűjtött anyagát a következő évben odahaza szándékozik feldolgozni. Mint a Bécsi Magyar Akadémikusok Egyesületének belügyi alelnöke vezette az egyesület kulturális ügyeit, rendezett 20 tudományos tárgyú előadást, sajátmaga is tartott négy jogi előadást. Az Egyesületnek a magyar követség dísztermében tartott március 15-i ünnepélyén az ünnepi beszédet mondotta.

Dr. Szilágyi János (1907, Debrecen, gör. kath.), bölesészdoktor, latin-történet szakos okleveles középiskolai tanár, Debrecenből (Alföldi András professzor). Az első félévben volt ösztöndíjas, kutatásainak befejezése céljából azonban engedélyt nyert a tanulmányi év végéig való kintmaradásra. Kiküldetésének célja szoros összefüggésben van két évvel ezelőtt kifejtett kollégiumi munkálkodásával, amikor „A pannóniai bélyeges téglák“ című disszertációjának kiadását készítette elő. Római provinciális régészeti ismereteinek kibővítése mellett céljaul tűzte ki a Magyarországot járt római esapattestek külföldi bélyeges tégláinak a pannóniai téglabélyegekkal való összehasonlítását, hogy az ily módon elérhető korhatározások a bélyeges téglákkal egyszerre előkerült más leletek korára is rámutassanak. Céljának eléréseért teljesen feldolgozta a Römisches Museum, a Kunsthistorisches Museum és az egyetemi Régészeti Intézet gyűjteményeit, a Niederösterreichische Landesbibliothek, az Universitäts- és Nationalbibliothek idevágó irodalmi anyagát. A külföldi téglabélyegek másolatait részint publikációkból ismerte meg, részint a Frankfurt am Main-i Régészeti Intézet facsimiléiben tanulmányozta. Régészeti szakismereteinek széleskörű kibővítése mellett iparkodott a régészet jelenlegi problémakörével megismerkedni és módszeres képzésben a jelenlegi fejlődési fokot elérni. Utóbbi célból tanulmányozta azokat az eseteket, amelyekben a német tudományos irodalom bélyeges téglákat használt fel történelmi kútfőkül.

Végül itt említjük meg, hogy *Párducz Mihály* berlini ösztöndíjas (l. 22. l.) egy hónapot a bécsi kollégiumban töltött.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Bagothay Sándor (1903, Halmi, Ugocsa m., ref.), a Közgazdasági Egyetem abszolvált hallgatója, székesfővárosi tanácsnoki titkár, Buda-

pestről (Czettler Jenő professzor). Budapest székesfőváros ösztöndíjasa az egész tanévben. Kiküldetésének célja anyaggyűjtés a volt osztrák-magyar monarchia területén élő nemzeti kisebbségek gazdaságtörténeti múltjának és jelenének feldolgozásához agrárpolitikai, gazdaságpolitikai és közigazgatásjogi szempontból. A Buda visszafoglalása utáni időkre vonatkozó irodalom olvasásával egyidejűleg hozzáfogott a levéltári anyag felkutatásához. A Hofkammerarchivban tanulmányozta a Mária Terézia korában a Bánátban és Bácskában történt katonai, továbbá a német, illír, oláh, rác, török telepítéseket. Megkezdte a Kriegsarchivban őrzött II. József-korabeli katonai felvételek és a hozzáfűzött országleírás, valamint a II. József magyarországi és erdélyi útja alkalmából hozzá benyújtott jelentések, kérvények gazdaságtörténeti feldolgozását. Összegyűjtötte a pestkörnyéki falvak gazdaságtörténeti adatait. Szorosan vett szakmunkálkodása mellett rendszeresen látogatta a dr. W. Winkler professzor vezetése alatt álló Institut für Statistik der Minderheitsvölker szemináriumi óráit, megismerkedett az Intézet felfogásával és működésének irányával, mely a kisebbségi kérdésekben a számszerűség alapján kíván megoldáshoz jutni. Többször volt alkalma a Dunavölgy kérdéseire vonatkozó vitákban aktíve is résztvenni.

Szerkesztéstechnikai okokból csak ebben a jelentésben számolunk be Sopron vármegye 1932—33. évi „Széchenyi-centennárium“ alapítványi tanulmányi segélydíjasának, **dr. Pödör István** (1906, Csorna, róm. kath.) ügyvédjelöltnek munkásságáról, aki 1932 szeptember végétől 1933 március végéig mint a bécsi egyetem jogi karának beiratkozott rendes hallgatója folytatta tanulmányait. Az egyetemen Gleispach, Pisko, Bombiero és Sperl professzorok büntető-, magán-, egyházi, illetve polgári eljárásjogi kollégiumait vette fel és ezenkívül Spann professzor előadásait is hallgatta. Az egyetemi könyvtárban a német jogi irodalmat tanulmányozta, a Landesgericht tárgyalásainak hallgatása útján pedig a gyakorlati jogérettel igyekezett megismerkedni. (A Collegium Hungaricumnak nem volt tagja.)

Coburg Fülöp Józsiás herceg ösztöndíjasa:

Dr. Meznerics Ilona (1906, Szabadka, róm. kath.), bölcsészdoktor, okleveles kémia-fizika szakos középiskolai tanár, Budapestről (Papp Károly professzor). Ösztöndíjas az egész évben. Befejezte két év óta folytatott palaeontológiai kutatómunkáját a Naturhistorisches Museum geológia-palaeontológiai osztályán, Schaffer professzor és Kautsky palaeontológus vezetése mellett. Feldolgozta a stájerországi Schlierképződmények faunáját; tanulmánya a Naturhistorisches Museum Annaleseiben fog megjelenni. Meghatározta a sámsónházai (Nógrád megye) felső-mediterrán fauna Lamellibranchiatáit, illetve revideálta az eddigi meghatározásokat a szakirodalom és szisztematikai gyűjtemény segítségével. Összegyűjtötte a bécsi Kriegsarchivban, Nationalbibliothekban és a Geologische Bundesanstaltban lévő Magyarországra vonatkozó geológiai és agrogeológiai térképanyagot.

Tanulmányi segéllyel beutalt tagok:

Kalmár János (1899, Mád, Zemplén m., róm. kath.), okleveles gépészmérnök, a Magyar Nemzeti Múzeum szakdíjnoka február elejétől a tanév végéig volt a Kollégiumnak tanulmányi segéllyel beutalt tagja. Két év előtt megkezdett fegyvertörténeti kutatásait folytatta az Österreichisches Heeresmuseumban, a Kriegsarchivban, Greiffenstein, Kreuzenstein és Liechtenstein gyűjteményeiben. A hadirakétákra vonatkozó kutatásait befejezte, különös gondot fordítván a magyarszármazású Augustin Vince korszakalkotó rakétáira. Feldolgozta továbbá a török hadjáratok idején várostromoknál nagy szerepet játszott hadi petárdák történetét. E tanulmánya a Zeitschrift für Historische Waffenkundeban jelenik meg. Levéltári kutatást végzett a XVI—XVII. század tüzérségének technikai fejlődésére vonatkozólag, felkutatta a Magyar Nemzeti Múzeum e korbéli emlékanyagának osztrák analógiáit s ennek eredményeképp megírta „Der Mordschlag in der Kriegstechnik des XVI—XVII. Jahrhunderts“ című dolgozatát, mely szintén a Zeitschrift für Historische Waffenkundeban jelent meg.

Dr. Straub János (1893, Budapest, róm. kath.), bölcsészdoktor, egyetemi magántanár, a debreceni tudományegyetem orvosi vegytani intézetének adjunktusa, Debrecenből (Bodnár János professzor), három hónapig időzött a vallás- és közoktatásügyi minisztérium tanulmányi segélyével a kollégiumban. Célja mikrokémiai tanulmányok végzése volt. Fürth és Barrenscheen professzorok orvos-vegytani intézetében tanulmányozta az organikus elemi analízis újabban használatos mikromódszereit, megismert egy új, igen fontos jódmeghatározási módszert, továbbá tanulmány tárgyává tette az orvostanhallgatók elméleti és gyakorlati kémiai kiképzését. Dolgozott Strebinger professzornak a Műegyetemen levő anorganikus mikrokémiai intézetében, hol számos új anorganikus mikromódszert ismert meg és a minőleges összetett mikroanalízis eljárásaival is foglalkozott. Spaeth professzor intézetében, Feigl magántanár laboratóriumában az úgynevezett nyomanalízis eljárásait tanulmányozta. Az egyetemi kórtani intézet kémiai laboratóriumában számos klinikailag is fontos újabb módszerrel ismerkedett meg.

Velits Miklós (1905, Brassó, róm. kath.), építőiparművész, régebbi idő óta vendégtag, a tanév folyamán a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről tanulmányi segélyben részesülve, elméleti és gyakorlati építészeti tanulmányokat folytatott. Tervezett és kivitelezett egy lakást, vezette az Österreichisch-Ausländischer Studentenklub magyar és olasz estjének díszítését. A „Vivendas“ című spanyol folyóiratban cikk jelent meg munkáiról.

Egy hónapot meg nem haladó időt töltöttek a Kollégiumban kisebb összegű tanulmányi segéllyel: *dr. Bencsik Béla*, a M. Kir. Légügyi Hivatal meteorológusa, aki az osztrák légügyi meteorológiai szolgálatot tanulmányozta különös tekintettel az asperni repülőtérre, és *Horváth Tibor* szigorló bölcész, aki „Avar-germán-szláv kapcsolatok“ címen

készülő régészeti disszertációjának anyagát egészítette ki a Bécsben található vonatkozó múzeumi és könyvtári anyaggal.

Mint egész évre vagy legalább egy szemeszterre beutalt, illetve felvett **vendégtagok** dolgoztak a Kollégiumban a következők: *Apor Éva*, Budapestről, a Graphische Lehr- und Versuchsanstalt hallgatója volt. — *Bakody Ilona* egyetemi hallgató, Budapestről. Németnyelvi tanulmányokat végzett. — *Dr. Borbély Ferenc*, a budapesti Korányi-klinika tanársegéde. Pick professzor farmakológiai intézetében végzett kísérleti kutatásokat a vegetatív idegrendszerre és a belsőszekreciós mirigyekre vonatkozólag. — *Dr. Dénes Magda*, okleveles német-francia szakos középiskolai tanár, Budapestről, pszichológiai és pedagógiai tanulmányokat folytatott: elvégezte a Psychotechnisches Institut der industriellen Bezirkskommission pszichotechnikusokat képző tanfolyamát, résztvett a Karl Bühler és Charlotte Bühler professzorok vezetése alatt álló egyetemi pszichológiai intézetben a praktikumokon, látogatott több individuálszichológiai-pedagógiai tanácsadót. — *Farkasfalvi Farkas István*, okleveles gazda, joghallgató, Miskolcra, jogi stúdiumokat és németnyelvi tanulmányokat végzett. — *Gratz Magda*, iparművész, Budapestről, a Verband der Absolventen der Wiener Kunstgewerbeschule műhelyeiben kísérleteket folytatott egy új ongobetechnikával. Az agyagmázak tökéletesítése céljából is végzett kísérleteket. — *Dr. Hegedűs Margit*, tanársegéd a budapesti I. sz. kémiai intézetben, a közet- és ércelemzés kémiai módszereit tanulmányozta Dittler professzor egyetemi ásványtani intézetében. „Két közet kémiai analízise“ című munkája az Anzeiger der Akademie der Wissenschaften szeptemberi számában jelenik meg. Elkészült egy meteorkő kémiai elemzésével, publikálásra készen áll „Kísérletek a Szobellédy—Schick-féle kálium-nátrium-eltávolítás terén közetelemzés esetében“ című dolgozatával. — *Ifj. dr. Kozma Jenő* ügyvédjelölt, Budapestről, a német ügyvédi nyelv tökéletes elsajátítása céljából praktizált dr. Deutsch ügyvédnél. — *Mayer István*, Budapestről, az Abiturientenkurs der Handelsakademie hallgatója volt. — *Nagy Elemér* színházi rendező, a követség sajtóosztályának titkáráként dolgozott. — *Pálovics Sára*, Sopronból, a Graphische Lehr- u. Versuchsanstalt fényképészeti szakosztályán elvégezte a II. évfolyamot. — *Ifj. Schill Fülöp* zeneszerző, Szegedről, zeneszerzési tanulmányait dr. Zádor Jenő bécsi konzervatóriumi tanárnál folytatta; komponált zenekari és zongoraműveket, vegyeskart és dalokat, melyek nagyrészt előadásra is kerülnek. — *Szelnár Aladár*, IV. éves joghallgató, Budapestről, a Handelsakademie Abiturientenkursusát végezte el. — *Gróf Teleki Géza*, egyetemi hallgató, Budapestről, geológiai tanulmányokat folytatott a bécsi egyetemen és geológiai doktorátusra készült. — *Vidor Magda*, Budapestről, az Allina magánkereskedelmi iskola egyéves tanfolyamát végezte el. Egy szemeszternél rövidebb ideig folytattak tanulmányokat felvett, illetve beutalt vendégtagokként: *vitész dr. Dániel Elemér* klinikai tanársegéd (csonttörések gyógyítása), — *Deutsch Ervin* kereskedelmi akadémiai hallgató (tanfolyamlátogatás), — *Gerevich László* bölcsé-

sztetanhallgató (középkori plasztika), — *Halász László* karnagy (bécsi Volksoper), — *Koszorús Ferenc* vezérkari százados (német nyelv), — *dr. Messó Antal* ügyvédjelölt (német jogi nyelv), — *Miklóssy Dezső* okleveles gazda (mezőgazdasági kérdések), — *dr. Móra Mihály* joggyakornok (összehasonlító végrehajtási eljárásjog), — *Nagy Zoltán* szigorló bölcész (osztrák litográfia), — *Neuhold János* főiskolai hallgató (Hochschule für Welthandel utolsó évfolyama), — *dr. Oláh Gábor*, a budapesti Országos Közegészségügyi Intézet serológiai osztályának vezetője (állatorvosi intézmények), — *Remete László* ev. lelkész (filozófia), — *Perlaky Mihály* vezérkari százados (német nyelv), — *Samu Béla* szigorló mérnök (repülőtechnika), — *Schneider Béla* jogszigorló (nemzetközi jog), — *dr. Sereghy Emil* ezredorvos (sebészet), — *dr. Szentey Ferenc* tanársegéd (geológia), — *Tormay Tamás* kereskedelmi akadémiai hallgató (tanfolyamlátogatás).

A külföldi vendégtagok közül egész évig, vagy legalább egy szemeszterig időztek a Kollégiumban a következők: *dr. Angelini Domenico* (Róma), a bécsi egyetemen az olasz nyelv lektora és a bécsi Gruppo Universitario Fascista di Vienna titkára. Két éve vendégtag. Egyetemi habilitációjára készül a nemzetközi jogból. — *Coomara Rohini* (Cambridge), esellő- és énektanulmányokat végzett a bécsi Konservatoriumban. — *Dr. Emich Isolde*, abszolválta tanárjelölt (Grác), két éve vendégtag. Befejezte doktori disszertációját Nadler professzor szemináriumában „Verlaine in deutscher Sprache“ címen és doktori szigorlatot is tett. A Kollégiumban német nyelvtanfolyamokat vezetett. — *Fairburn Helena* (Anglia), két éve vendégtag. Zeneművészeti tanulmányait folytatta. — *Forray Irma* (Pozsony). Gyakorlati vonatkozású gazdasági tanulmányait fejezte be. — *Dr. Fraenkel Leo* (Wien). Két éve vendégtag, jogi tanulmányokat folytatott. — *Jankovich Judit* (Pozsony). Két éve vendégtag. Az Akademie der bildenden Künste harmadik tanévét fejezte be. — *Mostny Helga* (Linz). A Konsularakademie II. évfolyamát végezte. — *Mc. Murry Robert* (Chicago), amerikai ösztöndíjas, tavaly is vendégtag volt. Befejezte kísérleti pszichológiai disszertációját a reklámpszichológia köréből és a bécsi egyetemen doktorátust is tett. — *Nitsch Tibor* (Tátralomnic). A Hochschule für Welthandel első évfolyamát végezte. — *Ryan Ella Nora*, abszolválta bölcészettan hallgató (Cincinnati, U. S. A.). Lélektani tanulmányokat folytatott Bühler professzor intézetében és elkészítette „Dreisprachigkeit bei Kindern“ című doktori értekezését. — *Scheywl Leonhard* (Brünn). A Hochschule für Welthandel I. évfolyamát végezte. — *Seefried Erzsébet grófnő* (Ausztria). Gyakorlati tevékenységet fejtett ki az Industrielle Bezirkskommissionnál. — *Dr. Tertsch Eckehard*, abszolválta konzuli akadémikus (Ausztria). Nemzetgazdaságtani tanulmányokat végzett. — *Dr. Vivenot Alexis* báró, a Bundeskanzleramt tisztviselője (Ausztria), két éve vendégtag. Nemzetgazdaságtani stúdió-munkákat végzett. — *Wein József* (Késmárk). A Hochschule für Welthandel I. évfolyamát végezte. — *Gróf Zichy-Kürthy Gábor*, egyetemi hallgató (Koltha). A bécsi egyetem jogi fakultásának volt hallgatója.

Egy szemeszternél rövidebb időt töltöttek a kollégiumban a következő külföldi vendégek: *Kosciuszko Zbigniew* lengyel csereösztöndíjas történelmi kutatásokat végzett. — *Lenz Waldemar*, végzett konzuli akadémikus, jogszigorló, Berlinből, doktorátusára készült elő. — *Nylan Donald* főiskolai hallgató, amerikai ösztöndíjas, Ellensburgból (Washington), doktori szigorlatra készült Bühler professzornál. — *Pepper Stephen*, egyetemi tanár (Berkeley), filozófiai és esztétikai tanulmányokat végzett. — *Mrs. Ryan Ruth Steddard* (Cincinnati, U. S. A.), németnyelvi tanulmánnyal foglalkozott. — *Dr. Sanjust Luigi*, assistens a milánói nőgyógyászati klinikán, Kraul dócens klinikáját látogatta. — *Dr. Tonini Arrigo Giovanni*, az Istituto Superiore di scienze economiche e commerciale doktora, németnyelvi tanulmányokat folytatott.

Nemzetközi tudományos és művészeti kongresszusokkal, továbbá hivatalos kiküldéssel kapcsolatban, valamint szaktanulmányuknak a bécsi gyűjteményekben való kiegészítése céljából ezenkívül 192 bel-földi és 19 külföldi, összesen tehát 211 vendég töltött egy hónapnál kevesebb időt a kollégium kötelékében.

III. BERLINI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Berlin, N. W. 7. Dorotheenstrasse 2.

NÉMETORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Allami ösztöndíjasok:

Allbauer Gyula (1910, Gödre, Baranya m., róm. kath.), szakvizsgázott tanárjelölt, Pécsről (prof. Thienemann), ösztöndíjas mindkét félévben. „A régiék és a modernek harca a német irodalomban“ című, doktori értekezésnek szánt dolgozat anyagát gyűjtötte egybe főleg a porosz állami könyvtárban. Az egyetem vendéghallgatójaként hallgatta Spranger, Petersen, Baeumler és Oncken professzorok előadásait. A kollégium 3 hétre Lipcsébe küldte ki, hogy a Deutsche Büchereiben a német tankönyveket magyar szempontból átnézzék. Az erre vonatkozólag gyűjtött anyagot otthon fogja feldolgozni. Résztvett a kollégium hallei cserekirándulásában. Tanulmányutat tett Wittenberg, Naumburg, Drezda, Frankfurt, Heidelberg, Würzburg, Bamberg, Augsburg és München városokba.

Dr. Csik Lajos (1902, Felsőnyárád, Borsod m., ref.) orvosdoktor, a tihanyi Biológiai Kutató Intézet asszisztense, ösztöndíjas mindkét félévben. Mint 1928/29-ben, ez évben is a Kaiser Wilhelm-Institut für Biologieban dolgozott Goldtschmidt professzor osztályán. Kutatásának tárgya a genotípus és phänotípus közötti összefüggés volt, amit több különböző, ugyanazon szervre ható gén kombinációjával tanulmányozott a *Drosophila melanogaster*-en. Eredményeiről az intézet keretében tartott kollokviumon számolt be s azokat „Einfluss verschiedener Gene

auf den Phänotypus des gleichen Organs“ címen a „Zeitschrift für induktive Abstammungslehre“ fogja közölni. Dolgozott a Landwirtschaftliche Hochschule örökléstani intézetében is Hertwig Paula professzor mellett. Itt a fogfejlődés és egy szörteletenséget előidéző gén összefüggését vizsgálta egereken. E vizsgálatokat még nem zárta le.

Fazekas I. Gyula (1902, Szeged, róm. kath.), orvosdoktor, szegedi egyetemi tanársegéd (prof. Jankovics), ösztöndíjas a második félévben. Az egyetem törvényszéki orvostani intézetében dolgozott Müller-Hess professzor vezetése mellett. Kutatta az ammóniákmérgezésnek az agyvelőben okozott szövettani hatását, e téren elért eredményeit „Histologische Veränderungen des Zentralnervensystems bei experimentellen Ammoniak-Vergiftungen“ címen a Deutsche Zeitschrift für gerichtliche Medizin fogja közölni. Az ammóniákmérgezésnek zsírvérúséget okozó hatását dr. Wagnerrel közösen vizsgálta. Erről beszámoló közös dolgozatuk ugyanott fog megjelenni „Untersuchungen über den Fettgehalt des Blutes nach experimentellen Ammoniak-Vergiftungen“ címen. Ugyancsak Wagnerrel közösen kutatták különböző mérgezés hatását az emberi vér zsírtartalmának és savbázis-egyensúlyának változására. E munkát még nem zárták le. Tanulmányozta a Wildmark-féle mikrokémiai véralkohol-meghatározó eljárást, melynek német intézetekben való alkalmazását ismertetni fogja. Tanulmányutat tett Kopenhágába és Hamburgba.

Dr. Jáki Gyula (1898, Győr, róm. kath.), orvosdoktor, debreceni egyetemi tanársegéd (prof. Hüttl), ösztöndíjas mindkét félévben. Az első félévben a Hedwig-kórházban dolgozott Lichtenberg Sándor urológiai osztályán. A félév végén Magnus professzor klinikájának balesetsebészeti osztályát is látogatta. A kollégium csereakciója révén egy hetet Voelkert hallei klinikáján tölthetett s innen meglátogatta a lipesei sebészeti intézeteket is. A félévi szünetben és a második szemeszter első felében főleg Sauerbruch tüdősebészeti és Heymann (Augusta-kórház) agysebészeti módszereit tanulmányozta. Április és június hóban pedig Gocht ortopédiai klinikáján dolgozott. Közben megismerte Berlin valamennyi vezető sebészét és azok intézetét. Résztvett a Deutsche Gesellschaft für Chirurgie nagygyűlésén s annak keretében április 7-én „Ausscheidungsurographie als Nierenfunktionsprüfung“ címen előadást tartott. Június 1-én 2 hónapig tartó tanulmányútra indult, melynek során Kirschner heidelbergi klinikáján 2 hetet, a kölni Haberer, a frankfurti Schmieden, a würzburgi Tönnis és a müncheni Lexer professzor mellett egy-egy hetet, a hamburgi Sudeck mellett 5 napot töltött. Erlangenben megismerte Goetze tanár új vakbélrákoperálását. Meglátogatta Coenen münsteri klinikáját. Közben megnézte Lübeck, Bréma, Koblenz, Mainz, Wiesbaden, Rottenburg és Nürnberg városokat és Helgoland szigetét.

Dr. Kampis Antal (1903, Arad, ref.), bölcsészdoktor, budapesti egyetemi tanársegéd (prof. Hekler), ösztöndíjas mindkét félévben. A magyar középkori faszobrászat német kapcsolatait kutatta. Kiutazását Prágában és Drezdában megszakítva, tanulmányozta e városok

gyűjteményeit. Karácsonyig Sziléziában, főleg Boroszlóban dolgozott, megtekintette Liegnitz, Görlitz, Brieg, Leubus és Bautzen emlékanyagát is, több magyar vonatkozást állapíthatván meg. Karácsonytól április 8-ig Berlinben főleg a Kaiser Friedrich-Museumban és a Staatliche Kunstbibliothekban folytatta tanulmányait, az ösztöndíj hátralevő időtartamát pedig hosszabb tanulmányúton töltötte, melynek kapcsán megismerhette Lübeck, Hamburg, Bréma, Hannover, Braunschweig, Hildesheim, Göttingen, Kassel, Marburg, Köln, Aachen, Bonn, Andernach, Koblenz, Mainz, Ulm, Blaubeuren, Augsburg, München, Nürnberg, Bamberg, Würzburg és Regensburg műemlékeit. Végül Bécsben egészítette ki a gyűjtött anyagot, melynek földolgozását már megkezdte.

Kövessi Ferenc (1909, Selmechánya, ref.), okleveles gépészmérnök és közgazda, Budapestről (prof. Heller Farkas), ösztöndíjas mindkét félévben. Közlekedéspolitikai tanulmányokat folytatott. Értekezést dolgozott ki „A keresleti függvény szerepe a vasúti közlekedési politikában” címen, melyben a vasúti tarifa és a rentabilitás közti viszonyt vizsgálta. E doktori értekezésül elfogadott munka alapján összel Budapesten közgazdasági doktori szigorlatra jelentkezett. A charlottenburgi műegyetemnek az első félévben rendkívüli, a második félévben rendes hallgatója volt. Közgazdasági munkájának bevégezése után főleg elektrotechnikai tanulmányoknak szentelte idejét. Hallgatta Orlich, Kloss és Reichel professzorok előadásait és megkezdte műszaki doktori értekezésének kidolgozását a villamos vasutak tárgyköréből. Megtekintette a lipcsei technikai vásárt és vasúti kiállítást, továbbá a magdeburgi erőműveket.

Dr. Müller György (1905, Erzsébetváros, ág. ev.), bölcsészettudományok doktora, budapesti egyetemi tanársegéd, Budapest (prof. Alföldi), ösztöndíjas az első félévben. Munkahelye a Museum für Vor- und Frühgeschichte és az állami könyvtár volt, ahol kiegészítette a magyarországi népvándorláskori germán törzsek régészeti emlékeire és annak irodalmára vonatkozólag otthon gyűjtött anyagát. Belekezdett ez anyagból készülő dolgozata megírásához, mely a magyarországi népvándorlás korabeli germán törzsek kulturális vonatkozásait ismerteti archaeológiai emlékek alapján. A féléves ösztöndíj lejártá után 2 hónapig a kollégiumban ingyenes lakást élvezve, saját költségén folytatta berlini tanulmányait. Május 1-től kezdve német részről megbízatást nyert arra, hogy a dambeki országútépítés közben esetleg előkerülő régészeti emlékek föltárását vezesse.

Dr. Örosi Pál Zoltán (1904, Székelyudvarhely, ref.), okleveles középiskolai tanár, egyetemi magántanár, debreceni egyetemi tanársegéd (prof. Hankó), ösztöndíjas mindkét félévben. A méhek betegségeit tanulmányozta a Biologische Reichsanstaltban Borchert professzor osztályán, akitől elsajátította a kutatás bakteriológiai módszereit. Kutatása a méhálca betegségét okozó Bacillus Orpheus mellett főleg az atkakórra irányult. Eredményeiről a következő dolgozatokban számolt be: „Über die Ernährung der Acarapis-Milben der Honig-

bienen“ (Entomologische Beihefte), — „Experiments on the feeding habits of the Acarapis mites“ (megjelent a The Bee World, Bee Laboratory szakfolyóiratban), — „Versuche über die Ernährung der Acarapis Milben“ (Leipziger Bienenzeitung), — „Über den Bau, die Entwicklung und Lebensweise des Bienenparasiten Acarapis Woodi“ (Zeitschrift für Parasitenkunde), — „Die Altersimmunität der Bienen“ (Deutscher Imkerbund). Elkészült dolgozatok: „Die Widerstandsfähigkeit der Sporen des Bacillus Orpheus“ és „Néhány méhbetegséget okozó baktérium szemecskéi különös tekintettel a volutinra“. Otthon készült munkáiból megjelent „A magyarországi méhek orrmányainak hosszúsága“ című a Debreceni Szemlében, a „Farbgelatine, ein Färb- und Einschlussmittel für mikroskopische Präparate“ című pedig a Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopieban. A berlini mezőgazdasági főiskola méhkutató intézetében „Der Bienenstachel als Legeapparat“, a német entomológusok májusi vándorgyűlésén pedig „Über die Ernährung der Acarapis Milben der Honigbienen“ címen előadást tartott. A Biologische Reichsanstalt megbízásából 2 hétig helyszínen tanulmányozta a szászországi medewitzi és gaussigi telepeken kitört méhbetegségeket, mely útja kapcsán több nevezetesebb méhészetet tekintett meg. Megtekintette a cellei, erlangeni és müncheni méhkutató intézeteket, a lüneburgi „Heide“ méhészeteit. Tapasztalatairól 41 szacikkben számolt be a Méhészet és a The Bee World hasábjain.

Dr. Párducz Mihály (1908, Fehértemplom, róm. kath), okleveles középiskolai tanár, szegedi egyetemi tanársegéd (prof. Buday), ösztöndíjas mindkét félévben. A magyarországi jazig-szarmata leleteknek a germánsággal való kapcsolatát kutatva, tanulmányozta a vandálok és gótok emlékeit és az e törzsekre vonatkozó irodalmat. Összegyűjtötte anyagát és megírta első fejezeteit egy munkának, melyben a hazai jazig-szarmata korszak régészeti hagyatékának pontusi vonatkozásait fogja kimutatni. Tanulmányozta a római provinciális kisipar- és kerámia-anyagot és irodalmat, a német limes-irodalmat, továbbá a múzeumigazgatás németországi gyakorlatát. Főleg a Museum für Vor- und Frühgeschichteben dolgozott Unverzagt professzor mellett. A kollégium csereakciója révén egy hétig tanulmányozhatta a hallei gyűjteményeket. Május elején hosszabb tanulmányútra indult, melynek folyamán megtekintette a hannoveri múzeumot, a Hannover melletti Burgwall-föltárást, a kölni Wallraf-múzeum üvegleleteit, a bonni múzeum emailkorongos fibuláit, melyeken analógiát talált hazai anyaghoz, a trieri múzeum provinciális kerámiaanyagát. Három hétig tanulmányozhatta Frankfurtban a Römisch-Germanische Kommission könyvtárát és anyagát, különösen bronzedényeit és fibuláit, melyek révén megkísérli a megfelelő hazai leletek osztályozását és kronológiai beosztását. Végül egy hónapot Bécsben töltött, ahol a régészeti anyagon kívül a Kriegsarchiv régi alföldi térképeit tanulmányozta.

Vargha György (1906, Budapest, róm. kath.), okleveles gépészmérnök, ösztöndíjas mindkét félévben. Az előző két évben a dahlemi

Kaiser Wilhelm Institut für Metallforschungban dolgozott, mely intézet e tanév elején Stuttgartba költözött. Munkásságát ezért a charlotenburgi műegyetem metallográfiai intézetébe helyezte át, ahol Hanemann professzor mellett műszaki doktori értekezést dolgozott ki, melyben a polarizált fénynek a metallográfiában való alkalmazását vizsgálta. A munkával az intézet kibővítése és átköltözése okozta kényszer-szünet ellenére is sikerült a tanév végéig elkészülnie. Előző évi munkeredményeként a Metallwirtschaft 1933 szeptemberi számában „Über die Abhängigkeit der Kristallordnung in gewalzten Aluminiumblechen von der Blechdicke“ című dolgozata jelent meg. „Über den Einfluss des Formgebungsverfahrens auf die Kristallgleichrichtung in Drähten“ című munkáját pedig a Zeitschrift für Metallkunde közölte decemberben. „Anyagvizsgálat röntgensugárral“ című közleménye a Természetudományi Közönyben fog megjelenni. Tanulmányutat tett Hannoverbe, Hildesheimbe és Braunschweigbe.

Dr. Zemplén Béla (1906, Budapest, róm. kath.), sub auspiciis Gubernatoris orvosdoktor, klinikai gyakornok, Budapestről (prof. Kétly), ösztöndíjas mindkét félévben. Mint beosztott orvos résztvett Bergmann klinikájának munkájában. A klinika kémiai laboratóriumában Ströbe magántanárral közösen telített és telítetlen vérsavakat vizsgáltak vérben sárgaság lefolyása alatt. Eredményeiket „Über die Störungen des Fett- und Lipoidgleichgewichts im Serum der Leberkranken“ címen a Zeitschrift für experimentelle Medizin közli. Meglátogatta Berlin valamennyi neves belgyógyászát és azok intézeteit. A kollégium esereakciója révén egy hetet töltött Halleban Brugsch professzor mellett. Áprilisban résztvett a wiesbadeni belgyógyász-kongresszuson. Megtekintette a frankfurti, kölni és lipcei klinikákat. Hazautazása előtt hosszabb keletitengeri és norvégparti hajóutat tett.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Dr. Zakariás Sándor (1900, Brassó, róm. kath.), jogi doktor, székesfővárosi segédfogalmazó, Budapest székesfőváros ösztöndíjasa mindkét félévben. Kisebbségi kérdésre vonatkozó tanulmányokat végzett Berlinben és május 20-tól kezdve Stuttgartban. Kutatásai főleg az erdélyi szászok történetére és jelenlegi helyzetére vonatkoztak. A berlini magyar kolónia március 15-iki ünnepén emlékbeszédet mondott.

Tanulmányi segéllyel utaltatott be egy hónapra a kollégiumba turkológiai tanulmányok folytatása céljából *Mészáros Gyula*, a Műemlékek Országos Bizottságának főtitkára, aki ez idő alatt a Vorderasiatisch-Aegyptische Gesellschaftban szakelőadást is tartott.

A felvett *vendégtagok* közül legalább egy félévig dolgoztak a kollégium kötelékében a következők: *Fésös László* alapvizsgázott tanárjelölt az egyetemen német és angol nyelvészeti és irodalmi előadásokat hallgatott, továbbá anyagot gyűjtött Sudermann regényeiről és Priestleyről készülő szakdolgozataihoz. — *Kiss Andor* gépészmérnökhallgató

műegyetemi előadásokon vett részt. — *Koromzay Dénes* hegedűművész a Hochschule für Musik művészképző osztályán Flesch professzor tanítványa volt és hallgatta Hindemith zeneelméleti kollégiumát. Több önálló hangversenyt adott. — *Dr. Lukás János* osztrák etnológus Westermann professzortól néger nyelveket tanult.

Legalább egy hónapig folytattak tanulmányokat a következő vendégtagok: *Berecsy György* orvostanhallgató (kórházi demonstrációk), *Egri Nagy István* színész (színművészet), *Gyertyánffy Kornél* százados (egyetemi Auslandsinstitut 1933. évi őszi tanfolyama), *dr. Hasskó Sándor* főiskolai adjunktus (bakteriológia), *Kiss Pál* zongoraművész (Fischer Edvin művészképzőtanfolyama), *Oláh György* író (szociológiai tanulmányok), *Pacsy Jenő* joghallgató (perjog), *Rájniss Ferenc* ny. O. T. B. igazgató (politikai és szociológiai tanulmányok), *Vásárhelyi György* zongoraművész (Fischer Edvin művészképzőtanfolyama), *Vidos B. Elemér* nymvegeni egyetemi tanár (romanisztika), valamint *Klocke Helmut* német lektor.

Ezenkívül szaktudományi kutatások kiegészítése céljából, illetve hivatalos kiküldetés alapján 106-an töltötték a kollégiumban rövidebb időt, közöttük több külföldi is.

A Deutscher Akademischer Austauschdienst csereösztöndíjasai:

Dr. Gömöri Pál (1905, Budapest, róm. kath.), orvosdoktor, klinikai gyakornok, Budapest (prof. Herzog), német csereösztöndíjas mindkét félévben. Az egyetem gyógyszer-tani intézetében Heubner professzor mellett biokémiai metódusokat sajátított el. Ugyanitt az oxalsav-mérgezés-pharmakológiára vonatkozó kutatást végzett, melyről elkészült dolgozatában számol be. Emellett belgyógyászati klinikákon diagnosztika- és gyógyeljárásokat tanulmányozott Bergmann, Gutzeit és Umber professzorok mellett. Ugyanily célból egy hónapig dolgozott Volhard professor frankfurti és Morawitz professor lipcei belklinikáján.

Pröhle Károly (1911, Sopron, ág. ev.), lelkészjelölt, Sopronból (prof. Karner), német csereösztöndíjas mindkét félévben. Tübingenben folytatott tanulmányai, melyekben Kittel professor volt a vezetője, főleg a hellenisztikus zsidóságra vonatkoztak. Bővebben foglalkozott Salamon szoltárainak eredetével és szellemével is. Dolgozott Kittel professor szemináriumában. Hallgatta Heim és Fezer tanárok előadásait és Kleinknecht lektor görög kollégiumát.

Dr. Szalay Sándor (1909, Nyiregyháza, ág. ev.), okleveles középiskolai tanár, Budapestről (prof. Tangl és Szentgyörgyi), német csereösztöndíjas mindkét félévben. A lipcei egyetem fizikai intézetében dolgozott Debye professor mellett. Az ionattrakciós erők vizsgálatára új módszert dolgozott ki. Törvényszerűséget állapított meg az ionoknak a víz kompresszibilitására gyakorolt hatásában. Eredményeiből Debye professor elméleti úton következtetéseket vont le, amelyek az ion-

attrakciós erőkre vonatkozó ismereteinket kibővítik. Ez eredményeket professzora megbízásából a Deutsche Physikalische Gesellschaft június 24-én Jénában tartott ülésén ismertette és a Physikalische Zeitschrift augusztusi számában publikálta „Kompressibilität verdünnter Elektrolytlösungen“ című cikkében. Az egyetem fizikai intézetében előadást tartott az ultrahang sugarakról. Ugyane témakörből a Természettudományi Társaság pályázatán jutalmat nyert népszerű ismertetése a Természettudományi Közöny júniusi számában megjelent. Dolgozott Karolus professzor intézetében is, ahol rádió- és távolbalátási gyakorlatokat végzett. A szemeszterközi szünetben három hetet Berlinben töltött.

Az Alexander von Humboldt-Stiftung ösztöndíjasai:

Dr. Csúcs László (1906, Székesfehérvár, róm. kath.), orvosdoktor, pécsi egyetemi tanársegéd (Prof. Scipiades). Stöckel professzor női klinikáján dolgozott; délelőtt mint ambulanciára beosztott orvos, délután laboratóriumban, ahol a Prolan-előállítás eljárásának gyorsabbá és olcsóbbá tételéhez igyekezett új metódust kidolgozni. Ezt részben elérte azzal, hogy ultra-filtrálással kiküszöbölhette a költséges centrifugálást, de munkáját nem fejezte be, mert január végén a mohácsi közkórházban állást nyervén, ösztöndíjáról lemondott.

Dr. Kövendi Dénes (1894, Kúnmadaras, ref.), okleveles középiskolai tanár, Budapestről, kúnszentmiklósi gimnáziumi tanár, második évre is elnyervén a Humboldt-ösztöndíjat, Frankfurtban folytatta görög irodalmi, filozófiai és vallástörténeti tanulmányait. Hallgatta Reinhardt, Otto, Lommel, Madelung, Riezler és Langholtz professzorok kollégiumait, köztük legnagyobb haszonnal Reinhardt előadását a Sokrates előtti filozófusokról. Otto és Reinhardt szemináriumában több referátumot tartott. Fordította Reinhardt Római történetét a Magyar Szemle által kiadandó Egyetemes Történet számára.

Ránky Béla (1910, Budapest, róm. kath.), okleveles gépészmérnök (prof. Pöschl és Verebély), Humboldt-ösztöndíjas mindkét félévben, a műegyetem rendes hallgatójaként Orlich, Knoll, Matthias, Franke és Lubberger tanárok előadásait látogatta. Több műegyetemi laboratóriumban tanulmányozta a gyenge és erős áram közti kapcsolatot. A második szemeszterben egy Orlich professzortól kapott disszertáció-témába kezdett. (Vándorhullámok csillapítása vasvezetékkel.) A félévi szünetben önkéntes munkásként hat hetet töltött a német birodalmi posta berlini üzemében, két hetet pedig a Siemens-laboratóriumban. Számos elektrotechnikai gyárat és egyéb üzemet nézett meg. Tanulmányutat tett Lipcsébe.

IV. RÓMAI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Regia Accademia d'Ungheria, Roma, Via Giulia 1.

OLASZORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Állami ösztöndíjasok:

Dr. Balás-Piri László (1908, Szabadka, róm. kath.), bölcsészettudor, a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karáról (Gerevich professzor). Kutatási területül a XIX. századi olasz művészet megismerését, továbbá a mult században Olaszországban járt magyar művészek névsorának és munkásságuknak megállapítását választotta. A XIX. század olasz művészetéről nagyobb tanulmányt dolgozott ki, miután a római könyvtárakban (Palazzo Venezia, Hertziana, Vittorio Emanuele) megismerkedett az e korra vonatkozó olasz, német és francia szakirodalommal. A magyar művészek névsorának összeállítása céljából tanulmányutat tett Firenzébe, Sienába, Bolognába, Ravennába, Ferrarába és Velencébe. A római kir. egyetemen rendszeresen hallgatta Toesca és Colasanti professzorok előadásait.

Grandtner Jenő (1907, Budapest, róm. kath.), szobrászművész, a budapesti Országos Iparművészeti Iskoláról. Firenzei tanulmányútja befejezése után Rómában a klasszikus kor fennmaradt emlékein képezte tovább magát, elkészítve több, egy-egy plasztikai probléma megoldására irányuló vázlatot. Ilyen agyagban maradt vázlatai: két női álló figura, két futó és egy dobó atléta, egy figurális csoport (Herkules küzdelme az oroszlánal) és egy munkás álló alakja. Gipszben kivitelezte egy startoló futó reliefjét, továbbá a római egyházművészeti kiállításra elkészítette egy életnagyságon felüli angyal alakját, egy életnagyságú Kain-figurát, négy női és egy férfejet. Elkészített továbbá vagy negyven krétarajzot. Tanulmányutat tett Firenzébe és Velencébe.

Madarassy-Machovits Valter (1909, Budapest, róm. kath.), szobrászművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról. Tanulmányutat tett Velencébe, Firenzébe és Róma környékére. Róma műemlékeit érem- és relief-technikai szempontból tanulmányozta. Készített kilenc darab különböző nagyságú kétoldalas és hat egyoldalas fémbeöntött emlékérmet. Egy nagyobb kompozíciója (Madonna col Bambino) a római egyházművészeti kiállításra szerepelt. Elkészített továbbá gipszben egy tizenháromfigurás reliefet, két életnagyságú fejképmást, egy gipszvázlatot, egy Madonna-reliefet, több akt-tanulmányt, éremvázlatot és tervet.

Mészáros László (1905, Budapest, róm. kath.), szobrászművész, a budapesti Országos Iparművészeti Iskoláról. Harmadízben volt tagja a Collegiumnak. Mintázott és bronzba öntött egy atléta-figurát és egy fej-képmást. A római egyházművészeti kiállításra megmintázott egy Szent István-szobrot életnagyságban és egy reliefet, továbbá Grandtner Jenővel együtt elkészített ugyanarra a kiállításra egy kétméteres

angyal-alakot. Megmintázta továbbá Gömbös Gyula miniszterelnök képmását. Befejezte a „Primavera italiana“ című életnagyságú női figuráját gipszben s egy Beethoven-figurát. Megmintázta még kisgyermeké képmását, nagyszámú rajzot készített tussal, krétával és grafitral, valamint agyagvázlat-tanulmányokat. Szorgalmasan látogatta a Palazzo Venezia könyvtárát, ahol szoborstílus- és képzőművészeti tanulmányokkal foglalkozott. Tanulmányi utat tett Velencébe.

Szabó Vladimír (1905, Balassagyarmat, gör. kath.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról. Harmadízben volt tagja a Collegiumnak. Beiratkozott a Scuola d'incisioneba, ahol grafikai munkákat készített, művészettörténeti ismereteinek gyarapítása céljából pedig a Palazzo Venezia könyvtárát látogatta. Kivitelezett temperával, fára festve tizenkilenc, többnyire nagyobb méretű kompozíciót, figurát és csendéletet; olajjal két nagyobb méretű, vallásos tárgyú figurális kompozíciót; temperával papírra festve négy kompozíciót, olajjal papírra festve négy kompozíciót, továbbá három linoleum-metszetet. Elkészített még négy rézkarcot és több tanulmányvázlatot. Ezen kívül megmintázott egy fej-képmást.

Dr. Szörényi Andor (1908, Kula, Bács-Bodrog m., róm. kath.), hittudományi doktor, áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról (Iványi professzor), harmadízben volt tagja a Collegiumnak. A Pontificium Institutum Biblicumban folytatta tanulmányait és summa cum laude eredménnyel letette az összes előírt vizsgákat. Kidolgozott egy értekezést „Forma legum externa in variis collectionibus Pentateuchi“ címmel s azzal elnyerte a „candidatus ad lauream“ címet. Tanulmányutat tett Sienába, Ravennába és Ferrarába.

Dr. Teller Frigyes (1899, Visegrád, róm. kath.), áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról, másodízben volt tagja a Collegiumnak. Az Istituto Pontificio di Musica Sacra-n folytatta egyházzenei tanulmányait és vizsgái sikeres letétele után elnyerte a licentiatusi fokozatot. Elnyerte a Congregatio pápai jutalmát. Főiskolai tanulmányain kívül polifonikus kórus-tanulmányokat végzett a lateráni bazilika kórusán, mint a bazilika alkalmazott káplánja. Tanulmányutat tett Nápolyba, Sorrentóba, Amalfiba, Salernóba, Pompeibe stb.

Dr. Tempfli István (1905, Csanáros, Szatmár m., róm. kath.), áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról, harmadízben volt tagja a Collegiumnak. A Pontificium Institutum utriusque iuris ad S. Apollinare-intézet kánonjogi fakultásán elvégezte a teljes kurzust és megszerezte a laureatust. Letette előírt vizsgáit és benyújtotta a román konkordátumról szóló doktori értekezését. Tanulmányutat tett Firenzébe, Ferrarába és Velencébe.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Emőd Aurél (1897, Budapest, róm. kath.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, Budapest székesfőváros ösztöndíjasa.

A római nemzetközi egyházművészeti kiállítás hatása alatt több valóságos vonatkozású képet festett. Befejezett egy „Háromkirályok“ című nagyobb méretű képet olajban, továbbá egy ugyancsak nagyméretű vásznat („Szent kereszt imádása“). Nagyszámú vallásos irányú vázlatok közül kettő kiállításra került az egyházművészeti kiállításon. Nápoliai tanulmányútjának hatása alatt festett három figurális képet. Római benyomásait örökítette meg — egész sor tanulmányon kívül — két csendéletben, egy figurális kompozícióban és több arcképtanulmányban, amelyek közül egy a velencei biennális kiállításon szerepelt és körülbelül 50 akvarelljében.

Tanulmányi segéllyel beutalt tagok:

Patzó Pál (1886, Budapest, róm. kath.), szobrászművész, a bécsi képzőművészeti főiskoláról, 1933 december 1-től 1934 június 30-ig a Collégiumban ingyen lakást és ellátásra havi 400 líra segélyt nyert. Tanulmányi ideje alatt elkészített két kompozíciót, három képmást és három figurát gipszben. Jelentékeny időt szentelt a római szobrászati emlékek tanulmányozására. Több tanulmányutat tett Róma környékére.

Temesváry József (1904, Zombor, róm. kath.), festőművész, a bécsi képzőművészeti főiskoláról, októbertől júniusig ingyen lakást és műtermet nyert a Collégiumban. Első félévi munkássága során négy vallásos tárgyú kompozíciót és különböző oltárkép- és freskóvázlatokat készített; a második félévben számos figurális és tájképet fejezett be, valamint Sorrentóban színvázlatokat készített. A kir. egyetemen művészettörténeti előadásokat hallgatott. Tanulmányi évének összes termése 28 tempera-, 20 olaj- és 40 akvarellkép.

Legalább egy szemeszterre felvett, illetve beutalt **vendégtagokként** dolgoztak a Collégiumban: *a)* magyar honosok: *Glasz Gyula* szobrászművész, aki négyhónapos római tartózkodását főleg az emlékek tüzetes tanulmányozására szentelte s benyomásai helyességét több kisebb méretű vázlat elkészítésével ellenőrizte. — *Varsányi Gyula* joghallgató. Beiratkozott a kir. egyetem külügyi fakultására, ahol főleg a szindikalista jogot és a nemzetközi jogot tette tanulmány tárgyává *Balella*, *Capra*, *Almagià*, *Bortolotto*, *Gini*, *Volpe*, *Manfroni* és *Coppola* professzorok vezetése alatt. — *b)* Külföldi vendégtag: *Nordmark Sven* svéd áldozópap, aki teológiai tanulmányokat folytatott.

Egy hónapnál hosszabb ideig voltak a Collégium vendégtagjai: *Biró Ákos* (festőnövendék), *Brelich Mario* (bölcészettanhallgató), *Cattaneo Bruno* (olasz-magyar kulturális kapcsolatok kutatása), *Döbröczöni Kálmán* (festőművész), *Hermann Ipoly* (filozófia), *Horváth János* (színpadi rendező), *Pirk János* (festőművész), *Sebesta-Loydolt Ferenc* (rajztanár) és *Tóth Imre* (szobrász). — Egy hónapnál rövidebb ideig heten folytattak a Collegium kötelékében tudományos kutatómunkát.

Az *olasz állam ösztöndíjasai* közül a Collegiumban lakott, illetőleg annak joghatósága alatt dolgozott: *Borbereki Kováts Zoltán, Csúcs Ferenc, Horváth József, Jeges Ernő, ifj. Mezey Artúr, Páll Antal, dr. Rónay László és Voit Judit.*

Az olasz állam ösztöndíjasai:

a) *Csereösztöndíjasok:*

Borbereki Kováts Zoltán (1907, Rónaszék, róm. kath.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, csereösztöndíjas, a római magyar Collegiumban dolgozott. Beiratkozott a római Accademia di Belle Artira, ahol a freskófestés technikáját tanulmányozta. Befejezett egy nagyméretű figurális kompozíciót temperában, továbbá négy tempera-tájképet, egy genre-képet, három tanulmányfejet s számos vázlatot és tervet. Tanulmányi kirándulásokat tett Nápolyba, Pompeibe és Róma környékére.

Horváth József (1909, Hajmáskér, róm. kath.), diplomás tanár, a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karáról, csereösztöndíjas, a római magyar Collegiumban dolgozott. Beiratkozott a római kir. egyetemre, ahol V. Rossi, G. Gentile, B. Giuliano, P. Toesca, G. Bertoni és L. Credaro profeszorok előadásait látogatta. Tanulmányainak főcélja az új olasz irodalom s ezen belül különösen a dráma-irodalom megismerése volt. Tanulmányutat tett Nápolyba s Littoria város iskolaügyét tanulmányozta.

Ifj. Mezey Artúr (1907, Gyöngyös, róm. kath.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, csereösztöndíjas, a Collegiumban dolgozott. Az Accademia di Belle Artira beiratkozva, ott a freskófestést tanulmányozta. Megkezdett két nagyobb kompozíciót és több vázlatot készített. Tanulmányutat tett Firenzébe.

Dr. Rónay László (1909, Budapest, róm. kath.), áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról, csereösztöndíjas, a római magyar Collegiumban dolgozott másodízben. Beiratkozott a Pontificio Istituto di Archeologia Cristianára, valamint a királyi egyetemre s a keresztény ikonográfia, a katakombai festészet, ókeresztény mozaikok és szarkofágok, a liturgikus emlékek, az ókeresztény felirattan, a római keresztény és pogány topográfia tárgyköreire vonatkozó előadásokat hallgatott. Könyvtári kutatásai alapján elkészítette a keresztény régészeti licentiátushoz szükséges értekezését. Tanulmányutat tett Orvietóba.

b) *Premio-ösztöndíjasok:*

Bars Gyula (1909, Újpest, róm. kath.), a római szépművészeti akadémia harmadéves növendéke, az akadémiai tanfolyamot végezte szép eredménnyel, amennyiben az elméleti és művészeti tárgyakból egyaránt 8/10 osztályzatot sikerült az évvégi vizsgálaton elnyernie.

Csúcs Ferenc (1905, Szentes, róm. kath.), szobrászművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, az olasz külügyminisztérium tanulmányi segélyével dolgozott a római Collegiumban. Beiratkozott a római Accademia di Belle Arti szobrászati osztályára, Zanelli professzorhoz, s bonctani és művészettörténeti előadásokat hallgatott, amelyekből vizsgát is tett. Elkészített két életnagyságú férfi-torzót, három akt-tanulmányt és körülbelül tíz kisméretű figurát, azonkívül megmintázott három portrait-fejet. Tanulmányutat tett Nápolyba.

Jeges Ernő (1898, Torontálvásárhely, ref.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, az olasz külügyminisztérium tanulmányi segélyével a Collegiumban dolgozott. Beiratkozott az Accademia di Belle Arti freskófestészeti osztályára s az év folyamán kisebb-nagyobb rajztanulmányokat végzett. Vizsgamunkának egy nagyobb-méretű falra történeti — a Szent László-legendából való — tárgyú freskót festett. Befejezte Bakócz Tamás bevonulását ábrázoló nagy vásznát, festett továbbá négy részben történeti, részben vallásos tárgyú képet, amelyek egyike kiállításra került a római egyházművészeti kiállításon. Elkészített körülbelül 50 tempera- és akvarell-vázlatot, valamint egy emlékalbumot az egyházművészeti kiállításról. Tanulmányutat tett Veronába, Firenzébe és Velencébe.

Köves Piroska (1911, Budapest, izr.), az olasz külügyminisztérium 3000 lírás premiójával a római képzőművészeti főiskolán folytatta szobrászati tanulmányait. Ebben a tanévben az utolsó évfolyamot végezte el és így június havában elnyerte a főiskola oklevelét.

Krausz Ottó (1912, Budapest, izr.), a római egyetemen folytatta természettudományi tanulmányait.

Dr. Misner Béla (1902, Nyitra, ref.), olasz-latin szakos okleveles középiskolai tanár, a római kir. tudományegyetem olasz irodalmi doktora, a római egyetem prorektorának ajánlatára nyert 3000 lírás premio-ösztöndíjat, amely lehetővé tette, hogy Petroniusra vonatkozó kutatásait Rómában tovább folytathassa. Ez alkalommal egyéb kérdések vizsgálata mellett különös figyelmet fordított mindazon szempontokra, melyek a tárgyalt mű és írója moralitásának nyugodt mérlegelését biztosítják. A tárgyalt kérdésekről értekezést írt. Egyéb klasszika-filológiai kutatásainak kapcsán latin epigráfiai és paleográfiai tanulmányait is folytatta. Ezirányú kutatásain kívül az olasz irodalom legújabb termékeinek tanulmányozására is kiterjedt figyelme.

Páll Antal (1905, Dés, róm. kath.), közgazdász, a budapesti közgazdaságtudományi karról, az olasz kormány tanulmányi segélyével a Collegiumban dolgozott. Beiratkozott a római kir. egyetem politikai fakultására, s tagja volt a közgazdasági-politikai, a közjogi és a társadalompolitikai intézeteknek, amelyekben intenzíven dolgozott, hogy megismerkedjék az olasz szindikalizmussal s általában az olasz társadalompolitika és külpolitika alapvetésével. A fenti intézetekben több előadást tartott, közöttük magyar tárgyúakat is. Vizsgáit kitűnő eredménnyel tette le.

Persián Katalin (Ligetiné) (1898, Budapest róm. kath.), festőművészeti munkásságának folytatására nyerte el az olasz állam premio-ösztöndíját.

Voit Judit (1912, Budapest, róm. kath.), bölcsészettanhallgató, a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karáról, az olasz külügyminisztérium tanulmányi segélyével a római magyar Collegium felügyelete alatt dolgozott. Beiratkozott a római kir. egyetemre, ahol Rossi, Cecchelli, Colasanti, Toesca és Trompeo professzorok előadásait hallgatta, keresztény régészetből és a bizánci művészettörténetből vizsgát is tett. A Vittorio Emanuele-könyvtárban összegyűjtötte D'Annunzio drámáiról szóló dolgozata anyagát, a Palazzo Venezia könyvtárában pedig egy, a Santo Stefano Rotondo-templomról írandó tanulmányához gyűjtött anyagot. Tanulmányutat tett Nápolyba és környékére.

Az olasz állam ösztöndíjasai közül a csereösztöndíjasok 4000—4000 lírát, a premio-ösztöndíjasok pedig a következő összegeket kapták: Köves Piroska, Misner Béla és Persián Katalin 3000—3000, Csűs Ferenc, Jeges Ernő, Krausz Ottó és Voith Judit 2000—2000, végül Bars Gyula és Páll Antal 1000—1000 lírát.

A páviai Collegio Borromeo csereösztöndíjasa:

Lengyel József (1910, Újfehértó, Szabolcs m., gör. kath.), szigorló joghallgató, a budapesti tudományegyetem jogi karáról. Római jogi tanulmányokat folytatott Ciapessoni professzor vezetése alatt: befejezte az ősszel Páviában kiadásra kerülő értekezését, mely egyes problémákat ölel fel a római család alkotmánya köréből s összegyűjtötte az anyagot a római családfői hatalom keletkezéséről szóló tanulmányához. Tanulmányozta ezenkívül a milánói, római és firenzei egyetemeken a római jogi oktatási rendszert és az intézeti életet. Tanulmányutat tett Nápolyba, Pompeibe, Palermóba, Siracusába, Cataniába és Tripolisba.

A nápolyi Stazione Zoologica magyar asztalának használatára tanulmányi segélyben részesült:

Dr. Müller Sándor (1903, Arad, róm. kath.), április 8-tól július 10-ig a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1100 pengős kéziösztöndíjával a nápolyi Stazione Zoologica biochemiai laboratóriumában dolgozott. Nápolyi tartózkodását elsősorban arra használta fel, hogy a hazatérése után Tihanyban folytatandó kísérleteihez szükséges és csak ott, a tenger mellett hozzáférhető kísérleti anyagot összegyűjtse és preparálja. Így Tunicatákból tunicint, majd élő Langusták páncéljából chitint állított elő és hozott megfelelő preparálás után Tihanyba, ahol e két anyagon a cukormolekulák szerkezetére vonatkozólag folytak a kísérletek. A chitinnél a főcél a glucosamin 2. szénatomja konfigurációjának megállapítása a molekula ólometraacetátos oxidációja után. A glukosamin benzyliden és trityl-származékainak előállítására

szintén munka alatt van és ezeken az anhydrizációt szándékozik tanulmányozni. Nápolyban ezenkívül a tunicinnek más állatrendekben való előfordulására vonatkozólag végzett kiterjedt vizsgálatokat, amelyek negatív megállapításokra vezettek. Ezirányú kísérleteiről a Magyar Chemiai Folyóiratban számol be.

V. FRANCIAORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Felügyeletükkel megbízott a Franciaországi Magyar Tanulmányi Központ :
Centre d'Études Hongroises en France, 13, Place du Panthéon, Paris 5e.

Állami ösztöndíjasok:

Dr. Baráth Tibor (1906, Alsólendva, Zala m., róm. kath.), bölcsészettudományi doktor, Budapestről. Negyedik éve élvezte a magyar állami ösztöndíjat Párizsban. Tekintettel a Történettudományok Nemzetközi Bizottságában betöltött szerepére, ahol segédtitkárként működött, a nyári szünet alatt is Párizsban maradt, aminek következtében ezévi ösztöndíját júliustól márciusig vette kézhez, áprilistól június végéig pedig további tanulmányi segélyben részesült. Tudományos munkásságának legnagyobb részét „A magyar történetírás története 1867-től 1934-ig” című munka elkészítése foglalta le. A dolgozat a Revue Historique című francia folyóiratban fog megjelenni, előreláthatólag az 1934. vagy 1935. évfolyamban. Ezenkívül beszámolót készített a Századok számára. (1933 december) a varsói VII. nemzetközi történettudományi kongresszus munkálatairól. E beszámoló kisebb összefoglalása a Cooperation Intellectuelle 1934. évfolyamában is megjelent. 1934 júniusában a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium megbízásából résztvett a baseli II. Nemzetközi Történelemoktatásügyi Értekezleten; az értekezletről külön részletes jelentésben számolt be s egy francianyelvű közleményt is írt, amely a Bulletin of the International Committee of Historical Sciencesben jelenik meg. Ezenkívül a Centre d'Études Hongroises igazgatásában is segédkezett.

Dr. Gáldi (Göbl) László (1910, Miskolc, róm. kath.), bölcsészettudományi doktor, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). Másodízben élvezte a párizsi ösztöndíjat, ezúttal egy féléven keresztül, de az egész tanévet Párizsban töltötte. Megbízása értelmében az École Nationale des Langues Orientales főiskolán, valamint a Société pour la Propagation des Langues Étrangères szervezetében magyar lektori órákat adott s egyszersmind a Franciaországi Magyar Tanulmányi Központ könyvtárosi teendőit is ellátta. Kiegészítő szaktanulmányokkal az École Pratique des Hautes Études főiskolán Roques és Bloch professzorok vezetése alatt foglalkozott. M. Roques gyakorlatain öt órát betöltő előadásban ismertette a fonológia jelenlegi helyzetét. Résztvett O. Bloch szövegdrajzi kutatásaiban is. Az École des Langues Orientales Vivantes keretében beiratkozott Léon Beaulieux

professzor előadásaira s a tanév végén a bolgár nyelv I. évfolyamából vizsgálatot is tett. E tanulmányaival kapcsolatban behatóan foglalkozott a balkáni nyelvészet több kérdésével, tanulmányozta a bolgár nyelvtörténetet és különösen figyelmet szentelt a magyar nyelv s a balkáni nyelvek kapcsolatainak. E tárgykörből „Les relations du hongrois avec les langues balcaniques“ címmel tanulmányt is készített. Oláh-magyar összehasonlító kutatásai során cikket írt „L'influence de Madách sur la littérature roumaine contemporaine“ címen a *Revue des Etudes Hongroises* számára. Francia nyelvészeti kutatásai során a franciaországi latinság hangtani problémáival és a francia nyelv spanyol jövevényszavainak időrendi kérdéseivel foglalkozott s anyagot gyűjtve az ú. n. „dublettek“ új értelmezéséhez, megírta „Adalékok az alapárók elméletéhez“ című dolgozatát. Ugyancsak fonológiai jellegű „Kvantitásproblémák az ifjú Ady ritmikájában“ című dolgozata, mely a fonológiai verstanhoz is adalékot szolgáltat. Francia nyelvjárás-kutatásai során befejezte „Esquisse de la structure grammaticale des patois français-créols“ című munkáját, mely a berlini *Zeitschrift für französische Sprache und Literatur* 1934. évfolyamában lát napvilágot. Általános nyelvészeti kutatásai során ezeit főképpen L. Spitzer stilisztikai és de Groot verselméleti fejtegetéseivel ismerkedett meg. Ezekkel kapcsolatban a Magyar Tanulmányi Központ előadásorozatában felolvasást is tartott „A mai magyar nyelvészet feladatai“ címen. Irodalomtörténeti vizsgálódásai során megállapította Victor Hugo híres „groupement ternaire“-jének hatását Jókai és több magyar romantikus stílusára. Az újabb irodalomban elsősorban a francia s általában az európai líra fejlődésével foglalkozott. Részben e tárgykörrel volt kapcsolatban „Katolikus szellem a magyar irodalomban“ című előadása, melyet a párizsi katolikus misszióban tartott a tanév folyamán. A felsorolt munkákon kívül több kisebb tanulmánya és könyvismertetése látott napvilágot az Egyetemes Philológiai Közönyben, a *Revue des Etudes Hongroises*-ben, a Vasárnapban, a *Corvinában*, a *Revue de Linguistique Romane*-ben és a *Napkeletben* (1933—1934).

Dr. Hack Alfréd (1911, Temesvár, róm. kath.), bölcsészettudományi doktor, Pécsről (Birkás Géza professzor). Elsőízben volt ösztöndíjas. Franciaországi összehasonlító irodalomtörténeti tanulmányait H. Tronchon professzor vezetése alatt a strassbourgi egyetemen kezdte meg. Az ő előadásain kívül E. Schneegans, H. Gillot, E. Hoepfner, E. Vermeil professzorok előadásait hallgatta és az *Institut des Etudes Françaises Modernes* gyakorlatain is résztvett. Kutatásainak legnagyobb részét a magyar és francia, illetve rajnai humanisták között való kapcsolatok tisztázásának szentelte. A strassbourgi egyetemi könyvtár kéziratok anyagában e kérdéssel kapcsolatban több értékes levelet talált (Sambucus, Sigismond Gelous de Torda, Grégoire Bellényesi), úgyhogy Berzeviczi Márton és Báthori András, továbbá Telegdi Miklós humanista kapcsolatait is részletesebben tanulmányozhatta. Hozzákezdett Jacques Bongars magyarországi kapcsolatainak feltárásához is, e végből rövidebb időt töltött Bernben, ahol

Bongars kéziratos hagyatékát őrzik. Foglalkoztatta az Attiláról szóló francia irodalom is; behatóan tanulmányozta az ezzel kapcsolatos összefoglaló munkákat, valamint az egyes írókat. Kutatásainak eredményét „Attila dans la littérature et les traditions françaises“ címen kívánja közzétenni. Strassbourgi tartózkodása végén tizennégy napos kirándulást tett Hollandiába s hogy a renaissancera vonatkozó ismereteit kiegészítse, bejárta Hága, Leiden és Amszterdam könyvtárait és múzeumait. Tanulmányi évének utolsó két hónapját (júniust és júliust) Párizsban töltötte. Ezalatt megismerkedett a párizsi egyetem szakprofesszoraival, dolgozott a könyvtárakban és végigjárta a francia fővárosnak és környékének műemlékeit.

Dr. Mendöl Tibor (1905, Nagyszénás, Békés m., ág. ev.), bölcsészettudományi doktor, Debrecenből (Milleker Rezső professzor). Első ízben volt franciaországi ösztöndíjas. Mindkét félét Párizsban töltötte. Elsősorban a Bibliothèque Nationaleban és a többi párizsi gyűjteményekben található magyar vonatkozású térképanyagot igyekezett felkutatni és feldolgozni. A felkutatott anyagról jegyzéket készített. Ez elsősorban a magyar vonatkozású térképekben leggazdagabb párizsi gyűjteményre, a Bibliothèque Nationale földrajzi osztályára és az Archives Nationales kisebb gyűjteményére terjed ki és összesen mintegy ezer térkép adatait tartalmazza. Emellett emberföldrajzi s ezen belül településföldrajzi és városföldrajzi ismereteit is bővítette. Ebből a szempontból programja kettős volt: 1. Igyekezett megismerkedni a francia emberföldrajzi iskola Vidal de la Blache óta tapasztalható fejlődésével, ezért főleg a Faculté des Lettres kötelékébe tartozó Institut de Geographiet látogatta, ahol különösen Demangeon professzor előadásai érdekelték, továbbá a különböző szakkönyvtárakat, ahol különösen azoknak a tudományos törekvéseknek megismerésére igyekezett, amelyek a nálunk vagy a németeknél megszokott rendszertől eltérést mutatnak. 2. A módszer megismerésén kívül olyan tárgyi ismereteket igyekezett szerezni, amelyek az analógia révén hazai problémák kutatásánál bizonyulhatnak hasznosnak. Kirándulási programját a hasonló természetű analógiák keresésére irányította, másrészt igyekezett a francia emberföldrajzban „locus classicus“ gyanánt ismert tájakat és helyeket felkeresni (Normandia, főleg Rouen, a Beauce, Champagne és a Loire völgye). A Magyar Tanulmányi Központ munkaprogramja szerint átnézte a Larousse du XX. siècle című hatkötetes közkézen forgó lexikon magyar vonatkozású földrajzi cikkeit és a bennük előforduló téves állításokról, valamint az azok helyreigazítására vonatkozó pótlásokról nagyobb tanulmányt készített a Magyar Tanulmányi Központ számára. Ennek keretében a szemináriumi előadások során három conférenceot tartott a magyar táj földrajzáról. A tanév folyamán több kisebb tanulmánya és kritikái ismertetése jelent meg a Századok, Nouvelle Revue de Hongrie és a Revue des Etudes Hongroises 1934. évfolyamában.

Papp Ágoston (1906, Aranyosbánya, gör. kat.), okl. gépészmérnök, műegyetemi gyakornok (Szabó Gusztáv professzor). Első ízben

élvezte a magyar állami ösztöndíjat, egy féleven keresztül. Franciaországban elsősorban a tej- és húsipar körében alkalmazott gépeket akarta tanulmányozni. Ezért beiratkozott az Institut National Agronomique felső tejipari szakiskolai tanfolyamára, hova okleveles mezőgazdasági mérnököket vesznek fel. Az itt tartott előadások elméleti bevezetésül szolgáltak a tejüzemek és tejipari gépgyárak, hűtőházak és tejgyűjtőtelepek meglátogatásához. Tapasztalatai során különösen a sajt- és vajtermékeket csomagoló gépek nagy teljesítőképessége és tökéletes munkája ragadta meg. Szaktanulmányainak kiegészítése céljából rendszeresen látogatta az Institut National Agronomique, az Office National de Commerce Extérieure és a Bibliothèque Nationale olvasótermeit. Megtekintette a párizsi mezőgazdasági kiállításokat és a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetet, ahol a francia mezőgazdasági gépipar legújabb alkotásaival ismerkedett meg. Tanulmányozta a konzervgyártásban alkalmazott gépeket is, s bár tanulmányi idejének rövidsége az alaposabb kutatásra alig adott lehetőséget, aránylag nagy és gyakorlati alkalmazás szempontjából is hasznosítható anyagot gyűjtött össze.

Vásárhelyi Dezső (1910, Óraljaboldogfalva, Hunyad m., ref.), okleveles mérnök, műegyetemi kisegítő tanársegéd (Michailich Győző professzor). Vasbeton-építkezési tanulmányokra, egy félèvre kapott ösztöndíjat, de a második félèvre nyert 600 pengő összegű kiegészítő tanulmányi segéllyel az egész tanévet Franciaországban tölthette. Egyaránt tanulmányozta a szerkezeti megoldásokat és különleges építményeket s e célból összeköttetésbe lépett az Entreprise Limousin, a Desplat et Lefèvre vállalatokkal, továbbá E. Freyssinet, A. Perret, M. Mary, A. Merciot mérnökökkel, a Chambre Syndicale du Bâtiment et des Travaux Publics-kel, a Bureau Sécuritésszal és a Service des Bases du Ministère de l'Aire-rel. Londonba tett rövid kirándulása alkalmával a Hollaway Brothers és a Concrete Piling Co. építkezéseit tekintette meg. A megtekintett és az építésük folyamán figyelemmel kísért konstrukciók nevezetesebbjei: a chalaisi aerodinamikus fűvőkamra, a Métropolitain fontenay s/bois-i műhelyépületei, hangárok Villacoubly- és Orlyban, a Métropolitain vonalain folyó építkezések, hűtőtorony Croydonban, a wembleyi úszóstadion stb. — Anyagvizsgálati és laboratóriumi kutatásai céljából az École Nationale des Ponts et Chaussées, a Conservatoire National des Arts et Métiers, az École Spéciale des Travaux Publics, a Bureau Sécuritéss és a Ville de Paris laboratóriumaival lépett összeköttetésbe. Hosszabb laboratóriumi munkálatokat az École Nationale des Ponts et Chaussées kutatóintézetében végzett, ahol M. Mary betonkísérleteiben vett részt, és rendszeresen tanulmányozta a photoelasticimetria módszereit. E tárgykörben végzett kísérleteiről írott beszámolója „Determination de la réaction du terrain par expérience photoélasticimétrique“ címen a Science et Industrie 1934. évfolyamában jelenik meg. A vasbetonnal kapcsolatos elméleti felfogás tanulmányozása céljából az Ecole Nationale des Ponts et Chaussées-n Caquot professzor előadásait hallgatta. Belépett az Institut Technique du Bâtiment et des Travaux Publics

és a Centre d'Etudes Supérieures tagjai sorába is, hogy az egyesületek szakelőadásain résztvehessen. A szakirodalmat főként a felsorolt főiskolák és szakintézetek könyvtáraiban tanulmányozta. Kutatásai és tanulmányai eredményéről a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben tartandó előadások és a hazai szaklapokban közlendő cikkek keretében kíván beszámolni. Kiutazása alkalmával meglátogatta Észak-Olaszországot, Párizsból pedig több kirándulást tett a közelebbi és távolabbi környék megismerése végett.

Törvényhatósági ösztöndíjas:

Dr. Pintér István (1911, Cinfalva, Sopron m., róm. kath.), államtudományi doktor, Budapestről (Navratil Ákos professzor). Első ízben élvezte Sopron vármegye ösztöndíját. Az egész tanévet Párizsban töltötte. Tanulmányainak legfőbb célja a fontosabb közgazdaságtani és társadalomtudományi kérdések tudományos vizsgálata, ezeknek feldolgozása, a franciaországi szociális mozgalmak és a franciaországi magyarság helyzetének megismerése volt. Az Université de Paris jogi karán Lescure összehasonlító társadalomgazdaságtani és Aftalion közgazdaságtani előadásait hallgatta. Az Institut Catholiqueon szintén résztvett a közgazdaságtani, közgazdaságelméleti, továbbá a jelenkori szocializmusra, az állami és gazdasági élet viszonyára, a foglalkozási szervezetekre (Bour) és a pénzelméletekre (Lecarpentier) vonatkozó előadásokon. Szaktanulmányainak eredményét „Az állam feladata a gazdasági életben“ című értekezésében foglalta össze. A francia szociális mozgalmak megismerése céljából belekapcsolódott a franciaországi katolicizmus egyik legfontosabb szociális szervezetébe, az Action Populairebe. Ennek szervezetei útján Párizsban és Párizs környékén több helyen tanulmányozta a francia szociális és karitatív munkát. Aktív szerepet vállalt a Szent Vince-konferenciák szervezetének szociális tevékenységében és a francia cserkészmunkában is, mint a Scout de France 45. sz. csapatának tagja. A franciaországi magyarság szociális helyzetének tanulmányozása során Dél-Franciaországban, Párizsban és Párizs környékén látogatta meg a magyar munkáscsaládokat. Közvetlenül belekapcsolódott a párizsi magyar katolikus misszió munkásgondozó és szociális tevékenységébe is. Párizsi tartózkodása alatt a francia katolikus körökkel való kapcsolata révén két ízben is alkalom nyílt számára, hogy Magyarországról és a trianoni béke által teremtett helyzetünkről előadást tartson, nevezetesen az Accueil aux Jeunes Provinciaux szervezetben és a Foyer de la Paixben, mely utóbbi előadásainak összefoglalása és a hozzáfűződő vita során adott válasza megjelent az *Elveille des Peuples* című hetilapban (1934 jan. 28. és febr. 25. sz.) is. A francia művelődés minél teljesebb megismerése céljából bejárta Párizs és környéke múzeumait, műemlékeit és kirándulást tett a Loire völgyébe és Tours városába.

A párizsi Muséum National d'Histoire Naturelle ösztöndíjasa:

Dr. Botár Gyula (1907, Marosújvár, Torda-Aranyos m., ref.), a szegedi egyetem anatómiai intézetének tanársegéde (Kiss Ferenc professzor), másfél évig volt magyar állami ösztöndíjas, ebben a tanévben a párizsi Muséum National d'Histoire Naturelle 4500 frankos ösztöndíjával 1934 március elsejétől július 31-éig a múzeum Laboratoire d'Anatomie comparée-jában folytatta ideganatómiai kutatásait dr. R. Anthony professzor vezetése alatt. Vizsgálatainak főtárgyát az ember-szabású majmok sympathicus idegrendszerének anatómiája képezte. Április 10-től 12-ig résztvett az Association des Anatomistes bruxellesi nemzetközi kongresszusán, ahol előadást is tartott „La classification des ganglions sympathiques et la dimension de leurs cellules“ címen. Augusztus 1-től 31-ig a londoni Royal College of Surgeons egyik vezető szakemberének, dr. L. O'Saughnessynek meghívására a College Downe-i kísérleti állomáson a mellékvese beidegzésére vonatkozólag kezdte meg élettani és szövettani vizsgálatait. E tanév alatt következő közleményei jelentek meg: „Nouvelle orientation dans la systématisation du sympathique“ (Comptes rendus de l'Association des Anatomistes. Nancy, 1933.). — „Sur la terminaison du nef pneumogastrique antérieur“ (Annales d'Anatomie pathologique et d'Anatomie normale médico-chirurgicale, 10e Année, No. 8., 1933.). — „Anatomie médico-chirurgicale des pédicules nerveux de l'appareil viscéral“ (u. o.). — „Le néopallium des procyonidés“ (Muséum National d'Histoire Naturelle, No. 3., 1933.).

A francia állam ösztöndíjasa:

Rumai Eger Zita (1912, Máramarossziget, róm. kath.), alapvizsgás bölcsészettanhallgató, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). Első félévben volt ösztöndíjas. Szaktanulmányainak kiegészítése céljából a Sorbonneon Baldensperger, Bruneau, Chamard, Strowski és Ascoli professzorok, a Collège de Franceon pedig Hazard és Bédier professzorok előadásait hallgatta. Tagja volt és dolgozott is az Institut Germaniqueban és az Institut Psychologiqueban. „La causerie poétique avant Lafontaine“ című francia szakdolgozatához több nagy párizsi könyvtárban gyűjtött anyagot. A francia nyelv és művelődés minél teljesebb megismerése érdekében teljesen francia környezetben lakott, francia társaságba járt és francia társaságban látogatta meg a párizsi (Louvre, Luxembourg, Carnavalet, Victor Hugo, Rodin) és környéki (Versailles, Malmaison, St. Germain, St. Denis, Sèvres, St. Cloud, Compiègne, Senlis, Pierrefonds, Vincennes és Fontainebleau) műemlékeket és múzeumokat. Sokat járt a francia klasszikus színházakba is (Théâtre Français, Odéon, Opéra, Opéra Comique stb.).

Dr. Haraszti Emil (1885, Nagyvárad, róm. kath.), egyetemi magántanár, a Nemzeti Zenede ny. igazgatója Párizsban főképen a következő tudományos intézetekben folytatta munkásságát: Archives Nationales, Bibliothèque Nationale, az Arsenal, Konzervatórium és az Opera

könyvtára. Kutatásai a következő tárgykörökre irányultak: Anyaggyűjtés „A magyar gondolat Franciaországban“ című munkához, a magyar katonára vonatkozó francia feljegyzéseknek és a Rákóczi-probléma francia kapcsolatainak kutatása. A magyar tánc Párizsban a napoleoni századfordulón. „La formation franco-hongroise de Liszt“ című munkához az anyag összegyűjtése. Végül a Société Française de musicologie megbízásából e társulat kiadványsorozata részére sajtó alá rendezte Bakfark Bálintnak, a nagy magyar lantosnak lyoni lanttabulaturáját (1553) jegyzetekkel, modern hangjegyekre átírva, tíz éves bevezetéssel, amely Erdély XVI. századi helyzetét ismerteti. E tanévben több magyar tárgyú dolgozata jelent meg francia nyelven, közülük a „Les rapports italo-transylvains de Il Transilvano de Girolamo Diruta (1593)“ című a Lionel de la Laurencie grófnak felajánlott Mélangesban, a „J. B. Laborde et la musique hongroise“ című pedig a Revue de musicologieban.

Kiss György (1914, Budapest, izr.), külügy-közigazgatásügyi szakos budapesti közgazdasági kari hallgató (Fellner Frigyes professzor), a második félévben élvezte az ösztöndíjat, de az egész tanévet Párizsban töltötte. Beiratkozott az Ecole Libre des Sciences Politiques section généralejára s immatrikuláltatta magát a párizsi egyetem jogi és bölcsészeti fakultásain is. A Politikai Főiskolán diplomáciatörténeti, alkotmányjogi, kereskedelempolitikai, gazdaságpolitikai, alkotmánytörténeti és összehasonlító politikai és gazdasági eszmetörténeti előadásokat hallgatott, ezekből a tanév végén* sikeres vizsgálatot is tett. A jogi karon a doktorátussal kapcsolatos előadásokat (gazdaságtörténet, statisztika, nemzetközi jog, gazdasági eszmék története), a bölcsészeti karon pedig a gondolkodás általános törvényeivel, a földrajzzal és társadalomtudományokkal foglalkozó előadásokat hallgatta. Demangeon professzor „Géographie économique“ és André Siegfried „Politique commerciale“ szemináriumi megbeszélésein maga is résztvett a munkában és beszámolókat is tartott. Tanulmányaival kapcsolatban az Ecole des Sciences Politiques szemináriumában és a Société des Anciens Elèves de l'Ecole előadássorozatában „Les problèmes économiques Danubiens“ címmel két ízben tartott előadást. Egy könyvismertetése „La statistique des étudiants en Hongrie“ címen a Revue des Etudes Hongroises 1933. évfolyamában jelent meg.

Mágel József (1911, Siófok, róm. kath.), alapvizsgás magyar-francia szakos tanárjelölt, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). Elsőízben élvezte a francia állami ösztöndíjat. A Sorbonne bölcsészeti fakultásán főképen nyelvészeti és francia irodalomtörténeti (Brunot, Bruneau, Chamard, Cohen, Baldensperger, Ascoli, Mornet, Strowski professzorok), az Institut d'Art et d'Archéologie pedig művészet-történeti (Picard és Schneider professzorok) előadásokat hallgatott. Könyvtári munkájának az volt a célja, hogy a XIX. századi francia irodalmi kritikáról szóló doktori értekezéséhez anyagot gyűjtsön. Behatóan áttanulmányozta Mme de Staël, Chateaubriand, Vilmain, Nisard, S. M. Girardin, Sainte-Beuve, Taine, Brunetière, Faguet és

Lemaître idevágó munkáit. Különösen a műformára és stílusra vonatkozó irodalmi kritika érdekelte. Anyaggyűjtését, melyet főképen az Institut de Langue et de Littérature Françaiseben és a nagy párizsi könyvtárakban folytatott, a tanév végére befejezte. Az Académie de Paris rektorának engedélyével két hónapon keresztül a Lycée Henri IV.-ban tanulmányozta a francia nyelv tanításának módszerét. Szaktanulmányai mellett megismerkedett a francia szociális élettel is. A Ligue des Auberges de la Jeunesse en France révén sok francia főiskolai hallgatóval ismerkedett meg és állandóan francia környezetben tartózkodott. Mint diplomás magyar gyorsírás-tanár tanulmányozta a francia gyorsírási rendszereket is és megtanulta a francia gyorsírást.

Makay Gusztáv (1910, Pécs, róm. kath.), magyar-francia szakos okleveles középiskolai tanár, Budapest (Eckhardt Sándor professzor). Elsőízben élvezte a francia kormány ösztöndíját és mint az Eötvös-kollégium tagja, a párizsi Ecole Normale Supérieurebe nyert felvételt. Munkássága elsősorban a háború utáni francia ifjúság kialakulásának és az új lelkeség problémáinak kutatására irányult. Az irodalomban jelentkező szellemi arckép mellett most az ifjúság lelki világát és mindennapi életét, mint az Ecole Normale tagja, közvetlen közelségből tapasztalhatta is. Céljának megfelelően áttekintette a huszadik század elejétől kezdve tartott ifjúsági ankétek és a problémával foglalkozó könyvek egész anyagát s ezek alapján kiszélesítette tanulmányi körét az egész európai ifjúság vezető eszméinek vizsgálatával. Eredményeiről nagyobb tanulmányban szándékozik beszámolni. A francia művelődésnek minél szélesebb területen való megismerése céljából Párizson és Párizs környékén túl is bejárta Franciaország fontosabb művelődési területeit: volt Normandiában, Bretagneban, Provenceban, a Loire vidékén és Délnyugat-Franciaországban, rendszeresen részt vett a kiállításokon, hangversenyeken, színdarab-bemutatókon és a tanév végén kirándulást tett Londonba is. Az egyetemi előadások közül különösen Baldensperger, Mornet, Ascoli, Strowski, Hazard és Gaiff professzorok előadásai érdekelték. Az Ecole Normale Supérieureben Thomas professzor előadásain (explication des textes) tanult sokat. A francia kísérleti pszichológia megismerése céljából Bouglé professzor sorbonnei előadásain kívül hallgatta Janet és Dumas professzorok kísérleti pszichológiai magyarázatait is a Collège de Franceon, illetve az Asyle de St. Anneban.

Michnay Rózsa (1910, Budapest, róm. kath.), német-francia szakos okleveles középiskolai tanár, Budapestről (Eckhardt Sándor professzor). Elsőízben egy féléven keresztül élvezte a francia kormány ösztöndíját. Hat hónapot töltött Párizsban. „Flaubert és Balzac“ címen készülő doktori értekezésén dolgozott. René Dumesnilnek, a jelentős francia irodalmi kritikusnak állandó támogatása mellett igyekezett megismerni felfogásukat és mélyére hatni eszméiknek. A nagy Flaubert-specialista mellett egy kiemelkedő Balzac-specialista, M. Boutron is támogatta munkáját, rendelkezésére bocsátva saját Balzac-gyűjteményét is. Az egyetemi előadások sorában különösen azokkal foglal-

kozott, amelyek doktori értekezésével kapcsolatban állottak (Strowski: *Les trois contes de Flaubert*; — Baldensperger: *Les littératures modernes comparées*), de az általános francia irodalmat és nyelvészetet előadó professzorokkal is (Gaiff, Chamard, Ascoli és Bruneau) megismerkedett. Francia környezetben élt és francia társaságban járta be Párizs, a közeli és távoli környék (Versailles, Fontainebleau, St. Germain, Louveciennes, Marly) műemlékeit és múzeumait. Utazásokat tett Vendéeban, a Cote d'Azurön és Provenceban. Hazautazása alatt megismerkedett Észak-Olaszország nevezetesebb helyeivel is.

Reks Ilona (1910, Szeged, ág. ev.), német-francia szakos szakvizsgás tanárjelölt, Szegedről (Zolnai Béla professzor). Elsőízben élvezte a francia kormány ösztöndíját. Az egyetemi francia és német tárgyú előadások és a sorbonnei École de Préparation des Professeurs du Français à l'Étranger tanárképzői tanfolyamának hallgatásán kívül főként „*Mots pseudo-français en hongrois*“ című doktori értekezésének elkészítésével foglalkozott. Párizsban Brunot és Huguet professzorok, Strasbourgban, ahol szintén töltött három hónapot, Schneegans és Tronchon professzorok irányítása mellett dolgozott. Kutatásainak eredményeképpen mintegy száz olyan, a magyarban megtalálható állfrancia szóra akadt, mely a francia nyelvben ismeretlen vagy különböző jelentésű. E kölcsönszavak átvételének idejét és módját is sikerült a legtöbb esetben megállapítania. Az École de Préparation des Professeurs de Français à l'Étranger tanárképző tanfolyamán főként a nyelvtani és szövegmagyarázatok módszerével és alkalmazásával foglalkozott (Michaud, Huguet, Desgranges, Gaiff, Mornet professzorok), de a fonetikai gyakorlatokon (Fouché professzor) és az irodalomtörténeti előadások szakkörébe vágó részén (XVI—XVII. század) is résztvett.

Szirmay Mária (1905, Sátoraljaújhely, róm. kath.), hatodféléves német-francia-angol szakos egyetemi hallgató, Budapestről (Eckhardt Sándor és Yolland Arthur professzorok). Elsőízben, egy féléven keresztül élvezte a francia kormány ösztöndíját. Franciaországi tanulmányútjának legfőbb célja „*Le symbolisme de Maurice Maeterlinck*“ című szakdolgozatának elkészítése volt. Kutatásait a Bibliothèque Nationale, a Sorbonne és főképen az Arsenal-Rondel könyvtárában végezte. Újra végigolvasta Maeterlinck műveit s ennek értelmezésében és magyarázatában felhasználta Strowski professzornak az École Normale Supérieureben „*Les théâtres contemporains, les principes et les maîtres*“, továbbá Gaiffe professzornak „*Direction des travaux concernant l'histoire du théâtre en France*“ című előadásaiban kifejtett gondolatait is. Munkájának filozófiai megalapozása szempontjából foglalkozott a francia bölesésszettel is, amelynek tanulmányozása „*Comment les philosophes anglais ont-ils influencé les écrivains français du XVIII. siècle?*“ címen készülő doktori értekezése szempontjából is fontos volt számára. Francia társaságban járta be Párizs-nak és környékének műemlékeit és múzeumait. A tanév folyamán Normandiába és innen Angliába tett kirándulást.

Dr. Szladits Károly (1911, Budapest, róm. kath.), jogtudományi doktor a francia közoktatásügyi kormánytól nyert 3000 frank tanulmányi segílyt a párizsi egyetemen folytatandó jogbölcseleti és összehasonlító jogi tanulmányokra. Ennek birtokában egyrészt egyetemi előadásokat hallgatott, másrészt könyvtári kutatásokat végzett. Az egyetem jogi karán Gidel, Levy-Ullmann, de La Pradelle, Niboyet professzorok összehasonlító és nemzetközi jogi, valamint Le Fur professzor jogbölcseleti előadásait hallgatta. A bölcseleti karon Bouglé és Fauconnet professzorok szociológiai előadásain vett részt. A Collège de France előadásai közül Gilson, Le Roy, Simiand és Sigfried professzorok előadásai érdekelték. A könyvtárakban egyrészt a természetjogról vallott tudományos felfogásokra nézve gyűjtött anyagot, másrészt a köztestületek és közintézetek magánjogi személyiségének és képviselőjének kérdését tanulmányozta, amelyről a m. kir. igazságügy-miniszter úr részére készített jelentést.

A Centre d'Études hongroises támogatását (könyvtárhasználat, útbaigazítás stb.) élvezte ezenkívül *Németh József* alszerpap, a római katolikus egyház ösztöndíjasa, aki hittudományi tanulmányainak negyedik évét fejezte be szép sikerrel az Institut Catholique hittudományi karán, továbbá 63 Franciaországban tanuló magyar egyetemi hallgató, illetve hallgatónő.

VI. GENFI ÖSZTÖNDÍJAS.

Felügyeleti hatósága: Dr. Baranyai Zoltán, m. kir. követségi tanácsos,
8 Rue Senatier, Genève.

Bóta János (1910, Cegléd, róm. kath.), okl. középiskolai tanár a genfi egyetem bölcseleti karának rendes hallgatójaként két féléven át hallgatott általános nyelvészeti, stíluselméleti és romanisztikai előadásokat Secheyaye, François, Muret és Bally professzoroknál. Utóbbi előadásaival kapcsolatban állandóan készített dolgozatokat, amelyeket hétről-hétre bemutatott professzorának, tőle állandó útbaigazítást kapott tudományos munkásságára vonatkozólag. Bally professzor irányítása mellett dolgozta ki a nyelvi kifejezés affektív elemeiről szóló doktori értekezését is. Ebben a kifejezendő pszichikai anyag összetételét, külső és belső feltételeit tárgyalja, majd a második részben a lelki anyag aktualizálásában közreműködő meghatározó erőkre tér át. Végül a kifejező eljárásokat vizsgálja kifejező erejük szempontjából. Ezenkívül két más nagyobb dolgozat vázlatát készítette el. E munkásságához az anyagot a genfi egyetemi könyvtár gazdag nyelvészeti irodalmából merítette. Praktikus francia nyelvtudását a Séminaire du français moderne rendkívüli hallgatójaként is igyekezett tökéletesíteni. A genfi középiskolák földrajzi és történelmi tankönyveit és térképeit átvizsgálta és erről illetékes helyen jelentést is tett. „Tristan Corbière“ című dolgozatával a genfi egyetem Prix Hentsch-pályadíj második díját (150 svájci frank) nyerte el. A genfi magyar egyetemi hallgatók

Hungária egyesületében, valamint a Société Hongroise de Gen ve magyar munkás-egyesületben magyar k ltemenyeket adott elő. Ugyancsak résztvett az Union Internationale des Etudiants vitaest lyein is. Számos kirándulást tett Genf környékére (Lausanne, Givrine, Annecy, Bonneville, M g ve, Aix-les-Bains), a húsvéti szünet három hetét pedig Párizsban töltötte.

VII. ANGOLORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

 llami  szt nd jasok:

Dr. Farkas Pál (1906, Gyulaf rat t, Veszprém m., ref.), debreceni püspöki seg dlek sz f l vre nyert ösztöndíjjal november elejétől április közepéig folytatta kutatásait, amelyek a buddhista kultúr- és szel emt rt netbe való elmélyedést célozták. Március közepéig az aberdeeni King's College könyvtárában dolgozott, ahol a legszélesebb körű irodalmi anyagot használhatta. Itt készítette el „Az  sbuddhizmus szerzetesei” című 12 éves nagyobb tanulm ny t. Ezenkívül buddhista dogmatikai, kánonjogi, valamint liturgiai tanulmányokat végzett és folytatta Buddha életére vonatkozó kutatásait főleg az északi kánonok alapján. Március második és április első felében az oxfordi Indian Instituteban, a londoni British Museumban és a Victoria-Albert Museum indiai osztályában egészítette ki aberdeeni kutatásait. Amennyire tudományos munkája megengedte, igyekezett az egyházi és társadalmi életben részt véve megerősíteni azokat a szellemi kapcsolatokat, amelyeket a magyar református diákok építettek ki az aberdeeni egyetem tanáraival és hallgato ival, úgyhogy onnan mind számosabban utaznak hazánkba. Egyházi k r kben k t előadást is tartott a magyar népművészetről, illetve a hazai református egyház lelki helyzetéről.

Dr. Sövényházy Ferenc (1899, Ipolyság, ág. ev.), kir. törvényszéki bíró a tanév második felére nyert ösztöndíjat, azonban az igazságügy-miniszter  rt l 1933 szeptember elsejétől szabadságot nyerve, az egész tanévet Angliában tölthette. Munkásságának célja az angol kereskedelmi, főleg a részvényjog tanulmányozása volt. Mindenekelőtt azonban az angol jogban való általános tájékozódásra, az angol jogrendszer f vonalainak megismerésére volt szüksége. Evégett a London School of Economics hallgato jak nt hallgatta a következő előadásokat: Elements of English Law, — Mercantil Law, Special subject, — Elements of Commercial Law. Munkásságának gerince azonban az új részvényjogi irodalomnak a London School of Economics és a British Museum könyvtárában való tanulmányozása volt, de emellett a r szv nyjoggal kapcsolatos egyes parlamenti munkálatoknak, továbbá a jogi egyetem, a b ros gok és az ügyvédség szervezetének vizsgálatával is foglalkozott. Az angol részvényjog gyakorlati  rv nyes l s be való betekintés cél-j b l érintkezést keresett az egyes jelentékenyebb részvénytársasági

vállalatokkal és azoknak tervezeteit (Memorandum), alapszabályait (Articles of Association), prospektusait, mérlegeit, igazgatósági jelentéseit átvizsgálta. Az angol részvénytársaságok felülvizsgálatának, az auditnak tanulmányozása során kiterjeszkedett a revizorképzésnek, valamint a fontosabb revizori szervezeteknek megismerésére is. A londoni céghivatal működését szintén megfigyelés tárgyává tette. Kiutazásakor Bruxellesben, hazatérésekor Párizsban és Bernben töltött rövidebb időt a belga, illetve francia és svájci részvényjogi fejlődés tanulmányozása céljából. Kutatásai alapján a következő dolgozatokat készítette el: „Az angol részvényjog jellegzetességei és tanulságai“, „Az angol részvénytársaságok felülvizsgálói (auditorai)“, „A francia részvényjogi reform“, „A svájci részvényjogi reform“ és „Újabb belga reformok a kereskedelmi társasági jogban“. Utóbbi már meg is jelent a Kereskedelmi Jog 1933. évi II. (novemberi) számában. Ismertette még az üzletberek csökkentéséről szóló 1933. évi augusztusi belga törvényt is. Munkásságának gyakorlati vonatkozású tanulságairól a nagyméltóságú igazságügyminiszter úrhoz felterjesztett jelentésében számolt be. Tanulmányútja eredményeinek felhasználásával dolgozik a részvénytársasági többszörös szavazati jog kérdését tárgyaló tanulmányán is, ezirányú munkásságát azonban még hazatérése után is folytatja.

Taxner Károly (1902, Budapest, róm. kath.), a tanév egészére nyert ösztöndíjjal az erjedési ipar elméleti és gyakorlati kérdéseinek tanulmányozásával foglalkozott. A birminghami egyetem biochemiai tanszékén dr. R. H. Hopkins professzor mellett az élesztő nitrogénfelvételével és szaporodásával kapcsolatos kísérleteket végzett. Eredményeinek összefoglalása a Journal of Institute of Brewing szaklapban jelenik meg. A tanulmányi idő másik felében a londoni Lister-intézetben a Nobel-díjas dr. Arthur Harden professzor mellett az ő kutatómunkásságának egyik részletkérdésével foglalkozott. Feladata itt oly élesztő előállítás volt, amely galaktóz-tartalmú tápanyagban szaporítva, a galaktózt jól erjeszti. Az ily módon szoktatott élesztővel, illetve abból előállított készítményekkel azután különböző erjedési kémiai megfigyeléseket végzett. Eredményeit tartalmazó, Harden professzor társszerzőségével készülő cikke angol szaklapban későbbi időpontban fog megjelenni. A Lister-intézetben ezenkívül dr. Ledingham igazgatótól és dr. R. Robinson professzortól, a biochemiai osztály vezetőjétől nyert értékes útbaigazításokat. Működésének másik iránya magának az iparnak megismerésére terjedt ki. Tanulmányozta az erjedési és konzervipar technikai eljárásait, berendezéseit, szervezetét, fejlődési lehetőségeit, tekintettel a magyar ipar és mezőgazdasággal kapcsolatos vonatkozásaira. Különös gondot fordított a magyar paradicsom, konzerv és sörárpa exportlehetőségeinek és az angol piac követelményeinek tanulmányozására. Érdeklődéssel foglalkozott a nagyon fejlett brit hűtőipari technológiával is, ami a magyar gyümölcsértékesítés szempontjából bír különös jelentőséggel. Számos ipari vezető- és szakemberrel lépett érintkezésbe és tekintélyes számú üzemet tekintett meg. Két ízben nyíltott alkalma a magyar erjedési iparról szakelőadást

tartani, nevezetesen Birminghamban a biochemiai egyesület ülésén, majd Manchesterben. Az előadás szövegét teljes egészében közölte a Journal of the Institute of Brewing (Vol. XL. No. 7. P. 269—273.). A hazai élelmiszeripar kísérleti és szakoktatási intézeteit a Food Industry című szaklap részére ismertette. Gondot fordított egyébként az ilyen irányú angol intézmények tanulmányozására is. A húsvéti szünetidőben résztvett a párizsi III. nemzetközi mezőgazdasági ipari kongresszus ülésén. Oda- és visszautazásakor pedig igyekezett Franciaország, Németország, Belgium és Dánia szakszempontból figyelembejövő intézeteit is megismerni. Angliai tartózkodása alatt számos szakemberrel sikerült szoros tudományos kapcsolatokat kiépítenie. Velük továbbra is állandó levelezésben áll. Egyesekben oly érdeklődést sikerült felkeltenie a magyar viszonyok iránt, hogy máris eljöttek hazánkat meglátogatni. Résztvett a külföldi tankönyvek magyar szempontból való átnézésének munkálataiban is.

A Rockefeller-alap orvostudományi osztályának ösztöndíjasa:

Dr. Beöthy Konrád (1898, Gyapoly, Bihar m., róm. kath.), pécsi egyetemi magántanár a Rockefeller-alap orvostudományi osztályának ösztöndíjával a skótszági Glasgowban, a törvényszéki orvostani intézetben Glaister professzor mellett folytatta tanulmányait. Ezeknek során kutatás tárgyává tette az ibolyántúli szűrt sugaraknak a törvényszéki orvostanban való alkalmazását. Ezirányú munkájának teljes befejezése után kísérletes vizsgálatokat végzett a vér nemének meghatározására, majd hajszálak keresztmetszeteinek készítésére vonatkozólag, továbbá állatkísérletekkel újabb bizonyítási módszert dolgozott ki a szemérem elleni bűntettek felderítésével kapcsolatban. Kísérletes alapon foglalkozott a vércsoportok alosztályaival is, mint a törvényszéki orvostani kutatások legújabb eredményeivel. A vér alkoholtartalmának mikrochemiai titratiós módszerrel való meghatározását ösztöndíjas éve alatt honosította meg a glasgowi törvényszéki orvostani intézetben. E laboratóriumi kutatásain kívül a törvényszéki orvosi gyakorlat szempontjából is felhasznált minden kínálkozó alkalmat. Így megismerte a glasgowi törvényszéki orvostani intézet egész hatalmas anyagát és a baleseti sérülésekre vonatkozókat kidolgozva, hazatérése után előadás keretében szándékozik a magyar szakközönségnek bemutatni. Résztvett az intézet napi munkájának elintézésében is, a helyben és vidéken végzett boncolásokban, tanulmányozta a nagyipari üzemeknek (szénbányák, szövőipar, hajóépítés, vízvezetéki telepek, cukorgyárak stb.) egészségügyi és balesetelhárító szervezeteit és általában a Glasgowban és környékén levő összes orvosi intézményeket. Az angol szakkörökkel erős tudományos kapcsolatokat sikerült kiépítenie és munkásságával oly tekintélyt szerzett a magyar orvostudományi kutatásnak, hogy dr. Martin, ottani tanársegéd hazatérése után Pécsen meglátogatta és egy 84 órás tanfolyamban tanulta tőle a magyar törvényszéki orvostani gyakorlatban használatos módszereket. Szakirányú munkálkodásán kívül, mint a glasgowi Internationális

Club tagja, 38 nemzet tagjaival ismerkedett meg, akik előtt gyakran volt alkalma hazánk viszonyait ismertetnie. Ösztöndíjas évének utolsó hónapját Kopenhágában és Stockholmban töltötte Sand, illetve Bosaeus professzorok intézeteiben, továbbá meglátogatta a lundi egyetemen Widmark professzort, ami által a legjobb nevű dán és svéd intézetek munkásságával ismerkedhetett meg. Ösztöndíjas éve alatt a következő cikkei jelentek meg: „Az ibolyántúli szűrt sugarak alkalmazása a törvénytörvényeséki orvostanban“ (Orvosképzés, 1934. évf.), — „Hirtelen halál és status thymicolymphaticus“ (u. o.), — „A Manoiloff-féle reakció értékének kísérletes megállapítása a vér nemének elkülönítésére a törvénytörvényeséki orvosi gyakorlatban“ (Gyógyászat, 1934. évf.), — „Hogyan lehet haj- és szőrszálmetseteket készíteni? A hajszálak alkotórészeinek elektív festéssel való elkülönítése“ (u. o.), — „A hegek jelentősége“ (Orvosi Hetilap, 1934. évf.), — „A tiszazugi mérgezések orvosi vonatkozásai“ (Orvosszövetség, 1934. aug. sz.), — „Újabb tudományos eljárás és eredmények bűntények felderítésénél“ (Csendőrségi Lapok, 1934. évf. 1. sz.), — „Secret communications made visible“ (Lancet. 1934. p. 1006.), — „Die Massenvergiftung durch Arsen im ‘Theisswinkel’ Tiszazug, Ungarn“ (Deutsche Zeitschrift für die gesamte gerichtliche Medizin, 1934. évf. 3. füzet).

VIII. GÖRÖGORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Ezeket az ösztöndíjasokat a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Hariseion-alap kamataiból, az Ösztöndíjtanács jelölése alapján folyósítja Görögország területével kapcsolatos tanulmányokat végző kutatók és görögkeleti egyháziak részére. Jelen tanévben a következők voltak így Görögországban:

Dr. Banner János (1888, Székudvar, Arad m., róm. kath.), a szegedi egyetem c. ny. rk. tanára, adjunktus a Hariseion-alapból nyert 2000 P ösztöndíjjal 1933-ban, majd ismét 1934-ben folytatott régészeti tanulmányokat Görögországban, elsősorban április, másodsor március közepétől, mindkét alkalommal május közepéig. Mind a két tanulmányutat dr. Buday Árpád ny. r. professzorral együtt tette meg. Egyrészt Görögország hatalmas archaeológiai emlékeinek, múzeumainak, az ott folyó ásatásoknak minél szélesebb körben és minél alaposabban való általános megismerésére törekedett, másrészt tudományos munkásságának főiránya: a magyar és görögföldi őskori művelődési kapcsolatok kutatása céljából a prae-historikus emlékek és lelőhelyek érdekelték. Ezek a szempontok vezették a két tanulmányúton, melyen csaknem egész Görögországot bejárta. Nevezetesen a következő helyek prae-historikus, klasszikus görög, illetve ó-keresztény és bizánci emlékeit kereste fel: Saloniki, Athén, Eleusis, Kandia, Phaistos, Hagia Triada, Gortyna, Knossos, Epidaurus, Tiryns, Mykenai, Argos, Korynthos, Olympia, Patras, Dimini, Sesklos, majd Kerkyra, Preveza, Joannina, Nikopolis, Dodona, Leukas, Patras, Sunion, Aigina, Spárta,

Mistras, Menelaion, Tripolis, Tegea, Mantinea, Delphi, Thebai, Platea, Levidia, Orchomenos, Chaironeia, Volos, Halmyros, Anchialos, Demetrias, Pagasai. Ezenkívül az athéni német régészeti intézet könyvtárában könyvtári kutatásokat is folytatott a görögországi prae-historikus lelőhelyekre vonatkozólag. Második odautazása alkalmával Olaszországon keresztül ért Görögországba, ami alkalmat adott a pompeii és herculanumi régészeti anyag, továbbá Firenze, Róma, Nápoly és Brindisi megtekintésére is. Egyébként Szerbián keresztül utazott. Tanulmányútjának tudományos eredményeit hazatérése után nagyobb munkában dolgozza fel, de az egyetemen tartott előadásaiban már eddig is felhasználta.

Dr. Buday Árpád (1879, Marosgeze, Alsó-Fehér m., ref.), a szegedi tudományegyetem ny. r. tanára a Hariseion-alapból nyert 2500 P ösztöndíjjal dr. Banner János adjunktus c. ny. rk. tanárral együtt tette meg az előző bekezdésben vázolt tanulmányútját. Általános tudományos elmélyedés és a helyszínen szerzett tapasztalatoknak az egyetemi oktatásban való értékesítése volt tanulmányútjának egyik vezérlő szempontja. A prae-historikus lelőhelyekkel szemben inkább a klasszikus görög világ emlékei érdekelték. Emellett, mint sajátos célt, az úgynevezett thrák lovasisten emlékeire, majd ennek folytatása és a kutatási kör kibővítéseként az ú. n. „halotti lakoma“-ábrázolásokra vonatkozó kutatásokat tűzte ki. Athénben a német régészeti intézet vezetésének, főleg dr. Karo G. egyetemi professzornak előzékenysége nagyban megkönnyítette munkáját. Útjának eredményeit az egyetemi oktatásban való felhasználáson kívül tudományosan is feldolgozza. E téren egy tanulmánya már meg is jelent magyar és német nyelven „A dipyloni temető halotti lakomás síremléke“ címen.

Dr. Darkó Jenő (1880, Dálnok, ref.), a debreceni tudományegyetem ny. r. tanára 1000 P ösztöndíjjal 1933 november havában folytattott görögországi tanulmányokat, amelyeknek célja az Arkádiában fekvő középkori vár, Muchli maradványainak megvizsgálása és tanulmányozása, illetve már 1930-ban eszközölt ilyen irányú kutatásainak kiegészítése volt. Rövid athéni tartózkodás után, amely alatt az osztrák régészeti intézetben dologozott, Tripolisba utazott, amely, mint a megvizsgálendő területhez legközelebb eső város, leginkább látszott szállóhelyül alkalmasnak. Innen kocsival kora reggel elindulva és késő este visszatérve, több napi munka után sikerült a várostól 18 km-re fekvő Muchli egész területét bejárnia és az összes fontosabb épületmaradványokat lefényképeztetve, a vár történetére nézve fontos adatokat összegyűjtenie. Athénbe visszatérve, az ottani byzantinológiai tudományos társaság felkérésére eredményeit körülbelül egyórás előadásban ismertette, amely a társaság kiadásában „Ἡ ιστορική σημασία καὶ τὰ σπουδαιότερα εἰρήπια τοῦ Μουχλίου“ címen nyomtatásban is megjelent. Rómán és Bécsen át tért haza, amely városokban részben archaeológiai, részben kézirati tanulmányokat folytatva, sikerült oly adatokat találnia, amelyeket muchlii eredményeinek megvilágítására is felhasználhat.

Dr. Fehér Géza (1890, Kúnszentmiklós, ref.), a szófiai m. kir. követséghez beosztott c. középiskolai igazgató, novembertől januárig volt görögországi tanulmányúton, amelynek célja elsősorban az Északkelet-Görögországban, Drama és Kavalla között az athéni francia intézet által folytatott ásatások tanulmányozása volt. Itt u. i. tíz évvel korábban két görögnyelvű felirat került napvilágra, amelyet egy bolgár-török kán vésetett a philippii bazilika oszloplábai között levő kőlapokra. E feliratokat, amelyek a francia intézet megbízásából eddig csak fényképek alapján publikáltattak, miután a honfoglaló magyarok vallására nézve is fontos adatokat szolgáltatnak, a helyszínen újból megvizsgálta. A jelzett feliratok jelentőségének és összefüggéseinek tanulmányozása céljából átnézte a seresi és salonikii, majd az athéni múzeumok anyagát is. Utóbbi helyen egyúttal közvetlen érintkezésbe is lépett az ásatásokat folytató francia intézet főtitkárával, Lemerle Paul úrral is. Eredményeit egyrészt a Bolgár Archaeologiai Intézetben tartott előadásában, másrészt a Bulletin de Correspondance Hellénique részére készített cikkében ismerteti.

Dr. Hekler Antal (1882, Budapest, róm. kath.), a budapesti tudományegyetem ny. r. tanára 2000 pengő ösztöndíjjal az 1933. év végén folytatta görögországi kutatásait, amelyekkel kapcsolatban bejárta Athént, Eleusist, Suniont, Korinthost, Naupliát, Epidaurost, Mykenait, Tirynst, Olympiát, Delphit és Kréta szigetének legfontosabb lelőhelyeit, ú. m. Knossost, Phaistost, Hagia Triadát és Gortynt. Tanulmányútjának legértékesebb része azonban az volt, amikor hosszabb ideig az athéni Nemzeti Múzeumnak, valamint az amerikai intézet Agora-melletti kis helyi múzeumának raktáraiban kutatott. Itt végzett munkássága révén egészen új eredményekre jutott, amelyeket az athéni Tudományos Akadémia október 16-i, majd a berlini Archaeologische Gesellschaft január 9-i ülésén ismertetett. Előadásai a görög, illetve német sajtóban élénk visszhangra találtak. Ezeket a Platon-arc képre és a segítségével rekonstruált Silanion-féle szoborra vonatkozó új megállapításait egyrészt az athéni Akadémia kiadványai között, másrészt a berlini Archaeologisches Jahrbuchban teszi közzé. Kutatásain kívül felhasználta tanulmányútját arra is, hogy megbeszélések alapján a magyar-görög tudományos kapcsolatok rendszeresebb kiépítését előmozdítsa, amiben nagy segítségére volt az illetékes görög tényezők részéről mindenkor tapasztalt előzékenység.

Kalota József (1915, Alsózsólea, Borsod m., gör. kel.), gör. kel. papnövendék 2000 pengős ösztöndíjjal november hó közepétől a tanév végéig mint az Athéni Tudományegyetem hittudományi fakultásának hallgatója folytatta theologiai tanulmányait és rendszeresen hallgatta az egyetemi előadásokat. A teljesen görög környezetben igen alkalmas volt arra, hogy az újjörög nyelv gyakorlati ismeretében fokozott eredményeket érjen el. Újabb 500 pengő ösztöndíjjal lehetővé vált számára, hogy a nyári hónapokat is Görögországban töltve, még jobban felkészüljön arra a még többéves stúdiumra, amely a theologiai fakultáson előtte áll.

Popovics Konstantin (1902, Karcag, gör. kel.), miskolci görög keleti magyar plébános a Hariseion-alapból 1000 pengő ösztöndíjat nyerve, július és augusztus havában folytatta Görögországban, elsősorban Athénben teológiai tanulmányait, amelyeknek célja elsősorban arra irányult, hogy a görög lythurgiai szertartásokat az eredeti forrásnál gyakorolva, ebbeli ismereteit kibővíthesse és elmélyíthesse. Emellett mint görögalapítású magyar egyházközség plébánosának szüksége volt arra is, hogy ilymódon személyes érintkezésbe lépve a görögországi papsággal, erősítse a magyar- és a görögországi görög keleti egyház közötti kapcsolatokat. E célból tisztelgő látogatást tett a konstantinápolyi patriarchánál is, akit székhelyén, Konstantinápolyban keresett fel.

Popovics Pál (1908, Karcag, gör. kel.), görög keleti hittanhallgató 2500 pengő ösztöndíjjal az athéni tudományegyetem hittudományi fakultásának II. évfolyamát végezte az elmúlt tanévben. Tanulmányaiiban való elmélyedés és a görög egyház életének alaposabb megismerése céljából a nyári hónapokat is a görög fővárosban töltötte, úgyhogy megszakítás nélküli görögországi tartózkodás után kezdi meg a következő évfolyam hallgatását az új tanévben.

Dr. Rásonyi Nagy László (1899, Liptószentmiklós, róm. kath.), a Magyar Tudományos Akadémia alkönyvtárnoka 3000 P összegű Hariseion-ösztöndíjjal decembertől júniusig volt tanulmányúton, amelynek célja a byzánci államszervezetnek a török organizációra gyakorolt hatására vonatkozó anyagnak összegyűjtése volt. A görög-török kapcsolatok e fontos kérdésének kutatására irányuló munkásságát először Konstantinápolyban folytatta, ahol a német régészeti intézetben lakott. Főleg az egyetemi könyvtárban talált témakörére vonatkozólag jelentős anyagot. Itteni tartózkodását ezenkívül arra is felhasználhatta, hogy a Türkiyat Enstitüsü ritka orosz anyagát megismerje, amit a török onomatológia szempontjából feldolgozás tárgyává tett. Török részről kapott felhívásra a török onomatológia mai állásáról Ankarában török nyelven tartott előadást, amelyben különösen ennek a keleteurópai történetkutatásban való fontosságára mutatott rá. Tanulmányútjának második részét Görögországban töltötte, ahol Athént és környékét, továbbá a szigetek egy részét járta be, az osztrák régészeti intézet útmutatása alapján.

Samu János (1905, Budapest, ref.), okl. közgazda a Hariseion-alapból nyert 1700 pengő ösztöndíjjal folytatta Görögország földrajzi helyzetére vonatkozó helyszíni kutatásait 1934 március közepétől június közepéig. Befejezte a gazdasági statisztikai adatgyűjtést, főleg az Οικονομολόγος Ἀθηνων gazdasági szaklap és a félhivatalos Informateur évfolyamai alapján. A szakirodalom tanulmányozása útján gyűjtötte továbbá a török hódoltság alatti gazdasági viszonyokra vonatkozó adatokat. Az egyes termelési ágak monografiájának megírásához eddig a selyemhernyótenyésztés és selyemipar, a dohány- és mazsolatermelés történelmi és földrajzi kialakulásának kutatásával készült el. A földrajzi tényezőknek a termelt növények minőségére gya-

korolt hatását vizsgálva, a dohánytermelő vidékek meteorológiai adatait törekedett összeállítani. A természettudományi megfigyeléseket illetőleg áttanulmányozta Attika és Euboiá geológiáját az athéni könyvtárakban található szakirodalom figyelembevételével. Attika bejárásával pedig a helyszínen szerzett értékes gyakorlati tapasztalatokat. Szaktudományi kutatásain kívül a mai görög irodalom megismerésére is törekedett. E téren főleg Palamas műveit és Markos Tsirimokos költeményeit olvasta el.

Tzanoff Markó (1908, Blösznicsevo, Bulgária, gör. kel.), miskolci görög keleti kántor a Hariseion-alapból nyert 1000 pengő összegű ösztöndíjjal 1934 nyarán Athénben folytatta egyházzenei kutatásait. Nemcsak az istentiszteleteket látogatta szorgalmasan, hogy minél több gyakorlati tapasztalatot szerezzen, hanem arra is törekedett, hogy a görög egyház képviselőivel személyesen megismerkedve, minél jobban behatoljon azoknak az irányoknak vizsgálatába, amelyek ma a görögországi egyházi zene fejlődésére nézve fontosaknak látszanak. Különösen négy ilyen erőteljesebb egyházzenei irány uralkodik ma a görög egyházzeneben: így először is a szigorúan konzervatív, főleg a kolostorokban otthonos énekmód, amelynek Karas a legkiemelkedőbb képviselője, azután Psachosnak, az athéni lelkészi szeminárium zenetanárának iránya, amely szintén a melódiák változatlansága és az egyszerű szólamú ének álláspontján áll és különösen a török népzene hatásának kiküszöbölésére törekszik, továbbá Sikelaridisnak iskolája, amely a régi énekeket több szólamra engedi átírni, végül a legújabbban megindult irány, amely az orosz zene befolyásának igyekszik teret engedni és az áhítatkeltésen kívül művészi hatások kifejtésére is törekszik. Mindezen irányok vezetőivel összeköttetésbe lépett és közvetlenül szerzett információkat törekvéseikről. Egyúttal nagy számban szerzett be egyházzenei kiadványokat. Esténként résztvett az athéni teológiai ifjúsági keresztény egyesület vallásos összejövetelein, ahol nemcsak a közösen végzett ének megfigyelése, hanem a görög nyelv intenzív gyakorlásának lehetősége is nagy hasznot jelentett számára. Athéni tanulmányútja után visszatérve állásába, a miskolci görög keleti egyház zenei kultúráját most már alkalma lesz gazdag tapasztalatainak megfelelően a legmodernebb egyházzenei irányok figyelembevételével továbbfejleszteni.

IX. LENGYELORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Felügyelőjük: Dr. Divéky Adorján, egyet. ny. rk. tanár, a Varsói Magyar Könyvtár igazgatója, Warszawa, Czackiego 16.

Dr. Komoróczy György (1909, Kapnikbánya, Szatmár m., ref.), október havától februárig a krakói városi, majd állami levéltárban (Archiwien ziemskie) vizsgálta át a magyar borkereskedelem történetére vonatkozó anyagot, különösen a városi vám- és adókönyveket, valamint a vámkamari jelentéseket. Márciustól május közepéig az-

után a lebergi, majd przemysli és sambori városi és állami levéltárakban kutatott szintén a Lengyelország felé irányuló magyar borkereskedelem adatai után. Kutatásai főleg Lembergben eredményeztek gazdag tudományos anyagot. Kutatásai mellett igyekezett a lengyel-magyar szellemi kapcsolatok elmélyítésére. E célból a krakói Instytut Geograficznyben előadást tartott a magyar településformák történeti kialakulásáról, Lembergben pedig a rádióban ismertette a modern magyar történetírás irányait és eredményeit. Ugyancsak itt jelent meg a Kwartalnik Historyczny 1934. évi I. füzetében egy tanulmánya a Hóman—Szekfű magyar történetéről.

Surányi Júlia (1909, Kassa, róm. kath.), okl. középiskolai tanár folytatta a Varsói Magyar Intézetben megkezdett könyvtárosi munkásságát és a lengyel érdeklődők részére Magyarországot érintő tudományos ügyekben a szükséges felvilágosítások adását. Emellett szorgalmasan látogatta a szaktudományai körébe eső egyetemi előadásokat és tanulmányozta a lengyel irodalmat. Több kiemelkedő lengyel szépirodalmi, illetve tudományos művet fordított magyarra. E munkásságáról a lengyel sajtó is megemlékezett. A lengyel kultuszminisztérium szakkönyvtárában átkutatta a hazánkkal foglalkozó földrajz-könyveket és ezirányú munkásságáról illetékes helyen jelentést is tett.

X. FINNORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJAS.

Kövesi Magda (1910, Selmechánya, róm. kath.), mint a helsinki egyetem történelmi-nyelvészeti fakultásának két féléven át rendes hallgatója, hallgatta Kannisto, Hämäläinen, Toivonen, Penttilä, Uotila és Ravila professzorok előadásait, utóbbi kettőnél zürjén, illetve mordvin nyelvből „laudatur“ eredménnyel vizsgát is tett. Tudományos kutatásait Kannisto professzor vezetése alatt végezte. E részben megkezdte Munkácsi Bernát „Vogul népköltési gyűjtemények“ című munkájának mese- és monda-motívumok alapján való katalógizálását, mely munkát hazatérése után tovább folytatva és befejezve, a Kannisto professzor 60. születésnapja alkalmából készülő „Virittäjä“ emlékalbumban kíván megjelentetni. „Syrjäänin s' (t's) johtimesta“ — a zürjén s' (t's) képzőről — című értekezése már meg is jelent. Tudományos munkássága mellett élénk részt vett a finn- és svédnyelvű tankönyvek magyar szempontból való revíziójában, a Heimoclub (rokonsági klub) felkérésére 25 hallgató részére magyar nyelvtanfolyamot tartott, az aktuális magyar kérdéseket pedig 10 előadásban ismertette finn nyelven, amelyek közül egyet németül a balti államok diákszövetségének rigai kongresszusán, május 1-én megismételt, széles körökkel ismertette meg hazánk jelenlegi helyzetét. Két előadása megjelent a Ylioppilaslehti (Egyetemi Újság) című folyóiratban is. Magyar költők verseit több alkalommal szavalta finn nyelven. Finnországi tapasztalatairól a Soproni Hírlap és a Magyar Asszony lapjain számolt be a magyar közönségnek.

XI ÉSZTORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Dr. Fazekas Jenő (1906, Bugyi, Pest m., ref.), a Debreceni Ref. Kollégium Nagykönyvtárának ideiglenesen kinevezett helyettes könyvtartisztje mint csereösztöndíjas februártól a tanév végéig Tartuban folytatta finn-ugor nyelvészeti és irodalmi tanulmányait. Az egyetemen hallgatta a szakjába vágó előadásokat. Ezek közül főleg J. Mark professzornak finn-ugor összehasonlító hangtani, magyar nyelvi, J. Mägistenek a keleti tengeri finn nyelvekre és A. Saarestenek az észti nyelv szerkezetére és történetére vonatkozó előadásairól készített jegyzeteket. Ezenkívül igyekezett megismerni az észti nyelvre és ethnográfiára vonatkozó kutatások módszereit és eredményeit az idevonatkozó értékes és hatalmas gyűjtemények (Eesti Keele Archiiv, Eesti Rahvaluule Archiiv) tanulmányozása alapján, továbbá az észti nyelvre vonatkozó nyelvújítási kísérleteket, annak irodalmát, elveit és módszereit. Gyarapította a finn-ugor összehasonlító mondattan területén már régebben megkezdett anyaggyűjtését is. Az észti irodalmat irodalmi előadások és a nevezetesebb írók műveinek olvasása útján törekedett megismerni. A tudományos társaságok ülésain való részvétellel is igyekezett az észti tudomány eredményeit tanulmányai érdekében gyümölcsöztetni. Az ifjúsági egyesületekkel pedig állandó összeköttetést tartva, az észti-magyar kapcsolatok kimélyítésén is dolgozott. Két egyesületben (Akademiline Hoimuklubi és Eesti Üliopilaste Selts) tartott előadást Magyarországról. Végül résztvett a külföldi tankönyvek magyar szempontból való revíziójában, amely működéséről illetékes helyen közvetlenül tett jelentést.

Dr. Györke József (1906, Celldömölk, Vas m., róm. kath.), a tartui egyetem magyar nyelvi lektora csekély lektori tiszteletdíjának kiegészítésére nyert 800 pengő összegű ösztöndíjjal folytatta az urali összehasonlító nyelvtudomány köréből vett két nagyobb értekezésének és egy könyvalakban megjelenő hosszabb összefoglaló tanulmányának elkészítését. Ezek a munkái a következők: „Sugumeid -ng (-ngu) deverbale ja denominaalse nominaaltuletuslõpu ajaloo juurde“ (Eesti Keel, 1934), — „Adalék a -k momentán és az -uk, -ok, -ek (-ök) deverbális nomen képzők történetéhez“ (Magyar Nyelv), — „Die Wortbildungslehre des Uralischen“ (Bibl. Hung. — Estica, 15. sz.). Tudományos munkásságán kívül hazánkról a tanév folyamán 12 előadást tartott különböző észti kultúregyesületekben.

XII. DÁN, NORVÉG ÉS SVÉDORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJAS.

A Rockefeller-alap társadalomtudományi osztálya lehetővé tette, hogy előző tanévi ösztöndíjasa, dr. Theiss Ede, akinek kereskedelemügyi m. kir. miniszteri főmérnökké történt kinevezése miatt előző tanévi amerikai tanulmányútját meg kellett szakítania, a hátramaradt

négy hónapot a jelen tanév folyamán a skandináv országokban, illetve Angliában töltse kutatásainak kiegészítése végett. Munkásságáról a következőkben számolhatunk be:

Dr. Theiss Ede (1899, Budapest, róm. kath.), kereskedelemügyi m. kir. miniszteri főmérnök közgazdaságtudományi kutatásainak (prof. Heller Farkas) kiegészítésére március elsejétől június végéig folytatta tanulmányait. Két hetet töltött Koppenhágában, ahol Zeuthen egyetemi professzor és Nyböl, a dán statisztikai hivatal igazgatója révén a dán közgazdasági és statisztikai kutatások főirányáival, másrészt a dán villamosügyi bizottság útján a dán energiaellátás, különösen a mezőgazdasági villamosítás problémáival ismerkedett meg. Március közepétől április elejéig a svédországi Lundban S. D. Wicksell vezetése alatt matematikai statisztikai kutatásokat végzett és befejezte „Statisztikai törvényszerűség a jövedelemeloszlásban (Pareto törvénye)” címen a Közgazdasági Szemle számára írt dolgozatát. Egyidejűen Johan Åkerman docens révén a svéd közgazdasági kutatás dinamikai vonatkozású munkáival ismerkedett meg. Április havában Stockholmban időzve, G. Myrdal és B. Ohlin professzorokkal, továbbá az egyetemi Társadalomtudományi Intézet tagjaival vette fel a kapcsolatot, különös tekintettel a svéd dinamikai és pénzületi kutatásokra. A stockholmi műegyetem és a svéd királyi vizierőhatóság révén egyúttal beható tájékozódást nyert a svéd villamosenergia-gazdálkodásról is. Néhány napig Göteborgban G. Åkerman és E. Lindahl professzorokkal tőke- és pénzületi problémákat vitatott meg, majd május havában Oslóban R. Frisch professzor közgazdaságtudományi intézetében dolgozott. Itt különösen az intézetvezető professzornak az ökonometriai kutatás terén úttörő jelentőségű munkásságába igyekezett mélyebben behatolni és skandináviai kutatásainak eredményeképpen elkészítette „Dynamics of Saving and Investment” című dolgozatát, amelyet Frisch professzor az *Econometria* című folyóiratban kíván közzétenni. Május végén néhány napig a trondhjemi műegyetemen a norvég villamosenergia-gazdálkodást tanulmányozta, június elején pedig Angliába utazott, ahol egy hónapig maradt. A London School of Economics keretében az angol közgazdasági kutatás dinamikai és matematikai statisztikai vonatkozású irányait tanulmányozta és résztvett az elméleti közgazdasági szeminárium diskusszióiban. Néhány napot Oxfordban és Cambridgeben töltött és az ottani kutatókkal folytatott megbeszéléseket. Angliai tartózkodása alatt végül az angol villamosenergia-szolgáltatás szervezetébe is sikerült betekintést nyernie.

XIII. AMERIKAI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Alapítványi ösztöndíjasok:

Dr. Becker Jenő (1902, Budapest, róm. kath.), vegyész-mérnök (Vuk Mihály professzor) a Smith Jeremiás-féle alaphól nyert 4000 P összegű ösztöndíjjal januártól szeptemberig volt tanulmányúton az

Egyesült Államokban. Elsősorban azokat a módszereket tanulmányozta, amelyeknek segítségével az élelmiszerek vitamintartalma meghatározható és azok sorsa az élelmiszerek feldolgozása folyamán nyomon követhető. Az A-vitamin kimutatására és meghatározására szolgáló módszereket M. T. Bogert professzor laboratóriumában tanulmányozta a newyorki Columbia-egyetemen. Ugyancsak itt folytatta a B-vitaminsoporra, valamint a C-vitaminra vonatkozó kutatásait H. C. Sherman professzor intézetében. A D-vitaminnal és ennek gyakorlati jelentőségével N. C. Frey doktornak a newyorki The Fleischmann Laboratories keretében működő intézetében foglalkozhatott, ahol ezenkívül is több eljárást tanulmányozhatott az élelmiszerek egyes csoportjainak vitaminokkal való bővebb ellátására vonatkozólag. A vitaminok fiziológiai jelentőségét kutatva, részben a newyorki Rockefeller Institute for Medical Research laboratóriumaiban, részben a washingtoni Georgetown egyetemen folytatott vizsgálatokat élet-tani, különösen táplálkozástani kérdésekkel kapcsolatban. A Standard Brands Inc. newyorki laboratóriumában a vitamintartalmáról már külföldön is híres magyar paprikával foglalkozott és igyekezett erre a hazai termékre szakszerű és kereskedelmi szempontból is felhívni a figyelmet. A Pearl Riverben (New Jersey) levő Lederle laboratóriumokat is felkereste, ahol az ú. n. allergiás bántalmak kiküszöbölésére szolgáló preparátumok készítését tanulmányozta. Nagy előnyt jelentett számára az a körülmény, hogy ez év márciusában New Yorkban tartották évi rendes előadó gyűléseiket az American Chemical Society és az American Physiological Society, amelyeken résztvéve, alkalma nyílt a legújabb kutatások eredményeiről általános tájékozódást nyerni és a legkiválóbb amerikai vitaminszakemberekkel személyesen is megismerkedni.

Dr. Buday Kálmán (1904, Győr, róm. kath.), az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet titkára a Rockefeller-alap társadalomtudományi osztálya részéről közgazdasági tanulmányok (prof. Heller Farkas) céljaira elnyert ösztöndíjjal a nemzetközi tőke mozgalmakkal kapcsolatos problémák vizsgálatával foglalkozott. Nevezetesen a Rockefeller Foundation h. igazgatójával, Stacy May doktorral való megbeszélés alapján összeállított programja szerint a hitel- és pénzügyi intézetek általános tanulmányozásán kívül, főleg a nemzetközi fizetési mérlegeknek a háború utáni időszakban bekövetkezett alakulását tette kutatás tárgyává. November elejétől január végéig New Yorkban dolgozott John H. Williams harvardi egyetemi professzor, a newyorki Federal Reserve Bank tanácsadójának és Alvin H. Hansen, minneapolis egyetemi tanár, a Rockefeller Commission of Inquiry into National Policy in International Economic Relations igazgatójának irányítása mellett. Utóbbi bizottság anyaggyűjtése, a Columbia egyetem, a newyorki Federal Reserve Bank, a washingtoni Federal Reserve Board és a kereskedelmi minisztérium által rendelkezésére bocsátott anyag segítségével összeállította az 1920 óta bekövetkezett nemzetközi kiegyenlítődési mechanizmus működését előidéző faktorok havonkénti változásainak elemző kronológiáját. Februárt és márciust a monetáris

kísérletezések közvetlen megfigyelése céljából Washingtonban töltötte. Március végén a Harvard-egyetemet látogatta meg és április 14-én, mint a budapesti műegyetem közgazdaságtudományi szemináriumának képviselője, Philadelphiában az American Academy of Political and Social Sciences rendezésében „Foreign Loans in Central Europe“ címen előadást tartott, amely ennek az akadémiának folyóiratában is megjelent (1934 július). Májusban és júniusban Princetonban Frank D. Graham professzor vezetése alatt folytatta a nemzetközi kiegyenlítődési mechanizmusra vonatkozó elméletek tanulmányozását. Júliusban a newyorki Federal Reserve Bankban bevégezte anyaggyűjtését, majd augusztusban a chicagói és minneapolis-i egyetemeket látogatta meg, ahol több professzorral és szakemberrel folytatott kutatásaival kapcsolatos megbeszéléseket. Itt, valamint Detroitban és Pittsburgban megtekintette a nevezetesebb ipartelepeket is. A szeptember hónapot ismét Washingtonban töltötte, ahol befejezte a Rockefeller-alap jelzett kutatóbizottsága számára a nemzetközi tőke mozgalmakról készült memorandumát. Kutatásairól és megfigyeléseiről időközönként beszámolt a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter úrnak, ezenkívül kutatásainak eredménye alapján két tanulmánya jelent meg a londoni The Nineteenth Century and After, illetve a hágai Haagsch Maandblad szakfolyóiratokban „Mr. Roosevelt's Dilemma“ és „Wederopbouw of Revolutie in Amerika“ címen. Október havától — miután a Rockefeller-alap társadalomtudományi osztálya ösztöndíját a következő tanévre is meghosszabbította — Európa különböző országaiban folytatja tudományos kutató munkásságát.

Dr. Einwachter József (1899, Vértesacsá, Fejér m., róm. kath.), okl. mérnök (prof. Rohringer) Smith Jeremiás-ösztöndíjjal folytatta tanulmányait az Egyesült Államokban. Elméleti vonatkozásban a cambridge-i műegyetemen mint kinevezett „research assistant“ a vízierőtelepek tervezésével kapcsolatban a turbinák és duzzasztógátákra vonatkozó hidraulikai és dinamikai problémákkal, így a „cavitatio“ és a vízáramlásoknál fellépő energiaátalakulások kérdésével foglalkozott. Tanulmányútja gyakorlati irányú kihasználását egy nagy amerikai körút tette lehetővé, melynek programját a washingtoni Bureau of Reclamation állította össze. Így megtekintette a Tennessee Valley Project alapján készülő völgyzárógáták és vízierőtelepek munkáit. Memphisből (Tenn.) a U. S. Engineer Division főnöke a hivatal hájóján elvitte a Mississippit mintegy 200 kilométernyi szakaszán folyamatban levő szabályozási és árvédelmi munkák megtekintésére. Wicksburgban (Miss.) pedig ugyanezen munkáknak laboratóriumi modell-kísérleteit tanulmányozta. Boulder Citynél a Colorado folyóban most épülő óriási Hoover völgyzárógát különleges betonozási és egyéb építkezési munkálatait nézte meg. Los Angelesben a Metropolitan Water-district vízvezetéki és alagútépítési munkáit kísérte figyelemmel és ezzel kapcsolatban az ottani műegyetem hidraulikai vonatkozású intézetében is rövidebb időt töltött. Fresno-ban (Cal.) az öntözőtelepeket, majd az ottani State College egyik professzorának vezetése mellett az

Edison Co. nagynyomású vízierőtelepeit szemlélte meg. Útja San Francisco, Berkeley, Denver (Col.), Iowa City, Chicago, Detroit, Ithaca (N. Y.) városokon keresztül vezette vissza New Yorkba, illetve Cambridgebe, amely alkalommal az illető városok mérnöki vonatkozású tudományos intézeteit is felkereste.

Dr. Kerpel-Fronius Ödön (1906, Versec, róm. kath.), budapesti gyermekklinikai tanársegéd (prof. Hainiss) szeptember végétől folytatta tanulmányait a bostoni Harvard Medical School gyermeklinikáján egyrészt a dr. James L. Gamble professzor vezetése alatt álló klinikai kémiai kutatóintézetben, másrészt a dr. Kenneth D. Blackfan vezetése alatt álló klinikai osztályon. Gamble professzor laboratóriumában a használatos modern kémiai eljárások elsajátításán kívül főleg a só- és vízháztartás problémáival foglalkozott. Alen M. Butler doktor társszerzőségével kutatásainak eredményeit a Magyar Orvosi Archivumban közölte „Sóvesztesség és azotaemia“ címen. E munka részletesebben kidolgozva angol nyelven is meg fog jelenni az American Journal of Physiologieban. Ezenkívül Gamble professzor, valamint Butler és Stewart doktorokkal együtt további kiterjedt kutatásokat is folytatott a só- és vízvesztesség közötti összefüggésekről, a sóvesztesség befolyásáról a veseműködésre és a gyomor- és bélnedvek összetételére. Blackfan professzor mellett naponta résztvett a kórtermi viziteken, előadásokon és klinikai konferenciákon, ily módon igyekezvén mindjobban megismerni az amerikai klinikai felfogást, a használatos diagnosztikai és terápiás eljárásokat. Ugyanézen célból résztvett a Harvard-egyetem egyéb intézeteiben tartott általános érdekű orvosi előadásokon is és behatóan tanulmányozta az amerikai orvosi szakirodalmat. 1934 április havában résztvett a Society of Clinical Investigation Atlantic Cityben tartott évi nagygyűlésén, továbbá az American Pediatric Society 1934. évi ashvillei nagygyűlésén is, ahol alkalma nyílt az amerikai gyermekgyógyászat mai vezetőinek egy részével személyesen is megismerkednie és tudományos törekvéseikbe bepillantást nyernie. Ashvilleből Bostonba hazautazva, útbaejtette és hosszabb-rövidebb időt töltött Baltimoreban Park professzor gyermeklinikáján, New Yorkban Mc. Intosh, Van Slyke és W. H. Eddy professzorok intézeteiben. New Havenben meglátogatta Powers professzor gyermeklinikáját, valamint Peters professzor belklinikai laboratóriumát. Ezeken a helyeken az intézetek vezetőivel és saját tudományos kutatásaival rokontermészetű körben dolgozó doktorokkal keresett személyes kapcsolatokat és általában igyekezett megismerkedni ezeknek a hírneves amerikai intézeteknek felfogásával, különösen a csecsemőpathológia, anyagcserebetegségek és diaetétikai kérdéseket illetőleg. Tanulmányútja utolsó három hetét Londonban töltötte, ahol számos gyermek-kórházat és élettani intézetet tekintett meg. Legtöbb időt a Hospital for Sick-Childrenben töltött el a Great Ormond streeten, ahol dr. Ellis, dr. Thursfield és dr. Paterson kórtermi vizitjein vett részt. Ezenkívül behatóan tanulmányozta a L. Findlay professzor vezetése alatt álló shadvelli gyermeklinikát, a London Hospitalban Maitland-Jones professzor gyermekosztályát, a St. Thomas Hospitalban Goldblatt

tanár élettani laboratóriumát, végül Drummond professzor élettani intézetét.

**A newyorki Institute of International Education
közvetítésével kiküldött főiskolai csereösztöndíjasok:**

Németh János (1910, Tiszaroff, Jász-Nagykún-Szolnok m., ref.), latin-görög szakos okl. középiskolai tanár (prof. Darkó) a lewistoni Bates College rendes hallgatójaként töltötte a tanévet Amerikában. Szeptember 16-tól 19-ig résztvett az Institute of International Education által rendezett diákkonferencián, majd elfoglalva helyét a Collegében, annak tanrendje keretében pedagógiát, lélektani, angol és latin irodalmi előadásokat hallgatott és angol nyelvgyakorlatokon vett részt. Az intézet gazdagon felszerelt könyvtára bőséges alkalmat nyújtott egyben számára, hogy e tudományágak amerikai irodalmában alapos tájékozódást szerezzen.

Dr. Török Mihály (1904, Kibéd, Maros-Torda m., róm. kath.), okl. vegyész-mérnök (prof. 'Sigmond), kir. segédvegyész az Orsz. M. Kir. Chemiai Intézetben, az élelmiszerek ellenőrzése, államközi forgalma és minőségi garantálása körébe vágó amerikai intézmények, eljárások és szokások tanulmányozása és ezzel kapcsolatban a madisoni mezőgazdasági kísérleti állomás kutatómunkájába való bekapcsolódás céljából csereösztöndíjjal folytatta tanulmányait a madisoni Wisconsin-egyetemen. Október elején indult útnak. Ódautazása alkalmával meglátogatta a hamburgi Hygienisches Institut laboratóriumait, ahol Nottbohrn professzorral megismerkedve, a tejellenőrzési módszereket tanulmányozta, majd Angliába ment. Innen érkezett New Yorkba, ahonnan Chicagóba utazott a világkiállítás megtekintése céljából. Október végén érkezett meg Madisonba, ahol az egyetem tejipari intézetének (Department of Dairy Industry) vezetője, Prof. H. C. Jackson irányítása mellett folytatta tanulmányait. Az egyetemen a következő előadásokat hallgatta: H. C. Jackson: vajgyártás, H. H. Sommer: a tej fizikochemiája, a piaci tej, tejszínkrémgyártás, L. C. Thomsen: a tej mechanikai technológiája, E. G. Hastings: tejbakteriológia, E. B. Hart: tej és tejtermékek chemiája, állatok táplálkozása, Harry Steenbock: állatélettan, W. V. Price: sajtgyártás. Ezenkívül látogatást tett más rokonjellegű tudományos intézetekben is. Kísérleti kutatómunkát H. H. Sommer professzor laboratóriumában végzett. Vizsgálatai főleg a mastitis (tőgyulladás) fizikochemiai hatásainak vizsgálatára vonatkoztak. Az állatorvostan tanárával, F. B. Hadley professzorral nagyszámban végzett gyakorlati kísérleteket is amerikai teheneken a mastitis diagnózisára. E. G. Hastings professzor tejbakteriológiai laboratóriumában a tej higiéniai vizsgálatának Amerikában használatos legújabb módszereit ismerté meg. A magyar nemes fűszerpaprikának az amerikai piacon való nagyobb elhelyezési lehetősége érdekében az egyetem sajtműhelyében eredményes kísérleteket folytatott a magyar nemespaprikának a sajtgyártásban való felhasználása irányában.

A Wisconsin-egyetem tanulmányi kirándulásainak során nagyobb körutat tett a szomszédos államokbeli óriási méretű tejközpontok megtekintésére is. Hazautazásakor Jackson professzor ajánlása alapján alkalma volt Amerika legnagyobb vezető élelmiszerüzemeit is meglátogatni, így különösen a chicagói Bowman Dairyt. Emellett társadalmi téren is működött. Bekapcsolódott az egyetemi International Club munkájába is, másrészt különböző egyesületek, illetve iskolák meghívására 3 rádiós és 18 mozgóképes előadást tartott, amelyekben hazánkat ismertette amerikai közönség előtt.

Warlam Árpád (1909, Budapest, róm. kath.), 1933 októberétől 1934 májusáig a kaliforniai Berkeley-egyetemen folytatott főleg hídépítéstani tanulmányokat. Májustól kezdve az Egyesült Államok területén több helyen gyakorlatilag is résztvett mérnöki minőségben vasút- és hídépítéseknel. A következő tanévben is Amerikában folytatja tanulmányait.

XIV. KÉZI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Bella Lujza Mária (1909, Budapest, róm. kath.) hárfaművész, miután az önálló hivatásban dolgozó nők clubja útján nemzetközi ösztöndíjpályázaton elnyerte Mafalda olasz kir. hercegnő 3000 lírás pályadíját, a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól összesen további 1250 pengő tanulmányi segélyben részesült, hogy ezzel a kiegészítéssel a tanév folyamán Rómában a „Principessa Mafalda“ hárfaiskola tanfolyamán résztvehessen. Sikerült is e tanév alatt több tanévre előírt anyagot kitűnő eredménnyel elvégeznie. Emellett három alkalommal nyilvánosan is szép sikerrel szerepelt.

Kiss Tibor (1899, Budapest, róm. kath.), műegyetemi adjunktus (prof. Kotsis), 1934 június közepétől szeptember elejéig folytatta külföldi tanulmányútját az erre a célra nyert 800 pengő összegű (belföldi) ösztöndíjával. Hollandiában Amsterdam, Zaandam, Hilversum, Huisen, Muiderberg, Haarlem, Bloemendaal, Sandvoort, s'Gravenhage, Scheveningen, Delft, Rotterdam, Schiedam, Hoek van Holland nevezetesebb épületeit, a delfti műegyetemen pedig az ottani építészeti oktatás rendszerét ismerte meg. Belgiumban a következő helyeken tanulmányozta az újabb építkezéseket: Antwerpen, Mechelen, Gent, Brugge, Heyst, Het Zoute, Knocke, Blankenberghe, Ostende, Bruxelles, Tervueren, Leuven. Bruxellesben a következő évi világiállítás előkészítő munkálatait is megtekintette. Végül Párizsban a svájci egyetemi hallgatóknak a Cité Universitaire telepén épült otthonát, az Üdvahadseregnek már üzembehelyezett hatalmas Asilumát és egy Auteuilben épített speciális bérházát, továbbá a postaminisztérium új székházát, valamint több más nevezetesebb épületet tekintett meg, így a Beaujon-kórház felhőkarcoló-építkezését Clichyben. Mind a három országban számos kiemelkedő szakemberrel volt alkalma megismerkedni és megvitatni a legújabb építészeti kérdéseket. Tapasza-

latairól a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben „Építőművészeti mozaik“ címen tartott előadássorozatban számol be.

Dr. Krompecher István (1905, Budapest, ág. ev.) a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr részéről 250 pengő tanulmányi segélyt élvezett, amellyel résztvehetett az 1934. évi áprilisi würzburgi nemzetközi anatómus-kongresszuson, ahol „Die Entwicklung der Knochenzellen und die Bildung der Knochengrundsubstanz bei der knorpelig und bindegewebig vorgebildeten sowie der primären reinen Knochenbildung“ címen bemutatással kapcsolatos előadást is tartott. Az előadás a kongresszus értekezései között az Anatomischer Anzeiger 78. kötetének pótfüzetében nyomtatásban is megjelent.

Loschdorfer Anna (1909, Budapest, róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Petz) 300 pengő tanulmányi segéllyel október elejétől január közepéig dolgozott a freiburgi Volksliederarchivban J. Meier professzor vezetése alatt doktori értekezésén és egyben néprajzi vonatkozású egyetemi előadásokat hallgatott. A gyűjtött anyagot J. Meier és Kodály Zoltán professzorok útmutatása alapján dolgozta fel és különösen az énekkincs kialakulásának szociológiai feltételeit kutatta.

Dr. Puky Pál (1904, Kassa, ref.), a budapesti I. számú sebészeti klinika műtőorvosa (prof. Verebély) 300 pengő tanulmányi segéllyel folytatott orthopediai tanulmányokat október elejétől november végéig a berlini orthopediai klinikán Gocht professzor mellett, majd rövidebb időre Giessenbe utazott, ahol a Pitzen professzor vezetése alatt álló teljesen modern berendezésű orthopediai klinika munkásságát figyelte meg. Végül hasonló tanulmányok céljából néhány napot Port professzor würzburgi klinikáján töltött el. Tanulmányútján végzett munkássága alapján készült el „Die Bedeutung der Muskelüberdehnung bei Lähmungen“ című értekezése, amely a Münchener Medizinische Wochenschrift 1934. évi 39. számában jelent meg, továbbá a MONE Orvostársadalmi Szemle 1934. évi 8—9. számában megjelent „Az orthopedia újabb fejlődése Németországban“ című közleménye. Berlini tartózkodása alatt alkalma nyílt arra, hogy „A betegápolás elemei“ című, azóta megjelent munkáját a legújabb irodalom figyelembevételével kiegészítse és a kérdés bibliográfiáját összeállítsa.

Dr. Reichert Róbert (1901, Budapest, róm. kath.), budapesti egyetemi ásvány-kőzettani intézeti adjunktus (prof. Mauritz) 400 pengős utazási ösztöndíjának felhasználásával két tanulmányutat tett. Először Selmecbánya—Hodrusbánya—Szklenó—Geletnek környékének kőzeteit, világhírű riolit típusait, a Magas-Tátra gránitjait és gneiszét, továbbá a Szepes-Gömöri-Érchegység keleti részének geológiai felépítését ismerte meg. Megtekintette Késmárkot, Lőcsét, Iglót és Kassát is. Második útja Németország felé irányult és Salzburg, München, Nürnberg, Mainz, Bonn, Köln, Hamburg és Berlin városokon vezetett át. Különösen az egyetemi intézeteket és gyűjteményeket tekintette meg, utóbbiakban a helyi nevezetességű és a magyar eredetű ásványokat, továbbá egyes zeolitfajtákat tanulmányozott. A Taunusban a bazalt-

áttöréseket, az Eifel-hegységben, a Laachi-tó környékén, vulkáni explóziók változatos kőzettermékeit a terepen tanulmányozhatta. Berlinben résztvett a Deutsche Mineralogische Gesellschaft vándorgyűlésén. Útján különösen Brauns, Chudoba és Kalb professzorokkal, valamint Menzer magántanárral lépett érintkezésbe, akiktől kutatásaival kapcsolatban sok szempontból értékes útmutatásokat nyert. A tanulmányútján gyűjtött kőzetszemplányokat a budapesti egyetemi ásvány-kőzet-tani intézetben helyezte el.

Dr. Szentés Ferenc (1907, Budapest, róm. kath.), gazdasággeológiai intézeti tanársegéd (prof. Lóczy) külföldi geológiai tanulmányok céljára kapott 400 P belföldi kutatási ösztöndíjjal március 30-ika és május 26-ika között Ausztriában volt tanulmányúton, amely idő alatt összesen 1900 kilométernyi utat tett meg, ebből körülbelül 300 km-t gyalog. Kutatásait a hasonló hazai geológiai képződményekkel való összehasonlítás tette szükségessé. Tanulmányútjának első napjait Sopronban töltötte, ahol a bánya- és erdőmérnöki főiskola teleptani tanszékén dolgozta fel az osztrák határtól a Fertő partjáig terjedő részen begyűjtött anyagot. Majd a határon átlépve, Bécsbe utazott. Itt az egyetem földtani intézetében tanulmányozta a stájerországi harmadkori tengeröböl geológiai felépítésére vonatkozó irodalmat és térképanyagot F. E. Suess professzor vezetése alatt. Így előkészülve részt vehetett az A. Winkler Hermaden magántanár által rendezett háromhetes tanulmányúton a stájerországi és nyugatmagyarországi harmadkori képződmények megismerése végett, a következő útirányon: Graz, Werndorf, Leibnitz, Gamlitz, Leutschach, Arnfels, Oberhaag, Eibiswald, Wies, St. Martin, Gleinstätten, Halbenrain, St. Florian, Oisnitz, Graz, Kapfenstein, Gleichenberg, Hochstraden, Neumarkt, Bodisdorf, Fehring, Kapfenstein, Riegersburg, Windisch-Herzmannsdorf, Ilz, Pischelsdorf, Hirndorf, Kulm, Gleisdorf, Weiz, Schökl, Graz. E tanulmányúton nemcsak az Alpok peremének sajátos rétegsorozatát ismerhette meg a jugoszláv határtól a bécsi medencéig, hanem a részletes bejárásokkal áttekintő hegyszerkezeti képet is kapott, valamint számos módszertani szempontból fontos új gondolattal bővíthette tudását. Május havát ismét Bécsben töltötte, ahol az egyetemi földtani intézetben F. E. Suess és L. Kober professzorok, a Geologische Bundesanstaltban pedig L. Waagen főgeológus vezetésével a bécsi medencére vonatkozó geológiai irodalmat ismerte meg, különös tekintettel a földolajkutatásokra. Ezirányú tanulmányait nagyban elősegítette, hogy a legtekintélyesebb szakemberekkel, közöttük Abel professzorral lehetett tudományos érintkezésben és hogy irodalmi tanulmányait a legkiválóbb szakemberek vezetése alatt tartott alkalmi szakkirándulásokkal támaszthatta alá.

BELFÖLDI TUDOMÁNYOS KUTATÓ ÖSZTÖNDÍJASOK.

A budapesti tudományegyetem hittudományi karáról:

Gulovics Andor (1910, Irota, Borsod m., gör. kath.), abszolvált hittudományi hallgató (prof. Martin). Tanulmányi programja szerint foglalkozott a nagygörög egyházatya, Nazianzi Szent Gergely főpapi, írói és szónoki tevékenységével, főképpen a Konstantinápolyban eltöltött évek idején és különösképp tanulmányozta Szent Gergely szereplését a 381-i második egyetemes zsinaton.

Papp György (1909, Nyírgelse, Szabolcs m., gör. kath.), abszolvált theológus, jogszigorló (prof. Baranyay), 400 pengő kutatási ösztöndíjjal folytatta az egyházi közigazgatási jog terén régebben megkezdett munkáját, mely kiterjed a vallás és közérkölciség büntetőjogi védelmére, az egyházi ügyekre vonatkozó hatásköri szabályozásokra, a Codex-után való különleges magyar egyházjog fejlődésére, a magyarországi görög-katholikusság partikuláris egyházjogának történetére és jelenlegi állására, a szentségek és szentelmények kiszolgáltatását szabályozó jogszabályokra. Foglalkozott még ezeken kívül az apostoli adminisztrátorok jogi helyzetével, valamint a kodifikálás alatt álló keleti egyházjog forrásaival és történetével is. Kutatásait a következő tanévre elnyert ösztöndíjjal Rómában folytatja.

Semptey László (1909, Budapest, róm. kath.), Esztergom-belvárosi segédlelkész, Budapest (Wolkenberg professzor). Az erkölestudományi és missziológiai szemináriumban dolgozott. Témája: a katolikus missziók történetének egy formai momentuma volt: a missziók alkalmazkodásának (accomodatio, adaptatio) szabályai. Ennek érvényesülését vizsgálta az egyháztörténelem egyes korszakaiban. Ösztöndíját tulajdonképpen az előző évre nyerte el, de az Ösztöndíjtanács hozzájárulásával jelen tanévben használta fel, amikor is programjának megfelelően értekezését teljesen kidolgozta.

A budapesti ref. teológiai akadémiáról:

Dr. Domján János (1905, Miskolc, ref.), okl. ref. lelkész, Budapest—Kálvin-téri segédlelkész (prof. Hamar). Teológiai magántanári dolgozatát írta meg. A berlini Collegium Hungaricumban és az edinburghi teológiai főiskolán végzett tanulmányok alapján vizs-

gálta Mózes alakját. Tanulmányozta Elő-Ázsia, Szíria, Egyiptom politikai, vallás- és kultúrtörténetét, az el-amarnai ékirásos táblákat és az idevonatkozó ókeleti szövegeket. A bibliai adatok újvizsgálása után kutatta a babilóni, egyiptomi, midianita és él-vallások hatását, s tételesen tárgyalta a mózesi istenfogalom, dekalógus, kultusz, pap-ság kérdését. A szellemtörténeti kutatás elvei alapján megvizsgált adatokból a tudományos irodalom eddigi kísérleteinél részletesebben megkonstruálta Mózes lelkialkatának főbb vonásait, mint szervező, törvényadó és vallásgéniusz. Célja az volt, hogy összefüggő és egységes képet adjon Mózesről és koráról az ezt nélkülöző magyar teológiai irodalomnak. Könyve nyomtatásban a Pápai Református Theológiai Akadémia kiadványai 11. köteteként jelent meg „Mózes“ címmel (Pápa, 1934.). Magántanárrá a pápai Theológiai Akadémia habilitálta.

A budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karáról:

Dr. Jenes Árpád (1908, Budapest, róm. kath.), e tanévben ismét kapott ösztöndíjat a dr. Angyal Pál egyetemi ny. r. tanár vezetése alatt álló büntetőjogi szeminárium keretében végzendő tudományos kutatásaira. Egyrészt a tudományegyetemnek a csehszlovák állammal folytatott nemzetközi perével kapcsolatban fejtett ki munkásságot a felebezési eljárás előkészítő munkálatai kapcsán a levéltári kutatás, valamint a szóbeli tárgyalások előkészítése terén. Az egyetemi per hágai tárgyalásának nyolc napján az egyetem kiküldetésében tartózkodott a holland fővárosban, ahol a latin szövegek tárgyában állott az egyetemi delegáció rendelkezésére. A dr. Gajzágó László magyar főmegbízott által beadott „Contre-Mémoire“ és „Duplicque“ több latin melléklete levéltári kutatásainak eredménye. Összeállította az egyetem felvidéki ingatlanainak leltárjegyzékét, amelyet a perben „Inventaire et superficie des immeubles litigieux de l'Université de Budapest“ címen külön mellékletként használtak fel. Az egyetemi pernek a hágai nemzetközi bíróság előtti befejezése után jelentést készített „Az egyetemi épületek telekkönyvi helyzete“, továbbá „A Studiorum Commissio kialakulása és az egyetemi birtokok kezelésének történeti adalékai“ címmel. Az elmaradt haszon és az egyes ténykérdésekkel kapcsolatban az alsófokú bíróságnál (a magyar-csehszlovák döntőbíróságnál) újrainduló pernek előkészítő munkásságában a tanév végéig állandóan résztvett. E mellett folytatta büntetőjogi működését is. A büntetőjogi szeminárium könyvtára volt, közreműködött a „Büntetőjogi tanulmányok“ című Angyal Emlékkönyv szerkesztésében és társszerkesztője volt a Grill-féle Kis Törvénytár 4. kötetének („A magyar bünvádi perrendtartás szabályai“). Szerkesztette továbbá az Angyal-Szeminárium kiadványainak sorozatát is. Az egyetem büntető jurisdictiójára vonatkozólag levéltári kutatásokat folytatott és dolgozott „Közgazdasági kémkedés“ című tanulmányán. „A római büntetőjog főjellemvonásai“ címen előadást tartott az egyetemi római jogi szemináriumban. A Magyar Jogi

Szemle részére több könyvismertetést írt. E mellett társadalmi és publicisztikai tevékenységet is fejtett ki, mint az Országos Magyar Katholikus Főiskolai Diákszövetség elnöke, a Magyar Nemzeti Diákszövetség és több társadalmi egyesület választmányi tagja, és az Allásnélküli Diplomások Ifjúsági Bizottságának jogászhreferense. Ennek során előadásokat tartott az Emericana jogászblokkjában, a Budapesti Piarista Diákszövetség öregeskereszecsapatában, az Actio Catholica ifjúsági nagygyűlésén. Több cikkét közölte a „Fiatal Magyarország“ című öregeskereszecslap. Tagja volt az 1933. évi Jam!oree vezérkari irodájának. Információi alapján írta meg P. Mesnard professzor a Revue des Jeunes hasábjain a „La Jeunesse Universitaire Catholique Hongroise“ című cikkét.

Dr. Komin Ferenc (1910, Budapest, róm. kath.), jogtudományi doktor belföldi ösztöndíjas munkásságának tárgyát a nemzetközi forgalom vételügylete alkotta, amely irányban dr. Szladits Károly egyetemi ny. r. tanár vezetésével folytatta kutatásait. Miután a Nemzetek Szövetsége római jogegységesítő intézetében a vételbizottság munkájában mint vendégtag résztvett, majd a Kaiser Wilhelm Gesellschaft berlini jogi intézetében a vonatkozó jogirodalmat a hágai tervezet alapulvételével feldolgozta, a jogérvényesítés gondolatától vezérelt és jogösszehasonlító alapon haladó módszeres úton elkészítette „A vétel nemzetközi magánjogi szabályozása“ című tanulmányát, amely a magánjogi szemináriumnak Szladits Károly professzor szerkesztése alatt álló kiadványsorozatában meg is jelent (Budapest, 1934. 94 l.). Az egyes részletkérdésekről a hazai és külföldi szaklapokban több tanulmányt közölt a következő címenek: „Die internationale privatrechtliche Parteiautonomie auf dem Gebiet des Warenkaufes“ (Zentralblatt für Handelsrecht, 1933. okt.), „Jautajuma par liguma dalibnieku autonomiju izveleties piemerojamas tiesibas“ (Jurists, 1933. évf., 4—5. sz.), „A jogérvényesítés szempontja a nemzetközi magánjogban“ (Magyar Jogi Szemle, 1933. dec.) és „Die internationale privatrechtliche Regelung des Kaufs“ (Ἀρχεῖον Ἰδιωτικῆς Δικαίας, 1934. évf., 2. sz.). A Külügyi Szemle 1933 októberi, illetve 1934 áprilisi számában ismertette a római Istituto di studi legislativi és a Kaiser Wilhelm Gesellschaft jogi intézeteinek szervezetét. Publicisztikai tevékenységet a Magyar Közigazgatás hasábjain fejtett ki, ahol a következő cikkei jelentek meg: „A nürnbergi pártgyűlés“ (1933 szept. 7.), „Ausztria“ (nov.12.), „A fasizmus tanítása“ (1934 márc. 11.) és „Gondolatok a választójogi reformról“ (jún. 11.).

A szegedi tudományegyetem jog- és államtudományi karáról:

Dr. Szabó Mihály (1907, Szeged, ref.), a szegedi kir. járásbíró-ságra joggyakorlatra beosztott gyakornok 400 pengő belföldi ösztöndíjban részesülve folytatta magánjogi munkásságát dr. Menyhárt Gáspár egyetemi ny. r. tanár irányítása mellett. Foglalkozott jogösszehasonlító alapon a személyiség magánjogi védelmével a magyar jog szerint. E tárgykörből, amelynek kidolgozását még bécsi kollégiumi

ösztöndíjasként kezdte meg, megírta „Az egyén magánjogi szuverénitásának korlátai a Magánjogi Törvénykönyv-javaslatban“ című dolgozatát, amely a Magyar Jogi Szemle októberi számában jelent meg. Ez év folyamán jelent meg továbbá a Jogtudományi Közlöny február 17-iki számában „A megbízás nélküli ügyvitel a Magánjogi Törvénykönyv javaslatában“ című dolgozata is. Ezenkívül foglalkozott a Szent Korona öröklési jogával, a leszármazó egyenes örökösök és házastárs javára tett végrendelet visszavonásának kérdésével, továbbá az 1920. évi I. t.-c. 13. §-ában foglalt korlátozás értelmezésével nemességet is átruházó örökbefogadás esetére. Végül vizsgálta a meghagyás jogi természetét, valamint az elbirtoklás kérdését a kir. Kúria gyakorlatában. Ez irányú kutatásait még folytatja. Tudományos kutatásain kívül segédkezett professzorának a magánjogi szeminárium munkásságában is.

A pécsi tudományegyetem jog- és államtudományi karáról:

Dr. Birkás Géza (1909, Budapest, róm. kath.) a nemzetközi kereskedelmi szerződések tanulmányozásával foglalkozott. A szükséges könyvanyag beszerzési nehézségei ellenére is igen sok vonatkozó munkát és szerződést tanulmányozott át. Munkájának eddigi eredménye egy ötféves értekezés, amely „A nemzetközi kereskedelmi szerződések alapelvei és rendszere“ címmel az Erzsébet Tudományegyetem nemzetközi jogi intézetének kiadványai sorában fog megjelenni. Jövő kutatásaiban arra a területre kíván visszatérni, amelyből tanulmányai kiindultak: a nemzetközi jog és nemzetközi politika viszonyának kutatására, különösen a nagy és kis állam nemzetközi helyzetének vizsgálatával kapcsolatban. A tanév alatt a Zeitschrift für Völkerrecht 1934. évi 1. számában „Pseudopositivismus und Pseudonaturrechtslehre in der Völkerrechtswissenschaft“ címen megjelent tanulmánya a külföldi tudományos irodalomban is élénk visszhangra talált.

Dr. Somogyi Ferenc (1906, Nára, Vas m., róm. kath.), 400 pengős belföldi tudományos kutató ösztöndíját az egyetemi alkotmány- és jogtörténeti szemináriumban dr. Kérészy Zoltán egyetemi ny. r. tanár irányítása mellett végzett kutatásokra használta fel, amelyek a magyar költségvetési jog történetére vonatkoztak. Összehasonlító alapon foglalkozott nevezetesen a fontosabb európai államok költségvetési jogának kialakulásával, majd a magyar országgyűlések adómegajánlási jogával, valamint költségvetési jogunknak 1848-tól 1918-ig terjedő történetével. Ez irányú kutatásait alapvető és széleskörű jog- és történetfilozófiai tanulmányokkal egészítette ki. Kutatásait a megjelölt irányban még tovább folytatja.

A budapesti tudományegyetem orvostudományi karáról:

Dr. Beznák Aladár (1901, Szatmárnémeti, róm. kath.), egyetemi magántanár, kísérleti kórtani intézeti tanársegéd (prof. Belák), az

idegingerület kémiai átvitelére vonatkozó kísérleteit folytatva, mindenekelőtt a vagusingerületet átvivő acetylcholin biológiai azonosítását kívánta szilárd kísérleti alapokra helyezni. Megfigyeléseket tett az acetylcholin felszabadulás-mechanizmusát illetően is. Vonatkozó munkája a *Journal of Physiology*-ban jelenik meg. Hariss Zoltán orvostanhallgatóval együtt kutatta az összefüggést valamely anatómiai vidék sympathikus idegeinek eltávolítása és ezen terület zsírraktárának megnövekedése között, továbbá a sympathikus idegek befolyását a mellékvesék és a máj C-vitamin-, ascorbinsav-tartalmára. E kutatásairól a *Journal of Physiology*-ban, illetve a *Biochemical Journal*-ban ad számot. Nánássy-Mégay Kálmán orvostanhallgatóval együtt az izzadság acetylcholintartalmára, dr. Tóth László magyar nemzeti múzeumi gyakornokkal a halsavó hatásmechanizmusára vonatkozólag folytatott vizsgálatokat. Itt felsorolt kutatásairól egyúttal a Magyar Élettani Társaság 1934 júniusában Budapesten tartott IV. vándorgyűlésén is beszámolt. Az Anticomman per os ható antidiabeticum hatásmechanizmusának vizsgálatával kapcsolatos eredményeit a *Deutsche Medizinische Wochenschrift*-ben (1934. No. 2., 53.) és a Magyar Orvosi Archivumban jelentette meg. Az Orvosképzés 1934. évi 3. számában ismertette a szervezet koordináló berendezéseit. Szegeden Szent-Györgyi professzor meghívására előadást tartott az autotroph-baktériumok anyagcserejéről. Esetenként helyettesítette főnökét az egyetemi előadások és gyakorlatok megtartásában és mint a Magyar Élettani Társaság jegyzője, segédkezett a társaság elnökének, dr. Vámosy Zoltán professzornak a budapesti vándorgyűlés megszervezésében.

Dr. Mihalik Péter (1903, Temesvár, róm. kath.), egyetemi magántanár, adjunktus (prof. Lenhossék), az emlőspeték kísérletes vizsgálatával foglalkozott. Házinyulak megtermékenyített petesejtjeit a nyúl méhkürtjéből kimosva, sikerült in vitro morulává fejleszteni a kettős blastomérát. Mikrodissectiós kísérletekkel megállapította a zona pellucida és a blastomérák fizikális consistentiáját. A kettős blastoméra egyik sejtjét előlte és megfigyelte az épen maradt másik továbbfejlődését. Továbbá az egyik blastomérát a zona üregéből mikropipettával kiszíva, vizsgálta a másiknak alakváltozását. A házinyúl méhkürtjének hámszámban felfedezte a csillagófejlődésnek egy igen érdekes és a histológusok által eddig nem ismert módját. Vizsgálatait még tovább folytatja. Ezenkívül ebben az évben sikerült egy hosszabb német és egy rövidebb angol értekezést befejeznie.

A szegedi tudományegyetem orvostudományi karáról:

Dr. Blazsó Sándor (1905, Budapest, róm. kath.), gyermekklinikai díjtalan gyakornok (prof. Kramár), főleg a fejlődő szervezet physiológiáját és pharmacológiáját tárgyaló vizsgálatait folytatta. Kutatásait a strychnin hatásának részletes vizsgálatával indította meg. Ezzel párhuzamosan dolgozza ki professzorával együtt a strychnin dosológiáját. További kísérletei a fejlődő szervezet méregtelenítő ké-

pességével foglalkoznak. Ezenkívül kénanyagcsere-vizsgálatokat is végzett és vizsgálta a fejlődő szervezet szerveinek oxydatiós tevékenységét. Kutatásai alapján a szegedi Orvosbarátok Egyesületének november 20-iki és december 2-iki ülésén, az orvosi Nagyhét kapcsán május 31-ikén, a Magyar Élettani Társaság IV. vándorgyűlése keretében pedig június 5-én tartott előadásokat. Munkásságáról ezenkívül nyomtatásban is számot ad.

A debreceni tudományegyetem orvostudományi karáról:

Dr. Kúthy Sándor (1904, Budapest, róm. kath.), élettani és általános kórtani intézeti tanársegéd (prof. Went), 400 pengő összegű ösztöndíjjal folytatta még 1932-ben Berlinben megkezdett vizsgálatait az epekő- és húgyképződés okairól és körülményeiről; ezeket a debreceni Orvosegyesületben be is mutatta április 9-iki előadásában. Professzoraival együtt vizsgálta továbbá a lipoidoknak a vérszérumban való állapotát. Erről közösen számoltak be a Zeitschrift für Immunitätsforschungban „Ueber die Rolle der Serumlipoide“ címen (Bd. 82, 1934, Heft 4.). A micella szerkezetével foglalkozik egy harmadik tanulmánya, amelyet „Az élő anyag submikroszkopos szerkezete“ címen intézetének referáló délutánján, február 12-én adott elő. A tanév végén kéthavi fizetéses szabadságot nyerve, júniust és júliust Párizsban töltötte, ahol sorra megismerte a szakjához tartozó intézetek működését, munkatársait s az ott folyó kutatások irányát, módszereit és szellemét. Így az Ecole des hautes étudesben René Wurmser (oxidációs-reduktív potentialok), Pierre Gérard (dielektromos állandók, permeabilitás, membránpolarizáció), Neda Marinesco (dielektromos állandók, colloidok molekulásúlya) és Jean Champetier (micella-szerkezet), a Collège de France-ban Jean Ducleaux (colloidok biológiája), az egyetemi kémiai intézetben Jean Perrin (colloidkémia, sedimentáció) és Pierre Auger (atomszerkezet), a Pasteur-intézetben pedig Lecomte du Nony (felületi feszültség, stb.) és Macheboef (tb. bacterium kémiai) munkásságával ismerkedett meg. Külön tanulmány tárgyává tette ezenkívül az egész főiskolai oktatási rendszert, főleg a technikait, továbbá két évvel ezelőtti berlini tanulmányainak kiegészítéseképpen az iparostanoncoktatást is.

Dr. Szép Jenő (1903, Debrecen, ref.) bőr- és nemibetegklinikai tanársegéd (prof. Neuber), 400 pengő belföldi ösztöndíjjal folytatta kutatásait. A máj fehérjeanyagcsere szabályozó működésének tanulmányozására a Mancke- és Rohr-féle gelatina vízterhelőpróbát 38 betegen végezte el és 14 esetben kapott pozitív eredményt. Tizenhárom olyan betegnél, akiknél a Manche- és Rohr-féle próba pozitív eredményt adott, elvégezte az Althausen- és Mancke-féle próbát is és 8 esetben kapott mindkét eljárással pozitív eredményt. A máj működésének zavarát ezekkel az eljárásokkal eczema, salvarsan-dermatitis, jódoderma, syphilis II., III. és latens, psoriasis, sclerodermia, actinomycosis, psoropermosis follic. veg. eseteiben tudta megállapítani.

A pécsi tudományegyetem orvostudományi karáról:

Dr. Ernst Jenő (1895, Baja, izr.), egyetemi magántanár izomélet-tani kutatásait folytatta (prof. Rohrer), amelyeknek eredményeit társszerzőkkel együtt készített következő hat dolgozatában mutatja be: „Gebundenes oder freies Kalium im Muskel“, „Permeabilität und Ionenkonzentration bei Muskeleregung“, „Volumverminderung bei der Muskelkontraktion“, „Milchsäurebestimmung im Blut“, végül „Muskelelastizität und die Kontraktionstheorien“ címen két külön értekezés. Ezek közül a három első már meg is jelent a Pflügers Archiv für die gesamte Physiologie des Menschen und der Tiere 234. kötetében, a 3. és 4. füzetben (1934.).

Dr. Tóth Géza (1907, Pécs, román. kath.), kémiai intézeti fizetés-telen tanársegéd (prof. Zechmeister), kutatásai során főleg a polysaccharidokkal foglalkozott. Ezirányú kísérleteiről és eredményeiről professzorával és részben több társszerzővel együtt írt következő dolgozataiban számol be: „Állati cellulóz részleges lebontása“ (Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője, 50. köt., 1933, 430—440. l., németül a Hoppe—Seyler's Zeitschrift für physiologische Chemie 215. köt., 1933, 267—276. l.), — „Über den enzymatischen Abbau der Cellulose und ihrer Spaltprodukte“ (Justus Liebig's Annalen der Chemie, 503. köt., 1933, 1. füzet), — „Untersuchung eines neuen fossilen Harzes: Kiscellit“ (Centralblatt für Mineralogie, Abteilung A., No. 2., 1934., 60. l.), — „Über die Chitin-Spaltung durch Emulsin-Präparate“ (Berichte der Deutschen Chemischen Gesellschaft, 1934, 67. évf., 1. füzet, 1. l.), — „Vergleich von pflanzlichen und tierischen Chitin“ (Hoppe—Seyler's Zeitschrift für physiologische Chemie. 223. köt., 1934, 53—56. l.), végül „Über die Polyose der Hefemembran. II.“ (Biochemische Zeitschrift, 270. köt., 4—6. füzet, 1934.).

A budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karáról:

Dr. Bakács István János (1908, Budapest, román. kath.), okl. középiskolai tanár, levéltári gyakornok (prof. Mályusz), 400 pengő ösztöndíjjal Hont vármegye településtörténetére vonatkozó kutatásait befejezte. Az Országos Levéltárban, illetve a Magyar Nemzeti Múzeum levéltári osztályában a különböző családi levéltárakat sikerült átnéznie. Különösen a Balassa-, Beniczky-, Berényi-, Esterházy-, Forgách-, Géczy-, Ghiczy-, Gosztonyi-, Liptay-, Luka-, Mádách-, Majthényi-, Nedeczky-, Nyáry-, Szentiványi- és Tihanyi-családok levéltárát tekintette át jóval több mint 200 fasciculus terjedelemben. A tanév második felében a M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum könyvtára által kiadásra került magyar mezőgazdasági bibliográfia szerkesztésében vett részt. Az 1931/32. tanévben Bécsben folytatott levéltári kutatásai eredményeképpen elkészült és megjelent: „A sómonopólium Magyarországon III. Károly korában“ című értekezése a Századok 1933. évi pótfüzetében.

vitéz Barnóthy Jenő (1904, Kassa, róm. kath.), szigorló bölcseész (prof. Tangl), a kozmikus sugárzás vizsgálatával foglalkozott. Készített egy koincidencia-jelzőkészüléket $\frac{1}{100.000}$ másodperce felbontóképességgel, mely iránymérésnél az eddigi berendezésekkel szemben 2500-szor nagyobb pontosságot enged meg. Készített egy szabályozót, mely a számlálócsövek érzékenységét 0,05%-ra állandóan tartja, míg az eddigi méréseknél 10%-os érzékenységingadozással kellett számítani; továbbá (Forró Magdolna tanársegéddel együtt) egy iránymérő berendezést, amely a kozmikus sugárzásnak a föld mágneses terében történő eltérítését mutatja és egy regisztráló berendezést, mely automatikusan csillagidő szerint 20 percenként összezezi és folytatólag filmszalagra rögzíti a mérési eredményeket. Februártól kezdve vizsgálta a kozmikus sugárzás csillagidő periodicitását. A kozmikus sugárzás atomrombolására vonatkozó számításait Messerschmidt újabb mérései is igazolták. A Természettudományi Közöny számára összefoglaló dolgozatot írt a kozmikus sugárzásról, mely az 1933. évi Rauer-pályadíjat nyerte el. Megjelent dolgozatai: „Bemerkungen zur Atomzertrümmerung durch Ultrastrahlung“ (Zeitschrift für Physik, 85. köt., 3. és 4. füzet), „Koinzidenzregistriermethode mit 10^5 sec. Auflösungsvermögen“ (Die Naturwissenschaften, 21. évf., 47. füzet), „Über die Sonnenzeitliche Periode der ungefilterten Ultrastrahlung“ (Zeitschrift für Physik, 89. köt., Forró Magdolna társszerzőségével).

Dr. Belitzky János (1909, Losonc, róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Domanovszky), 400 pengős belföldi ösztöndíjban részesülve, átnézte az Országos Levéltárban a Nógrád vármegyére vonatkozó XVI—XVII. századi dicalis conscriptiókat, a XVI., XVII. és XVIII. századi úrbéri összeírások jobbágyneveit és az 1715. és 1720., valamint az 1711. évi országos összeírásokat. A Nemzeti Múzeum levéltárában a Balassa-család iratait kutatta át és a kiadott középkori okleveles anyagot. E kutatások alapján Nógrád vármegye demográfiai képeinek kialakulását óhajtja megrajzolni.

Dr. Erdélyi János (1905, Balassagyarmat, róm. kath.), egyetemi önkéntes gyakornok (prof. Mauritz), ösztöndíját ásvány- és kőzet-kémiai tanulmányokra nyerte. Munkáját a királyi József-Műegyetem szerves kémiai intézetében (prof. Zemplén) végezte. Tanulmányai folyamán tisztázta a dunabogdányi Csódi-hegy zeolithjainak kémiai összetételét. A vizsgálatok eredményét a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője LI. kötetének 425—441. lapján megjelent, Reichert Róbert tanársegéddel együtt „A Csódi-hegy ásványairól“ címen közzétett dolgozata közli. Ezenkívül beható vizsgálat alá vette a balatonvidéki bazaltok közül a Szent György-hegy és a Badacsony kőzetét, melyeket a geokémiai szempontból fontos ritkább elemek szempontjából is megvizsgált.

Dr. Hajósy Ferenc (1906, Budapest, róm. kath.), nagykallói reálgimnáziumi tanár (prof. Cholnoky), 400 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat élvezett. Több hónapon át a Magyar Királyi Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézetben dolgozott, ahol Magyar-

ország csapadékeloszlásával és annak évi periodusával foglalkozott és elkészítette Magyarország csapadéktérképét, majd a tanév folyamán befejezte és sajtó alá rendezte kutatásainak eredményeképpen több mint 500 megfigyelőállomás adatait feldogozó értekezését, amely „A csapadék havi és évi középértékei Magyarországon“ címmel a Vízügyi Közlemények 1934. évi évfolyamában meg is jelent.

Dr. Haraszthy Gyula (1910, Sárbogárd, Fehér m., ref.), egyetemi tanársegéd (prof. Császár), 400 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat élvezett. Az ösztöndíjat magyar irodalomtörténeti kutatásokra kapta. A nemzeti klasszicizmus korával, nevezetesen a klasszicizmus irodalomelméletével foglalkozott. Ennek az irodalomelméleti hagyománynak egy részét, Kemény Zsigmond irodalomszemléletét feldolgozta. Ezenkívül bírálatokkal és cikkeivel figyelemmel kísérte a szépirodalom és a tudományos irodalom termékeit. A bírálatok és cikkek az Irodalomtörténeti Közleményekben, a Budapesti Szemlében és a Protestáns Szemlében jelentek meg. Résztvett az Irodalomtörténeti Közlemények szerkesztésében is, Császár professzor mellett, mint segéd-szerkesztő.

Dr. Ivánka Endre (1902, Budapest, róm. kath.), egyetemi magántanár, az aristotelizmus és a platonizmus közötti viszonyt kutatta egyrészt az aristotelizmusnak a platonizmusból való fejlődése tekintetében, másrészt az e két bölcsészet szintéziséből kialakult későbbi szisztémák szempontjából. Az első kérdésre vonatkozólag megvizsgálta Aristoteles Metaphysikájának azon helyeit, melyekben Platon ellen polemizál és vizsgálata eredményeit „Milyen helyet foglal el a Platon elleni polemia Aristoteles Metaphysikája szerkezetében?“ című dolgozatában foglalta össze, melyet a Magyar Tudományos Akadémia I. osztályának ülésén olvas fel. Megírta továbbá „Nyssai Szent Gerely ismeretelmélete“ című művét. Ezenkívül „Zur Philosophie Wl. Solowjews, Russentum und Vätertheologie“ címen tanulmányt írt az *Orientalia Christiana* XXXII. kötetébe (89. füzet, 1933).

Dr. Juhász Jenő (1893, Gálszécs, Zemplén m., ref.), polgári iskolai tanár (prof. Gombocz). Főfeladata volt a Nyelvtudományi Közlemények 1—49. kötete mutatójának elkészítése. Az anyaggyűjtést elvégezte, de hátra van még az egyes adatoknak újból való ellenőrzése, az anyag elrendezése és a nyomda számára való elkészítése. A mutatóval nem készülhetett el teljesen, mert a 49. kötet csak a jövő év folyamán fog megjelenni. Nemesak címjegyzékből, tárgy- és magyar szómutatóból fog állani, hanem felvette a jegyzékbe minden ural-altáji nyelv minden magyarozott vagy egyeztetett szavát. Terjedelme előreláthatólag 30 ív körül fog mozogni és a Nyelvtudományi Közlemények 50. köteteként jelenik meg. A mutatón kívül nyelvtudománnyal más irányban is foglalkozott és több dolgozata jelent meg a Magyar Nyelvben és a Nyelvtudományi Közleményekben.

Dr. Kárpáti Zoltán (1909, Sopron, ág. ev.), egyetemi díjas gyakkornok (prof. Tuzson), növényföldrajzi kutatásokra kapott belföldi tudományos kutató ösztöndíjat. A vegetáció kezdetétől kisebb-nagyobb

gyűjtőkirándulásokat tett Magyarország különféle területeire, részben azok növényzetének megismerése céljából, részben pedig azért, hogy esetleges újabb adatokkal gyarapítsa hazánk flórájának ismeretét. E kirándulások főképp Budapest környékét ölelték fel, de járt még a sopron- és vas megyei hegyvidéken, a Vértes-hegységben, sőt Dalmáciában, Isztriában, Horvátországban is. A tanév folyamán tette közzé „Újabb adatok Sopron vármegye flórájához, II.“ (Vasi szemle, 1934, 2. szám) című dolgozatát. Ezenkívül az index Horti Universitatis Budapestinensis ezévi kötetében jelenik meg egy általa bemutatott új keverékfajnak, a *Rhamnus Gayeri*nek ismertetése is.

Dr. Lakó György (1908, Jánoshalma, Bács-Bodrog m., róm. kath.), okleveles középiskolai tanár (prof. Zsirai), 400 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat élvezett. Doktori szigorlatot tett „summa cum laude“ eredménnyel. Nyelvészeti tanulmányait tovább folytatta s tanulmányainak eredményeképpen a következő dolgozatok jelentek meg: „A magyar nyelv szóvégi magánhangzóiról“ (Magyar Nyelv: 1933), „Tierridi Ungärmäld (Lívlí: 1934), „A lív népről“ (Földgömb: 1934), „A permi nyelvek szóvégi magánhangzói“ (Nyelvtudományi Közlemények: XLVIII. és XLIX. köt.). A Nyelvtudományi Társaságban a folyó tanévben két előadást tartott: „Lív nyelvrokaink“ és „Zürjénvépsze kapcsolatok“ címen.

Dr. Lazicius Gyula (1896, Újpest, róm. kath.), egyetemi magántanár, nyelvész (prof. Melich). Fonológiai vizsgálatokat végzett. Különösen három elméleti kérdés foglalkoztatta: a hangváltozások lefolyásának, fonémek keletkezésének, illetve pusztulásának és a hangtörténeti összefüggéseknek kérdése. Kutatásainak eredményét „Bevezetés a fonológiába“ (Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai, 33. sz.) című munkájának harmadik részeként tette közzé és külön is megjelentek a Nyelvtudományi Közlemények 48. kötetének 3. füzetében. Elkészítette továbbá „Bevezetés a fonológiába“ című munkájának ismertetését a *Revue des Etudes Hongroises* számára; ugyanott jelennek meg az első hozzászólások is e munkához A. Sauvageot és L. Novák tollából. Ezenkívül néhány kisebb cikke jelent meg a *Magyar Nyelv* és a *Magyarosan* folyóiratokban.

Dr. Lelkes István (1905, Körmend, Vas m., róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Eckhardt), 400 pengős ösztöndíjjal a magyar-francia szellemi kapcsolatokra vonatkozó eddigi munkásságát folytatta. Foglalkozott minden nevesebb Magyarországon 1848—1914 között megfordult francia utazó hazánkról írt munkájával, fényt derített itt tartózkodásuk körülményeire, felkutatta magyar ismerőseiket s különböző szempontok szerint csoportosítva ismertette Magyarországról alkotott véleményüket. Különösen nagy figyelmet szentelt annak, hogyan rajzolják a nálunk járt franciák a magyar karaktert, a századvégi liberális politikát, milyen véleménnyel vannak a magyar irodalomról és művészetről és milyen jövőt jósolnak a magyarságnak multja, faji adottságai és az általános európai helyzet tekintetbevételével. Tanulmánya részben a *Nouvelle Revue de Hongrie*ban, részben a *Revue des Etudes Hongroises*ban jelenik meg.

Dr. Nagy Ferenc (1910, Budapest, róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Alföldy). Ókortudományi, elsősorban antik vallástörténeti tanulmányokat folytatott. „Szépség-idea és Aphrodite a görög iradalomtudományban“ című dolgozatát bemutatta a Budapesti Philológiai Társaság február havi ülésén. A „Fenségéről“ szóló görög irodalomtudományi művet magyarra fordította és magyarázatokkal fűzött hozzá; ezt a Magyar Tudományos Akadémiához nyújtja be. Cikkei, bírálati, ismertetési jelentek meg az Egyetemes Philológiai Közönyben. Ezenkívül folytatta anyaggyűjtését a pannóniai vallástörténetre, az antik halotti kultuszra (halottsiratás) és a görög muzsikára vonatkozólag, valamint doktori disszertációjának tárgyköréből (északi nyelvrokonaink az antikvitásban) is.

Nagy Zoltán (1905, Békásmegyér, Pest m., ref.), művészettörténész, egyetemi gyakornok (prof. Gerevich). A magyar litográfia történetével foglalkozott. A gazdag anyag összegyűjtésén, elrendezésén, történeti és stílusfejlődésének megállapításán kívül kutatta a litográfiának, mint a múlt század 20—50-es évei legerjedtebb grafikai ágának a magyar művészi és kulturális életben betöltött szerepét a kiállítások pótlása, a folyóiratok, évkönyvek stb. illusztrálása terén. A történeti összefoglaláson kívül lexikális adattárban közrebocsátja hozzávetőlegesen 200 művész életrajzi adatát, kőrajzainak jegyzékét s a rájuk vonatkozó bibliográfiát, valamint a Pest-Budát ábrázoló kőrajzok külön jegyzékét.

Dr. Raabstern (Just) Béla (1906, Pozsony, róm. kath.), 400 pengős ösztöndíjjal az újkori francia katolikus irodalom kialakulásával és úttörőivel foglalkozott (prof. Eckhardt). A megindulás eszmei és lélektani indokait vizsgálta, majd sorra véve az egyes írókat (mint Baudelaire, Verlaine, Huysmans, Bloy, Bourget, Bazin, Jammes, Mercier, Le Cardonnell, Marie Noel stb.), esztétikai és etikai szempontból igyekezett egyéniségüket és jelentőségüket meghatározni s egyúttal beállítani őket a fejlődésbe. Nyáron egy hónapig Párizsban dolgozott a Bibliothèque Nationaleban, hogy anyagát kellően kiegészíthesse. Munkájának első kötete a felsorolt írókat tárgyalja, a második a jelenkori francia katolikus irodalommal foglalkozik. Munkája anyagából már eddig is számos kivonatos tanulmány jelent meg a Katolikus Szemle, a Magyar Kultúra és a Korunk Szava hasábjain.

Dr. Róna Éva (1907, Budapest, ref.), az angol nyelv és irodalmi tanszék díjtalan tanársegéde (prof. Yolland). Az angol-magyar szellemi kapcsolatok történetével foglalkozott. A középkori angol krónikák magyar vonatkozású adatait gyűjtötte össze. Kutatásaiban a XIV. századig jutott el. Ezek az adatok főleg a következő tárgyköröket ölelték fel: 1. Edmund és Edward angol hercegek magyarországi tartózkodása Szent István korában. 2. Magyarország szerepe a kereszt-hadjáratokban. 3. Tatárjárás. 4. Skóciai Szent Margit és magyarországi Szent Erzsébet története. A tanév folyamán végzett kutatásainak kiegészítése céljából a nyári hónapokat Angliában töltötte, ahol a British Múzeumban és a Bodleyan-könyvtárban dolgozott.

Dr. Szabó Richárd (1898, Budapest, ref.), a budapesti ref. gimnázium tanára (prof. Császár). A nemzeti klasszicizmus befejező korának költői közül foglalkozott Ábrányi Emil, Bárd Miklós, Jakab Ödön, Kozma Andor, Rudnyánszky Gyula, Szabolcska Mihály, Vargha Gyula költői működésével, összeállította nevezettek műveinek további és a rájuk vonatkozó ismertetéseknek, cikkeknek, önálló műveknek teljes bibliográfiáját. Tüzetesen Vargha Gyula, Kozma Andor, Bárd Miklós és Szabolcska Mihály lírájával foglalkozott s eddigi anyaggyűjtése eredményeképpen a következő tanulmányok anyaga áll készen: „Költői hatások Vargha Gyula költészetén“, „Vargha Gyula vallásos és hazafias költészete egyéni pesszimizmusával kapcsolatban“, végül egy teljes Kozma-monográfia, amely Kozma rövid életrajzán kívül költészetének gyökereire, fejlődésére, sajátosságaira, nyelvére és eszmei tartalmára tér ki.

Dr. Tóth Dénes (1908, Budapest, ref.), bölcsészettudományi doktor (prof. Horváth). A pszichológia területén folytatott zenetudományi kutatásokat. A zenei alkotás lélektanára vonatkozó hazai és külföldi szakirodalom feldolgozása mellett foglalkozott a zenei alkotók levelezésének és nyilatkozataik idevonatkozó részének elemzésével, továbbá a kísérleti lélektan eszközeivel vizsgálat tárgyává tette a felnőttek, a gyermekek, majd a szellemileg fogyatékosak muzikalitását, különös tekintettel az elemi zenei alkotó, illetve formáló tevékenységre. Kutatásainak eredményei alapján egy összefoglaló munka megírását vette munkába a zenei alkotás lélektanára vonatkozólag.

A szegedi tudományegyetem bölcsészettudományi karáról:

Dr. Joó Tibor (1901, Kolozsvár, ref.), ösztöndíjas gyakornok a Magyar Nemzeti Múzeum Hírlaposztályán (prof. Bartók). Folytatta történet- és kultúrfilozófiai tanulmányait. Előkészítette egy e tudományok egész problematikáját rendszeresen tárgyaló mű anyagát. Ennek egy fejezetét a történeti tényezők rendszeréről a Filozófiai Társaságban bemutatta. (Szövege a Századokban jelenik meg.) Egy a Magyar Szemlében megjelent tanulmányban a barokk lényegére vonatkozó újabb felfogásokat elemezte. Emellett kilenc kisebb cikket és tizenhét könyvismertetést írt. Ösztöndíjas évében megjelent tanulmányai és cikkei: „A harmincévesek generációs problémája“ (Protestáns Szemle, 42. évf., 211. sk. 11.), „A művelt ember“ (u. o., 43. évf., 266. sk. 11.), „Egy évfordulóra“ (Nyugat, 27. évf., I. k., 387. sk. 11.), „Elefántosonttorony és világnézet“ (u. o., 26. évf., II. k., 174. sk. 11.), „Harc a szellemért“ (Protestáns Szemle, 43. évf., 216. sk. 11.), „Korunk jelszava“ (u. o., 43. évf., 5. sk. 11.), „Magyar filozófia“ (u. o., 43. évf., 327. sk. 11.), „Pauler Ákos“ (Nyugat, 26. évf., II. k., 170. sk. 11.), „Újabb felfogások a barokkról“ (Magyar Szemle, 19. k., 146. sk. 11.), „A történeti tényezők rendszere“ (Századok), „Liberálizmus és etátizmus“ (Társadalomtudomány).

A debreceni tudományegyetem bölcsészettudományi karáról:

Dr. Barna Béla (1909, Máramarosziget, ref.), okl. középiskolai tanár, egyetemi tb. tanársegéd (prof. Dávid), 400 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat élvezett. A komplex-változós medium aritmetiko-geometrikum elméletével foglalkozott. Kimutatta, hogy az ú. n. *Lagrange*-féle differenciálegyenlet elméletének tekintetbevétele nélkül, az általa elemi függvénytanú úton általánosított egy határértéktétel segítségével el lehet jutni a med. ar. geom. jellegzetes tulajdonságaihoz anélkül, hogy az algorithmus szokásos, ϑ -sorok segítségével történő uniformizálását elvégeznők. Eljárása során a modul-függvényre vonatkozó transzformáció-képletekhez is eljutott. Dolgozata a *Journal für die reine und angewandte Mathematik* szaklapban jelenik meg.

Dr. Noszky Jenő (1909, Késmárk, ág. ev.), okleveles középiskolai tanár, tb. tanársegéd (prof. Telegdi-Roth). 1933 szeptember hónapjában mintegy három hétig tartó geológiai felvevő- és gyűjtő-kiránduláson volt Zircen és környékén. Az itt szerzett megfigyelési anyagnak és a gyűjtött paleontológiai anyagnak feldolgozásával foglalkozott októbertől március közepéig. Az alsókrétakorú rétegek Zirc-környéki ismeretlen előfordulásáról 1934 február 21-én előadást tartott a Magyarhoni Földtani Társulat szakülésén. A kutatások főcélját tevő északi Bakony krétarétegeinek feldolgozása közben szükségessé vált néhány pont részletes megvizsgálása, amit március végén el is végzett. A már három éve folyó intenzív kutatásainak összefoglalását is elkészítette és „Adatok az északi Bakony krétaképződményeinek ismeretéhez” címen a Debreceni Tisza István-Tudományegyetem Ásvány-Földtani Intézetének 3. számú közleményeként meg is jelentette.

A pécsi tudományegyetem bölcsészettudományi karáról:

Dr. Berky Imre (1902, Pápa, róm. kath.), 400 pengős belföldi ösztöndíjjal folytatta már az előző években megkezdett logikai tanulmányait, dr. Halasy Nagy József ny. r. professzor vezetése alatt. Főképpen a logikai érvényesség problémájával és ezzel kapcsolatban a szubzisztenciát általános alapvetésével foglalkozott. Később vezetőtanára útmutatása alapján a magyar logikai irodalom történetére vonatkozó kutatásokat folytatott, elsősorban annak bibliográfiáját állította össze, hogy nagyobb munkája számára a megfelelő adatokat megszerezhesse. Több ismertetést írt az *Athenaeumba*. A tanév első felében *summa cum laude* szerezte meg a bölcsészettudományi doktorátust.

Ungár László (1905, Budapest, róm. kath.), 400 pengős ösztöndíjjal dr. Holub József ny. r. tanár vezetése alatt folytatta az 1848—49-es évek pénzügytörténetére vonatkozó tanulmányait. Dolgozatának levéltári anyagát az Országos Levéltárban, a Nemzeti Múzeumban, a pestvármegyei és a székesfehérvári levéltárban gyűjtötte össze. Tanulmánya foglalkozik a földbirtokos-nemesség anyagi helyzetével, a liberális ellenzék pénzügyi eszméinek kialakulásával, a magyar kormány

hivatalbalépését követő idők pénzügyi helyzetével, a pénzügyminiszter hitelműveleteivel, költségvetési előirányzatával, adójavasolataival és a pénzügyi kezeléssel. Végül összefoglalja az önvédelmi harc szervezéséhez szükséges pénzügyi erők működését és a háborúnak a gazdasági életre gyakorolt hatását.

A szegedi tudományegyetem matematika-természettudományi karáról:

Dr. Bruckner Győző okl. vegyész-mérnök, egyetemi tanársegéd (prof. Széki), 400 pengő ösztöndíjjal. A propenyl-láncú phenol-aetherek pseudonitrositjainak tanulmányozásával foglalkozott. Arra törekedett, hogy e vizsgálatok révén az ephedrin és nor-ephedrin típusú alkanol-amin származékok, továbbá ezeken át bizonyos isochinolin származékok (főleg papaverin típusú vegyületek) új racionális szintézisének alapjait fektesse le. Végzett munkájáról a következő négy értekezés számol be: „Über das Pseudonitrosit des Asarons“ (Journal für praktische Chemie, 138, 268—274; 1933.), „Az asaron-pseudonitrosit és átalakulási termékei“ (Magyar Chemiai Folyóirat, 40. évf., 1—4. füzet, 1934.), „Tanulmányok egy új alkanol-amin synthesis köréből (Egy reversibilis N—O-acylvándorlásról. A 3'4-dimethoxy-norephedrin és az 1'3-dimethyl-6'7-dimethoxy-isochinolin synthesis)“, „Reversibilis acylvándorlás oxy-hydroxylamino származékoknál“. (Utóbbi kettő kéziratban készült el és előreláthatólag a Liebigs Annalen der Chemieben jelenik meg.)

Dr. Vargha László (1903, Berhida, Veszprém m., ref.), a szegedi egyetem organikus-kémiai intézetében dr. Széki Tibor egyetemi ny. r. tanár mellett végezte kutatásait. Ez évben is a szénhidrátok kémiája terén korábban megkezdett munkásságát folytatta, amelynek során a megkezdett vizsgálatokat részben sikerült befejeznie. Ezen eredményei a Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft 1934 júliusi számában jelennek meg „Zur Kenntnis der Acylwanderung in der Zuckergruppe“ címmel. Az 5 methyl-glucose szintézisére, továbbá a sorbitra vonatkozó kutatásait még folytatja.

A közgazdaságtudományi karról:

Dr. Balogh Károly (1905, Budapest, róm. kath.), okl. felsőkereskedelmi iskolai tanár, egyetemi gyakornok, 400 pengős ösztöndíjjal a Közgazdaságtani és Szociálpolitikai Szemináriumban dr. Erődi-Harrach Béla professzor vezetésével foglalkozott a munkajoggal szociálpolitikai szempontból. Ebben a tárgykörben különösen a kollektív szerződések elméletét és gyakorlatát tette kutatás tárgyává. A vonatkozó fontosabb elméleti munkák áttanulmányozásán kívül személyes utánjárással sikerült a munkavállalói és munkaadói szervezetek adatait is megszereznie és így a kérdést elméletileg és gyakorlatilag megvilágítva, széleskörű anyagot rendszerezve és feldolgozva elkészítenie „A kollektív szerződések és jelen állásuk Magyarországon“ című munkáját, amelyet sajtó alá is rendezett.

Dr. Glaser Lajos (1903, Rétság, Nógrád m., róm. kath.), gazdaságföldrajzi intézeti tanársegéd (prof. gróf Teleki), települési és gazdaságföldrajzi tanulmányok során két irányban végzett kutatásokat. Egyrészt a „Dunántúl közlekedésföldrajza“ című doktori értekezésének kiegészítésére földrajzi szempontból feldolgozta a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal által rendelkezésére bocsátott 1909. évi részletes külkereskedelmi kéziratos anyagot, másrészt Magyarország honfoglaláskori települését tette kutatás tárgyává, különös tekintettel Somogy, Vas, Zala és Veszprém, továbbá Győr, Komárom, Moson, Nyitra, Pozsony és Sopron vármegyék területére vonatkozólag. Feladatának megoldásánál a földrajzi tényezők fontosságából indult ki és ezeket történelmi és nyelvészeti adatokkal összehasonlítva, sikerült a problémára tudományosan megalapozott feleletet adnia. Munkásságát, amelynek eddigi eredményeit széleskörű adatokon alapuló térképezések őrzik, még tovább folytatja, nevezetesen a XIII—XIV. századi nemzetségi birtokviszonyok okleveles vizsgálata és a szerves helynévesoportok részletes kutatása irányában. Ezirányú munkásságát nagyban megkönnyíti az a körülmény, hogy május havától kezdve a Magyar Nemzeti Múzeum levéltári osztályánál nyert alkalmazást.

Dr. Kádár László (1908, Osové, Bács m., ref.), gazdaságföldrajzi intézeti tanársegéd (prof. gróf Teleki), 400 pengő belföldi tudományos kutató ösztöndíjjal azt a gazdag tudományos anyagot dolgozta fel, amelyet mint Almásy László expedíciójának geográfusa 1933 tavaszán három és fél hónap alatt a líbiai sivatagban gyűjtött. Ott mintegy 500 km hosszú, eddig teljesen ismeretlen útszakaszon térképezte a Gilf Kebir-plató környékét. Földrajzi és geológiai megfigyeléseken kívül archaeológiai és természetrajzi gyűjtést is végzett. Munkásságáról előzetes jelentésnek tekinthető a Magyar Földrajzi Társaság 1933 október 12-i szakülésén „Beszámoló Almásy László Ede 1933 évi líbiai expedíciójának tudományos munkájáról“ címen tartott előadása. Ezután megszerkesztette az általa felvett térképet és rajzolt az útvonalról egy nagyméretű áttekinthető térképet is. Ezek a Geographical Journal LXXXIII. kötet 450. és 452. oldalán jelentek meg. Szaharai futóhomok-tanulmányainak kiegészítésére áttanulmányozta a fontosabb magyar, német, angol és a nélkülözhetetlen francia és olasz irodalmat, amelyeket saját tapasztalataival egybevetve, megírta „A Study of the Sand Sea in the Libyan Desert“ című cikkét, amely szintén a Geographical Journal jelzett kötetében jelent meg (470—478. l.). A Gilf Kebir-plató szerkezetére és morfológiájára vonatkozó megfigyeléseit „La Morphologie du plateau du Gilf Kebir“ címen foglalta össze az Egyiptomi Kir. Földrajzi Társaság Kairóban megjelenő évkönyve számára, amely tanulmánya a Földrajzi Közleményekben magyarul is megjelenik. A líbiai homokbuckák megismerése és a magyar homokformákhoz való hasonlósága arra indította, hogy hazatérve, összehasonlító tanulmányokat folytasson a magyar futóhomok-területeken. E végből 1934 tavaszán több alkalommal vizsgálta a Budapest és Vác közötti részeket. Kutatásait a közeljövőben a Duna—Tisza közére, valamint a Tiszántúlra is ki óhajtja terjeszteni,

amivel egyúttal a líbiai expedíció miatt időlegesen abbahagyott témájához, a Nagykunság tanulmányozásához kíván visszatérni.

Dr. Polzovics Iván (1909, Budapest, róm. kath.), fizetéstelen tanársegéd (prof. Egyed), 400 pengő összegű belföldi tudományos kutató ösztöndíjjal a nemzetközi vizsálytelosztó jog újabb alakulása körében végzett tanulmányokat és ennek során a különböző nemzetközi szerződésgyűjtemények figyelembevételével összegyűjtötte, kritikailag feldogozta és rendszerbe foglalta mindazt az anyagot, amely a nemzetközi jognak ebben az ágában a világháború után két- és többoldalú nemzetközi szerződések formájában létrejött. Különösen behatóan foglalkozott a Nemzetek Szövetsége egyességokmányának, a Kellog-paktumnak és az 1928 szeptember 26-i ú. n. generálaktának analizisével. Ösztöndíjas éve alatt jelent meg korábbi tanulmányainak eredményeképpen a lateráni szerződésről írt nagyobb munkája a Szent István-könyvek sorozatában.

A műegyetemről:

Bognár Aurél (1909, Zalaszentgrót, róm. kath.), fizetéstelen műegyetemi gyakornok (prof. Varga), 400 pengő ösztöndíjjal MoO₃ katalizátor jelenlétében nagynyomású hidrogénezésnél növekvő kénmennyiségek hatását vizsgálta fenolra és krezolra. A hidrogénezést 100 atmoszféra kiindulási nyomással 480°-on végezte. A kén hatását a keletkezett gáz- és folyadékfázisok vizsgálata alapján állapította meg. A katalizátor mellé adagolt kén hatására több gázalakú szénhidrogén keletkezett. Kísérletei szerint a folyadékfázisban a hidroaromás és paraffin szénhidrogénekkal arányosan az alacsonyabb forrponjú párlatok mennyisége növekszik. Arra a megállapításra jutott továbbá, hogy mind a fenol, mind pedig a krezol esetén a változások egyező irányúak, csak a krezolnál a gázalakú, a fenolnál viszont az alacsonyabb forrponjú folyadékok mennyisége nagyobb.

Kemény János (1904, Mezőhegyes, ág. ev.), okl. gépészmérnök, műegyetemi tanársegéd (prof. Pogány), 400 pengő belföldi ösztöndíjban részesülve, a rádiókészülékek szelektivitásvizsgálatával foglalkozott. A vizsgálatot katódoscillográffal végezte olyan módon, hogy a katódoscillográf egyik lemezpárját a készülék hangszórójának sarkaira kötötte, másik lemezpárját pedig egy elhangolható modulált kísérleti adóállomás elhangolásával automatikusan arányos feszültséggel vezérelte. Így a készülék rezonanciagörbéje közvetlenül megjelenik a katódoscillográf ernyőjén, szemben az eddig szokásos hosszadalmas pontról-pontra való felvétellel. Az eljárás igen egyszerű módot nyújt nemcsak a készülékek kvalitásának üzem közben való megítélésére, hanem arra is, hogy a készülék rezgőköreinek gyártás alatti beállítása egyszerűen eszközölhető lehessen. Ezenkívül folyamatban vannak elektroncsövek és fotocellák zörejefektusaira vonatkozó vizsgálatai is.

Lehoczky György (1901, Vihnyefürdő, ág. ev.), okl. építész (prof. Hüttl) 400 pengő ösztöndíjban részesülve, Nászay Miklós főmérnökkel együtt a budapesti Vár egyik utcájának, a Fortuna-utcának házait mérte fel és egyúttal azok történetének összeállításával foglalkozott. A felmért anyagból és történelmi adatokból kiindulva, azt a célt tűzte ki maga elé, hogy megtervezzé, vajjon miképen volna a Fortuna-utca „műemlék-utcává“, élő budavári múzeummá átalakítható. Mindezt ortogonális és perspektív rajzokban, fényképekben és írásban igyekszik bemutatni, az idők folyamán az átalakítások alatt elrontott homlokzatok kijavított, illetve restaurált rajzaival együtt.

Palotás (Prokopecz) László (1905, Érsekújvár, róm. kath.), műegyetemi tanársegéd (prof. Mihailich) kutatásainak tárgyát a homokoskavics szemszerkezetének vizsgálata képezte. A műegyetem betón- és vasbetónépítési laboratóriumában végzett ezirányú munkásságainak eredményeit egyrészt a Magyar Építőmesterek Egyesületében január 3-án és 10-én, továbbá a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben március 16-án tartott előadásaiban, másrészt következő cikkeiben ismertette: „Gültigkeitsgrenzen des Abramsschen Feinheitsmoduls“ (Zement, 1933. évf., 32. sz.); „Az Abrams-féle finomsági modulus gyakorlati jelentősége“ (Anyagvizsgálók Közlönye, 1933. évf., 9—10. sz.); „A beton“ (1934. évi Építési Zsebkönyv); „A legkedvezőbb szerkezetek“ (Anyagvizsgálók Közlönye, 1934. évf.).

Dr. Szántó Emil (1903, Budapest, róm. kath.), műegyetemi kiegészítő tanársegéd (prof. Laky) magánháztartási statisztikai kutatásai alapján elkészítette „Fejezetek a magánháztartási statisztika köréből“ című tanulmányát. Ebben egyrészt a magánháztartási statisztika módszertani fejlődését vizsgálja a lehetőség szerint kimerítően, a budapesti könyvtárakban fellelhető irodalomra támaszkodva, majd a második, terjedelmesebb részben a budapesti székesfővárosi statisztikai hivatal által végrehajtott felvételből indul ki, amely ötven kiválasztott budapesti munkásháztartásnak egy esztendőn keresztül vezetett számadási adatait gyűjtötte össze. Munkájában ezeket az adatokat veti össze a korábbi magyar és jelentősebb külföldi felvételek eredményeivel és ily módon igyekszik Budapest munkásságának szociális miliójét megrajzolni és tárgykörére vonatkozólag a végső következtetéseket levonni.

Az Állatorvosi Főiskoláról:

Dr. Balázs J. László (1908, Nágocs, Somogy m., róm. kath.), állatorvosi főiskolai tanársegéd (prof. Zimmermann) háziállatokon (házinyúl, kutya, macska) megkezdett nyirokérvizsgálatait folytatta. Kutatásai során szerzett gyakorlati tapasztalatait „Nyirokérkészítmények előállításáról“ címen az Állattani Közlemények XXXI. kötetében megjelent közleményben foglalta össze. Különösen behatóan tanulmányozta a házimacska elülső végtagjának felületes és mély, s ugyan-csak a macska fejének és nyakának felületes nyirokérrendszerét. E vizsgálatok során új és érdekes eredményekre jutott. A házimacska

közép- és utóbelének nyirokérrendszerére vonatkozó kutatásait még folytatja. 1934 júliusában a tihanyi Magyar Biológiai Kutatóintézetben halakon végez nyirokérvizsgálatokat. Utóbbi tanulmányairól szaklapokban számol be részletesebben.

A soproni Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskoláról:

Diószeghy Dániel (1900, Ungmogyorós, Ung. m., ref.), okl. vas-kohómérnök, főiskolai tanársegéd (prof. Cotel) a hazai homokfajták tanulmányozását tűzte ki célul avégett, hogy tervszerű vizsgálat alapján osztályozhassa a hazánkban előforduló és öntődei célokra használható homokokat. Összesen 16 különféle hazai és hazánkban használatos külföldi homokot vizsgált meg a következő szempontokra való tekintettel: szemnagyság, agyagtartalom, higroszkópos nedvesség, tűzállóképesség, Fe- és CaO-tartalom. Kutatásainak eredményeit „Az öntődei formázó homokok mechanikai és kémiai elemzése a hazai homokok vizsgálata alapján“ című dolgozatban foglalta össze, amelyben azokat 5 rajzzal és 3 táblázattal teszi jól áttekinthetővé. Vizsgálataival hozzá kíván járulni a további évek munkája során elérendő céljához, amely arra irányul, hogy homokjainkra országos katasztert állíthassunk össze. A bánya- és kohómérnöki osztály közleményeinek sorában ezenkívül „Die richtige Methode der Formsandprüfung“ címen, angolnyelvű kivonattal ellátott németnyelvű tanulmánya jelent meg (6. köt., 1934.).

A debreceni gazdasági akadémiáról:

Kulin István (1901, Nagyszalonta, Bihar m., ref.), okl. gazda, az Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézet napidíjasának (ig.: Réthly Antal) munkássága a földművelésügyi miniszter úr rendelete alapján szerkesztett Magyarországi Klímatlasz egy részének elkészítésére irányult. Nevezetesen a M. Kir. Országos Statisztikai Hivatal kéziratai, továbbá vonatkozó havi pályázatok és könyvek anyagának figyelembevételével összeállított adatok alapján Magyarország elemi csapásairól 21 darab térképet készített, amelyek a 100%-os károknak vidékenkinti megoszlását mutatják be. E speciális munkája mellett tevékeny részt vett a Meteorológiai Intézet napi munkájában is, különösen a vidéki csapadékjelző-állomások ellenőrzése terén. Ösztöndíját tulajdonképpen az előző tanévre nyerte el, de az Ösztöndíjtanács hozzájárulásával ebben a tanévben használta fel.

Az Országos Magyar Gyűjteményegyetemről:

Dr. Huszár Lajos (1906, Nyáradszereda, Maros-Torda m., ref.), összegyűjtötte az összes magyar, erdélyi és szlavóniai pénzverdek történetére vonatkozó anyagot és az illető területek pénztörténetére vonatkozó adatokat és ezt lexikálisan feldolgozta egy előkészületben lévő német kézikönyv számára. Ezzel kapcsolatban átnézte a teljes irodal-

mat és igyekezett összeállítani a magyar numizmatika lehetőleg teljes bibliográfiáját, átvizsgálta számos oklevélkiadványt, a hozzáférhető kéziratokat és végül a teljes éremanyagot. Mintegy 50 pénzverdet dolgozott fel. Részletesen foglalkozott ezenkívül a XVI. századeleji pénzrontás magyarországi megnyilvánulásával, különösen Bethlen Gábor pénzrontásának történetével is, amely tárgyból be is fejezett egy tanulmányt. Végül rendezte a magyar nemzeti múzeumi Éremtár önálló kiállításait és megírta a Kiállítási Vezető közép- és újkori részeit.

Dr. Kottász József (1889, Budapest, róm. kath.), budapesti állami reálgymnáziumi tanár a tihanyi Biológiai Intézet munkájának kiegészítésére nyert 400 pengő belföldi ösztöndíjat, amelynek birtokában — mint az előző tanévben is — minden hét három napját Tihanyban töltötte hidrobiológiai, a Balaton planktonjának meghatározására irányuló kutatások végzése céljából. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendelkezése alapján ugyanis oly beosztást nyert, hogy szombaton, vasárnap és hétfőn mentesült az iskolai munka alól és leutazhatott Tihanya. Ezt a nagy költséggel járó gyakori oda- és visszautazást csak az ösztöndíj tette lehetővé. Tihanyi tartózkodása alatt egy speciális, saját maga által konstruált merítőkészülékkel a Balaton különböző (többnyire 0, 1, 2 és 3, de gyakran mélyebb, 10, sőt 12 méteres) rétegeiből anyagot gyűjtött — nem egyszer igen nagy akadályok (fagy, vihar stb.) közepette. A begyűjtött anyagot az intézet laboratóriumában rögtön, még élve, főleg kvalitatív szempontból vizsgálta át, majd formalinnal rögzítve, 10—12 óráig, leülepedés céljából félretelve, egy szűrőkészülékkel óvatosan leszűrte. Az így kapott anyagot aztán további vizsgálatoknak vetette alá, kvalitatív és kvantitatív szempontból egyaránt. A következő tanévet már a több évi munkássággal gyűjtött anyag feldolgozásának és az eredmények bemutatásának szentelheti. Főfeladata mellett foglalkozott a Pütter-féle elmélettel is a Balaton szempontjából. Ezirányú eredményeit „Kísérleti megfigyelések a Balaton planktonján“ címen a Magyar Biológiai Kutatóintézet I. osztályának munkái sorában, a VI. kötetben közölte.

Dr. Simon Béla (1904, Budapest, róm. kath.), a budapesti Földrendési Obszervatórium szaknapidíjas asszisztense, gyűjtötte és feldolgozta az 1933. évi magyarországi földrengések makroszeizmikus anyagát, e munkájának rövid kivonata a Bányászati és Kohászati Lapokban, míg „Az 1932. évi magyarországi földrengések“ című dolgozata a Budapesti Földrendési Obszervatórium Kiadványai között jelent meg; a Természettudományi Lexikonban földrengési tárgyú cikkeket írt. A Kecskeméti Földrendési Obszervatórium részére beszerzett Wiechert-féle vertikális földrengésjelző szabályozását és a Kecskeméti Földrendési Obszervatórium Quervain-féle univerzális szeizmográfjának a Piarista Gimnázium épületében való felállítását végezte. Az 1934 április 26-i esztergomi földrengés makroszeizmikus anyagának feldolgozását még folytatja.

Dr. Szilágyi Lóránd (1908, Hajdunánás, ref.), közigazgatástörténeti tanulmányok folytatására nyert belföldi kutatóösztöndíjat (prof. Szentpétery), amelynek birtokában a magyar királyi udvari kancellária 1526-tól 1690-ig terjedő történetével foglalkozott, miután erre a tárgykörre vonatkozólag már az előző évben is végzett levéltári kutatásokat Bécsben, mint a gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet tagja. Ezévi kutatásai, amelyek főképen az Országos Levéltár és a Magyar Nemzeti Múzeum Levéltári Osztályának anyagát ölelték fel, három irányba terjedtek ki: Nevezetesen áttanulmányozta, főképen az itinerárium és kancelláriai személyzet névsorának összeállítására céljából, a királyi könyveknek (Libri Regii) idevonatkozó köteteit, továbbá feldolgozta, főképen a belső ügymenet szempontjából, a Conceptus expeditionum fennmaradt darabjait, végül a kancellária eredeti kiadványai alapján igyekezett rekonstruálni a kancellária és általában a magyar kormányzat ügykörét. Kutatásai-
ban ez alatt a tanév alatt a XVII. század elejéig jutott el.

N É V M U T A T Ó.

KÜLFÖLDI ÖSZTÖNDÍJASOK.

- Allbauer Gyula, 19
Bagothay Sándor, 14
Balás-Piri László, 26
Banner János, 45
Baráth Tibor, 32
Bars Gyula, 29
Bartha László, 9
Becker Jenő, 52
Bella Lujza Mária, 57
Beöthy Konrád, 44
Bibó István, 10
Bogsch László, 10
Bogyay Tamás, 8
Borbereki Kováts Zoltán, 29
Borbély Andor, 10
Bóta János, 41
Botár Gyula, 37
Buday Árpád, 46
Buday Kálmán, 11
Buday Kálmán, 53
Csapody Csaba, 5
Csik Lajos, 19
Csóka Lajos, 5
Csúcs Ferenc, 30
Csúcs László, 25
Darkó Jenő, 46
Dombi József, 9
Rumai Eger Zita, 37
Einwachter József, 54
Ember Győző, 6
Emőd Aurél, 27
Farkas Pál, 42
Fazekas I. Gyula, 20
Fazekas Jenő, 51
Fehér Géza, 47
Fludorovits Jolán, 11
Gáldi (Göbl) László, 32
Gömöri Pál, 24
Grandtner Jenő, 26
Györke József, 51
Hack Alfréd, 33
Haraszti Emil, 37
Hartnagel Erzsébet, 12
Hekler Antal, 47
Horváth József, 29
Ila Bálint, 6
Jáki Gyula, 20
Jeges Ernő, 30
Kalmár János, 16
Kalota József, 47
Kampis Antal, 20
Kerpel-Fronius Ödön, 55
Kiss György, 38
Kiss Tibor, 57
Komoróczy György, 49
Kövendi Dénes, 25
Köves Piroska, 30
Kövesi Magda, 50
Kövessi Ferenc, 21
Krausz Ottó, 30
Krompecher István, 58
Kulin László, 12
Kumorovitz Bernát Lajos, 6
Lengyel József, 31
Loschdorfer Anna, 58
Madarassy-Machovits Valter, 26
Makay Gusztáv, 39
Mágel József, 38
Mendöl Tibor, 34
Mezey Artúr, 29
Meznerics Ilona, 15
Mészáros Gábor, 13

- Mészáros László, 26
 Michnay Rózsa, 39
 Misner Béla, 30
 Müller György, 21
 Müller Sándor, 31
 Németh János, 56
 Papp Ágoston, 34
 Papp János, 13
 Patzó Pál, 28
 Örösi Pál Zoltán, 21
 Páll Antal, 30
 Párducz Mihály, 22
 Persián Katalin (Ligetiné), 31
 Pintér István, 36
 Popovics Konstantin, 48
 Popovics Pál, 48
 Pödör István, 15
 Pröhle Károly, 24
 Puky Pál, 58
 Ránky Béla, 25
 Rásonyi Nagy László, 48
 Reichert Róbert, 58
 Reks Ilona, 40
 Rónay László, 29
 Samu János, 48
 Schmidt Ádám, 13
 Sövényházy Ferenc, 42
 Straub János, 16
 Surányi Júlia, 50
 Szabó József, 13
 Szabó Vladimír, 37
 Szalay Sándor, 24
 Szentes Ferenc, 59
 Szilágyi János, 14
 Szirmay Mária, 40
 Szladits Károly, 41
 Szörényi Andor, 27
 Tamás (Treml) Lajos, 9
 Tarnay Zsuzsanna, 7
 Taxner Károly, 43
 Teller Frigyes, 27
 Temesváry József, 28
 Tempfli István, 27
 Theiss Ede, 52
 Török Mihály, 56
 Tzanoff Markó, 49
 Vargha György, 22
 Vásárhelyi Dezső, 35
 Velits Miklós, 16
 Voit Judit, 31
 Warlam Árpád, 57
 Zakariás Sándor, 23
 Zemplén Béla, 23

Összesen: 125.

BELFÖLDI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Bakács István János (400 P), 66	Kottász József (400 P), 78
Balázs J. László, 76	Kulin István, 77
Balogh Károly (400 P), 73	Kúthy Sándor (400 P), 65
Barna Béla (400 P), 72	Lakó György (400 P), 69
vitéz Barnóthy Jenő, 67	Laziczius Gyula, 69
Belitzky János (400 P), 67	Lehoczky György (400 P), 76
Berky Imre (400 P), 72	Lelkes István (400 P), 69
Beznák Aladár, 63	Mihalik Péter, 64
Birkás Géza, 63	Nagy Ferenc, 70
Blaszó Sándor, 64	Nagy Zoltán, 70
Bognár Aurél (400 P), 75	Noszky Jenő, 72
Bruckner Győző (400 P), 73	Palotás (Prokopecz) László, 76
Diószeghy Dániel, 77	Papp György (400 P), 60
Domján János, 60	Polzovics Iván (400 P), 75
Erdélyi János, 67	Raabstern (Just) Béla (400 P), 70
Ernst Jenő, 66	Róna Éva, 70
Glaser Lajos, 74	Simon Béla, 78
Gulovics Andor, 60	Semptey László, 60
Hajósy Ferenc (400 P), 67	Somogyi Ferenc (400 P), 63
Haraszthy Gyula (400 P), 68	Szabó Mihály (400 P), 62
Huszár Lajos, 77	Szabó Richárd, 71
Ivánka Endre, 68	Szántó Emil, 76
Jenes Árpád, 61	Szép Jenő (400 P), 65
Joó Tibor, 71	Szilágyi Lóránd, 79
Juhász Jenő, 68	Tóth Dénes, 71
Kádár László (400 P), 74	Tóth Géza, 66
Kárpáti Zoltán, 68	Ungár László (400 P), 72
Kemény János (400 P), 75	Vargha László, 73
Komin Ferenc, 62	

Összesen: 57. Akiknél nincs külön jelezve az ösztöndíj összege, azok egészévi ösztöndíjat kaptak. Ennek összege 800 P volt. Két belföldi ösztöndíjas hely külföldi utazási ösztöndíjként került kiosztásra egy építész, illetve megosztva két geológus részére.

FÜGGELÉK.

Az Országos Ösztöndíjtanács tagjainak névsora 1935 január 1-én.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 13.826—1934—IV. szám alatt 1934 február 19-én kelt rendelete alapján az évi jelentések függelékeként közlésre kerül az Országos Ösztöndíjtanács tagjainak a jelentés megjelenési évének első napján fennálló állapot szerinti névsora is.

A nevek mellett zárójelben levő *évszám* azt az évet jelenti, amelynek december 31-én az illető tanácstag *megbízatása lejár*. A nagy közgyűjtemények főigazgatóit és a külföldi kollégiumok vezetőit a tanácstagság hivatalból illeti meg és nincs időhöz kötve. A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem valamennyi kiküldöttének megbízatása az 1934. évi X. t. c. 12. §-a szerinti új kiküldetésen alapszik. Miután a kiküldetés 1934. évi december 31-én kelt rektori átirattal eszközöltetett, a tanácstagi megbízás pedig ötévre szól, valamennyi kiküldöttnél a megbízatás lejártá 1939 december 31.

I. Elnökség:

Elnök: *dr. gróf Teleki Pál* (1937)

Alelnök: *dr. Gombocz Zoltán* (1937)

Ügyvezető igazgató: *dr. Domanovszky Sándor* (1937)

II. Hivatalból tagok:

a) az átszervezett Országos Magyar Gyűjteményegyetem keretében szerepelt négy nagy közgyűjtemény főigazgatója:

Országos Levéltár főigazgatója: *dr. Herzog József*

Szépművészeti Múzeum főigazgatója: *dr. Petrovich Elek*

A Magyar Nemzeti Múzeum, illetve az Iparművészeti Múzeum főigazgatóját megillető helyek az 1934. évi VIII. t. c. intézkedései következtében megszűntek, miután e két nagy közgyűjtemény helyzete az Országos Magyar Gyűjteményegyetem helyébe lépő új jelentést nyert Magyar Nemzeti Múzeum keretén belül gyökeresen megváltozott. Az átszervezett intézmények helyébe lépő új intézmények ösztöndíjtanácsi képviselőtét biztosító intézkedések folyamatban vannak, de a jelen névsor összeállításának időpontjában még nem tétettek meg.

b) a külföldi magyar intézetek kurátorai és igazgatói:

Bécsi Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézet igazgatója:

dr. Angyal Dávid

Berlini Collegium Hungaricum kurátora: *dr. Farkas Gyula*

Berlini Collegium Hungaricum igazgatója: *dr. Támedly Mihály*

Római Collegium Hungaricum kurátora: *dr. Gerevich Tibor*

Római Collegium Hungaricum igazgatója: *dr. Miskolczy Gyula*

III. Kiküldetés alapján tagok:

A budapesti jog- és államtud. kar részéről:	<i>dr. Kolosváry Bálint</i> (1935)
„ „ orvostudományi „ „	<i>dr. Nékám Lajos</i> (1936)
„ „ bölcsészettud. „ „	<i>dr. Kornis Gyula</i> (1938)
A szegedi jog- és államtud. kar részéről:	<i>dr. Kiss Albert</i> (1938)
„ „ orvostudományi „ „	<i>dr. Issekutz Béla</i> (1938)
„ „ bölcsészettud. „ „	<i>dr. Schmidt Henrik</i> (1938)
„ „ mat.-természettud. „ „	<i>dr. Szentpétery Zsigmond</i> (1935)
A debreceni jog- és államtud. kar részéről:	<i>dr. Tóth Lajos</i> (1936)
„ „ orvostudományi „ „	<i>dr. Bodnár János</i> (1937)
„ „ bölcsészettud. „ „	<i>dr. Hankiss János</i> (1939)
A pécsi jog- és államtud. kar részéről:	<i>dr. Krisztics Sándor</i> (1935)
„ „ orvostudományi „ „	<i>dr. Gorka Sándor</i> (1939)
„ „ bölcsészettud. „ „	<i>dr. Halasy-Nagy József</i> (1937)
A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	
a) mérnöki osztálya részéről:	<i>Rohringer Sándor</i> (1939)
b) építészmérnöki osztálya részéről:	<i>dr. Kotsis Iván</i> (1939)
c) gépészmérnöki osztálya részéről:	<i>Schimanek Emil</i> (1939)
d) vegyészmérnöki osztálya részéről:	<i>dr. Vuk Mihály</i> (1939)
e) soproni bánya- és kohómérnöki osztálya részéről:	<i>Boleman Géza</i> (1939)
f) soproni erdőmérnöki oszt. részéről:	<i>Lesenyi Ferenc</i> (1939)
g) állatorvosi osztálya részéről:	<i>dr. Zimmermann Ágoston</i> (1939)
h) mezőgazdasági osztálya részéről:	<i>dr. Doby Géza</i> (1939)
i) közgazdasági és kereskedelmi osztálya részéről:	<i>dr. Fellner Frigyes</i> (1939)
j) közigazgatási osztálya részéről:	<i>dr. Bud János</i> (1939)
A képzőművészeti főiskola részéről:	<i>Réti István</i> (1938)
A zeneművészeti főiskola részéről:	<i>dr. Hubay Jenő</i> (1937)
A Magyar Nemzeti Múzeum Tanácsa részéről:	I. <i>dr. Majovszky Pál</i> (1935)
	II. <i>Balló Ede</i> (1937)
Az Országos Természettudományi Tanács intézőbizottsága részéről:	I. <i>dr. Vámosy Zoltán</i> (1935)
	II. <i>dr. Mauritz Béla</i> (1936)
	III. betöltetlen (1936)
	IV. <i>dr. Pogány Béla</i> (1937)
	V. <i>dr. Grósz Emil</i> (1938)
	VI. <i>dr. báró Korányi Sándor</i> (1938)
	VII. <i>dr. Tangl Károly</i> (1938)
	VIII. betöltetlen (1938)
	IX. <i>dr. Szabó Gusztáv</i> (1939)
	X. <i>dr. Szarvassy Imre</i> (1939)

IV. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az Országos Ösztöndíj-tanács intézőbizottságának felterjesztése alapján meghívott tanástagok:

a) tudománypolitikusok:	I. <i>dr. Szily Kálmán</i> (1936)
	II. <i>dr. Magyar Zoltán</i> (1937)
b) műépítészek:	I. <i>dr. Hüttl Dezső</i> (1936)
	II. <i>Wälder Gyula</i> (1937)

- c) szobrászművészek: I. *Szentgyörgyi István* (1936)
II. *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* (1939)
- d) festőművészek: I. *Dudits Andor* (1936)
II. *Glatz Oszkár* (1939)
- e) zeneművészek: I. *dr. Dohnányi Ernő* (1937)
II. *Kodály Zoltán* (1939)
- f) a legjelentékenyebb főiskolai internátusok vezetői közül meghívott tagok:
I. *dr. Ravasz László* (1935)
II. *dr. Láng Nándor* (1935)
III. *dr. Tiefenthaler József* (1936)
IV. *dr. Glattfelder Gyula* (1939)
- g) egyetemi és főiskolai tanárok: I. *dr. Heller Farkas* (1935)
II. *dr. Johan Béla* (1935)
III. *dr. Melich János* (1935)
IV. *dr. Petz Gedeon* (1935)
V. *dr. Schütz Antal* (1935)
VI. *dr. Szentpétery Imre* (1935)
VII. *dr. Navratil Ákos* (1936)
VIII. *dr. Orsós Ferenc* (1936)
IX. *dr. Pröhle Károly* (1936)
X. *dr. Szent-Györgyi Albert* (1937)
XI. *dr. Yolland Artúr* (1937)
XII. *dr. Bakay Lajos* (1939)
XIII. *dr. Eckhardt Sándor* (1939)
XIV. *dr. Szabó Zoltán* (1939)
XV. *dr. Zambra Alajos* (1939)

Megjegyzés. A névsor összeállításának időpontja és e kiadvány megjelenése közötti időben a következő változások történtek: *Dr. Schmidt Henrik* tanácsstag tanácstagságáról lemondott. Helyét a szegedi bölcsészettudományi kar *dr. Sík Sándor* egyetemi ny. r. tanárral töltötte be. Május hó 1-én pedig elhunyt *dr. Gombocz Zoltán*, az Országos Ösztöndíjtanács alelnöke, akinek tisztsége egyelőre betöltetlen maradt.

A kiadásért felelős: Domanovszky Sándor dr., egyetemi tanár.

21.872. — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Thiering Richárd.)

